

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער תשע"ט

בסימן: שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

"לא ימוש ספר התורה הזה מפיך, והגית בו יומם וּלְיָלָה" יהושע א 8

חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי, התשע"ט

יוצא לאור על ידי

משרד החינוך

מנהל חברה ונוער

בראשות:

שר החינוך, **מר נפתלי בנט**

מנכ"ל משרד החינוך, **מר שמואל אבואב**

מינהל מינהל חברה ונוער, **מר חגי גרוס**

הממונה על חידוני התנ"ך: **איציק בן אבי**

מרכז החידון: **חננאל מלכה**

מחבר השאלות: **נריה פנחס**

עריכה: **רגב גולן**

71 שנים למדינת ישראל

56 שנים לחידון התנ"ך לנוער

52 שנים לאיחוד ירושלים

הנשיאות

מר אביעזר בן משיח | נציג ותיקי חידון התנ"ך

מר אברהם דובדבני | יו"ר ההסתדרות הציונית העולמית

מר יצחק הרצוג | יו"ר הסוכנות היהודית ויו"ר הנשיאות

מר דני עטר | יו"ר קרן קיימת לישראל

מר אליעזר הלל | נציג ההנחלה, רשות העתיקות

מר אלי שטרית | נציג משרד החינוך ומנהל מינהל חברה ונוער לשעבר,

מייסד תעודת הבגרות החברתית בישראל

השופטים

חה"כ יולי (יואל) אדלשטיין | יושב-ראש הכנסת ויו"ר חבר השופטים

פרופ' אסא כשר | פרופסור לאתיקה וחתן פרס ישראל

הרבנית מלכה פיוטרקובסקי | אשת הלכה, ממובילות לימוד התורה לנשים

מר נריה פנחס | מחבר השאלות וחתן התנ"ך העולמי לנוער, התש"ם

גב' ענת צידון | המפקחת על הוראת התנ"ך בחינוך הממלכתי

עזריאל שילת | חתן התנ"ך העולמי לנוער, התשע"ח

מנחה | ד"ר אבשלום קור

אמן אורח | הרכב "מקאמאת"

ברכת ראש המשלה | מר בנימין נתניהו

לחידון התנ"ך ה-56 לנוער יהודי ביום עצמאות

משתתפים ומשתתפות יקרים,

בעולם חדשני שמשתנה במהירות הבזק, ובמציאות מודרנית שמתאפיינת בתמורה מתמדת, התנ"ך מתבלט כעוגן רוחני יציב. ספר הספרים טבוע בחותם של נצח. אנו יונקים ממנו את זהותנו, את אהבת ארצנו, את שפתנו, את אמונתנו וערכינו.

הציונות בלבנה על יסוד נבואות התנ"ך שמתארות את שיבת ציון. כשבאי העליות הראשונות הגיעו ארצה הם התפעמו עמוקות מהמפגש הישיר עם נופי התנ"ך – ירושלים וחברון, הנגב והגלבוע, הכרמל והירדן. הרב צבי פרץ חיות, ממנהיגי יהדות איטליה וציוני נלהב, כתב לפני 100 שנים במאמרו 'התנ"ך והנוער': "רק כשתתדלו לדעת ולהכיר את נשמת התנ"ך, תכירו ותדעו את עצמכם, תמצאו את נשמתכם אתם".

בחודשים האחרונים – כראש המשלה וכשר הביטחון – נוכחתי ביתר שאת במשמעות התנ"ך בעבור חיילי צה"ל ומפקדיו. מלבד קבלת הנשק והתנ"ך גם יחד, ההיכרות הקרובה עם חבלי התנ"ך שקמו לתחייה בימינו מעצימה את תחושת השליחות של מגיני המדינה. ערכי הלחימה משחזרים את גבורת קדמונינו – יהושע ודוד, ברק ודבורה, גדעון ושמשון.

החשיבות שאני מייחס להכרת התנ"ך בדורנו הביאה אותי לקיים את מפגשי חוג ראש המשלה לתנ"ך בירושלים. חוג זה נושא את שמו של חמי האהוב, שמואל בן-ארצי ז"ל – חבר המחותרות, חלוץ, מחנך וסופר, שהתנ"ך לא מש מידינו. מפגשי התנ"ך הללו, בהם לוקחים חלק מלומדים ותלמידי חכמים, מוסיפים רענונות מחשבתית לנושאים שעל הפרק.

חידון התנ"ך ה-56 עומד בסימן אחדות האומה, כנאמר: "יחד שבטי ישראל". האחדות היא מסד קיומנו, וביום העצמאות היא מורגשת במלוא עוצמתה. על במה אחת ישובים נערים ונערות מהארץ ומהתפוצות, והם מוכיחים בקיאות מרשימה. אור התנ"ך גדל והולך!

בהצלחה לכולכם, וחג עצמאות שמח.

ברכת שר החינוך | מר נפתלי בנט

בסימן "שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות" | "יַחַד שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים ל"ג, ה)

"העם היהודי, שמצד הווייתו הביולוגית כמעט שלא היה ראוי לתשומת-לב יותר מאיזשהו עם אחר מעמי המזרח הקדום, שכבר מזמן נכחדו ועברו מן העולם, הופיע בזירת ההיסטוריה ביחד עם הספר שלו. העם והספר כרוכים היו בתודעה העצמית של היהודים ובתודעת העולם".

[גרשם שלום, עוד דבר, עם עובד, 1989, עמ' 160]

הזיקה העזה בין העם היהודי לספר הספרים היא סוד קיומו של העם היהודי. מקורה ושורשה של היהדות כאמונה וכעם - הוא בספר הספרים.

התנ"ך הוא התשתית של מורשת ישראל לדורותיו. הוא נטוע בעבר של ראשית האנושות וראשית האומה, מחובר אל ההווה וצופה אל פני העתיד.

ילדים וילדות, נערים ונערות שלא יספגו תנ"ך מראשית חינוכם, עלולים להיות עקורים ממורשת עם ומדולדלים מאוצרות רוח רבי השראה. בפרט בארץ ישראל. לא ייתכן להצמיח ענפים שאינם מחוברים לעץ ישראל העתיק.

התנ"ך הוא היצירה החשובה ביותר לעם היהודי. הוא הקנה לעולם ערכים אנושיים, ערכי אחווה אנושית, צדק, משפט אמת וחסד. התנ"ך עוסק בעברו של עם ישראל ובייעודו.

קירוב בני הנוער לתנ"ך, פסוקיו, רזיו ופרקיו הוא נדבך חשוב לחיזוק השורשים בארץ וחזרה למקורות, למורשת ישראל.

"חידון התנ"ך המחיש את העובדה שעם כינון עצמאות ישראל שב העם לתנ"ך שהיא מקור נשמת האומה". [שם, ד. בן גוריון]

השנה מתמקד החידון באחדות, בסימן הפסוק "יחד שבטי ישראל". הנושא מתחבר לנושא השנתי שהוכרז על ידי: "שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות". הנושא נבחר לחזק את תחושת השייכות והזהות של עם ישראל בארץ ובתפוצות.

לפתח מחויבות וערבות הדדית לכל זרמי החברה הישראלית מתוך זקיפות קומה היוצרת את החיבור בין אהבת התורה שניתנה בהר סיני לימים גדולים אלו שזכה לנו דורנו.

לימוד התנ"ך ואהבת התנ"ך מאחדים אותנו כעם. בתנ"ך כל אחד מוצא את הדברים המדברים אל ליבו: סיפורי עלילה וגבורה, שירה, חכמה ומוסר, צדק ומשפט, נבואות, ישועות ונחמות ועל מהות האדם שנברא בצלם. התנ"ך מעלה את דמותם של אבות ואימהות האומה: אברהם ושרה, יצחק ורבקה, יעקב ורחל. דמויותיהם ניצבות לנגד עינינו ומבטלות את מרחק הזמן.

חיבת התנ"ך ותודעת התנ"ך ממחישים את הקשר שלנו לאדמתנו. קניית מערת המכפלה, אתר המקדש בשילה. עמק האלה, מעלה בזיכרון את ניצחון דוד על גוליית. התנ"ך מחזיר אותנו לימי הבית הראשון והשני. כל דור ראה את עצמו כיוורשם של יואב בן צרויה, אבנר בן נר, ירמיהו וישעיהו, מרים אחות משה, דבורה הנביאה, עזרא ונחמיה, עוזיהו שבנה את ירושלים ותלמידי חכמים.

חידון התנ"ך העולמי לבני הנוער הפך להיות סמל לחגיגות העצמאות למדינת ישראל. הוא מעמד מרגש בו תלמידים מהארץ ומכל רחבי העולם מתקבצים ובאים לירושלים, וכאן הם מעלים על ראש שמחתם את ספר הספרים הנצחי של עם ישראל - התנ"ך.

מתוך התנ"ך אנו שואבים לא רק את ערכי היסוד שלנו כעם ואת הצופן המוסרי שלנו, אלא גם ובעיקר את זכותנו ההיסטורית על ירושלים בירת הנצח של עם ישראל.

נפתלי בנט

ברכת יו"ר הסוכנות היהודית | מר יצחק הרצוג

חידון התנ"ך לנוער, המפעל המפואר שמחבר אותנו לספר הספרים הוא אירוע שהפך לאירוע מרכזי ביום עצמאותנו.

אני נרגש במיוחד כי לי נגיעה אישית למפעל החכמה הזה: הוא נוסד בשנת העשור למדינת ישראל, ביוזמתה של אמי, אורה הרצוג, שכינה אז כמנכ"ל הוועדה לאירועי שנת העשור למדינת ישראל. היא זו שיזמה וכוונה את חידון התנ"ך בראשיתו ולכן מעבר לאהבתי לתנ"ך תמיד הרגשתי קרבה אישית לנושא.

בתפקידי הנוכחי כיו"ר הסוכנות היהודית, אני גאה בכך שהארגון שבראשו אני עומד היה מעורב בחידון התנ"ך העולמי לנוער מראשיתו. הסוכנות תמיד ראתה בתנ"ך נכס צאן ברזל של האומה.

ברוח זו העליתי עם כניסתי לתפקיד יזמה, שעיקרה להדגיש את מקומה של שפת התנ"ך, העברית, כמורשת תרבותית משותפת לכל תפוצות ישראל, ולהנגיש את לימודה של שפתנו על כל רבדיה לכל קהילה יהודית באשר היא כדי שנזכור ונבין כי אנשים אחים אנו, כולנו.

טוב עשו יוזמי החידון השנה שבחרו בפסוק "יַחַד שִׁבְטֵי יִשְׂרָאֵל" ללוות את האירוע החגיגי. העם היהודי מאתגר ברוחות של פילוג ולכן יש לעשות הכל למנוע אותו, שכן שבעים פנים לתורה ופניה יפות וראויות לכולם.

חידון התנ"ך הוא הזדמנות נפלאה ליהודים מישראל ומהתפוצות להיפגש ולבלות זמן יחד, תוך הבנה מדוע אנו נחשבים "עם הספר". ואכן, הספר המופלא הזה, יסוד עמנו ותרבותנו, ממשיך לחבר אותנו באשר נלך, כי הוא משותף לכל יהודי ויהודייה.

במועד מכונן זה שעומד בסימן האחדות בעם היהודי תזכרו את שנאמר בספר בראשית מ"ג, ט: "אֲנֹכִי אֶעְרְבָנָה מִיְדֵי תִבְקֶשְׁנִי". הערבות ההדדית מלווה את עמנו משחר הימים והיא ששמרה על אחדותו ושרידותו של עם קטן לאורך הדורות והאסונות שנחרטו בהיסטוריה של העם היהודי. תשננו את נושא החידון השנה - "שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות" - ותישמו.

אתם דור העתיד של העם היהודי, תעמדו בחוד החנית, תשמשו דוגמא ומופת באחדות העם היהודי מכל שבטיו. אהבו את כל ישראל וכבדו את מגוון הקולות שלו. הכירו אחד את השני במהלך ימי החידון ותבנו את הגשרים בין האחים והאחיות מהקהילות השונות בעמנו. לכל המשתתפים הצעירים השנה אני מבקש לומר: עלו והצליחו, המשיכו במסורת אבות אבותינו כי עוד נמשכת השלשלת!

יצחק הרצוג

יו"ר הנהלת הסוכנות היהודית

ברכת מנח"ל משרד החינוך | מר שמואל אבואב

חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי נוסד על ידי ראש ממשלת ישראל הראשון, דוד בן-גוריון, בשנת 1963. השנה עתיד להתקיים החידון ה-56. החידון סחף קהלים רבים וזכה לתהודה גדולה בארץ ובעולם.

אלפי בני נוער ניגשים לשלבים המקדימים של החידון בארץ ובעולם. מיום החידון הראשון ועד היום, מפעל חידוני התנ"ך משגשג ופורח. אנו שמחים בהיענות הגדולה של הנוער ובעובדה שהם מקדישים זמן רב ללמידה לחידון ומצליחים להגיע לשלבים מתקדמים.

השנה חגג מפעל חידוני התנ"ך 60 שנה מאז נוסד לראשונה ב-1958. לכבוד המאורע קיים משרד החינוך את חידון 'אלוף האלופים' של חידוני התנ"ך, בו לקחו חלק אלופי התנ"ך לדורותיהם.

חידון התנ"ך העולמי יעמוד בסימן: אחדות ישראל, בסימן הפסוק "יַחַד שְׁבָטֵי יִשְׂרָאֵל" (דברים ל"ג, ה).

לפני שבעים ואחת שנה נוסדה מדינת ישראל. העם היהודי שב לארצו בהמונים, והמדינה הקטנה הפכה היום למעצמה בתחומים רבים - צבא, כלכלה, חינוך ועוד. לא קלים היו ימיה של המדינה בשנותיה הראשונות. בהן ידעה מלחמות ומאבקים מההמון הערבי הסובב אותה, אך לא רק מבחוץ נשקפה הסכנה, גם מבפנים.

גלי העלייה ההמונית, כל עליה עם תרבותה ושפתה, הביאו עמם סכנה של פירוד בעם מחשש שלא תהיה שפה משותפת בין תושבי המדינה הצעירה. היה זה תפקידו של ספר התנ"ך לחבר בין העדות השונות ולהזכיר לכולם את מורשתם המשותפת.

התנ"ך הוא התשתית התרבותית של כלל עם ישראל, על כל פלגיו, גוונים ועדותיו. הוא יסוד קיומנו כעם ובו מעוגנת זכותנו על הארץ. התנ"ך קושר אותנו לעברנו וממנו תקוותינו לעתיד. החינוך היהודי בארץ ובתפוצות מבוסס על התנ"ך, וכל סוגי החינוך היהודי רואים בתנ"ך את מקורם העיקרי - מספר הספרים הם יונקים את עקרונותיהם ואת השקפת עולמם הדתית, החברתית והתרבותית.

חיזוק הלימוד בתנ"ך הוא חובה ראשונה במעלה של כל מערכות החינוך היהודי בכל אתר ואתר. חידון התנ"ך משמש אמצעי חינוכי להעלאת קרנו של התנ"ך וחשיבותו בעיני העם היהודי בתפוצות ובעיני הציבור היהודי בארץ.

השנה פרץ חידון התנ"ך את גבולות הארץ, והגיע לשתי מדינות אפריקאיות נוצריות - אנגולה וניגריה. המדינות נבחנו על הברית הישנה, והיה זה בבחינת התגשמות דברי הנביא ישעיה: "כִּי מִצֵּין תֵּצֵא תוֹרָה וְדִבֶּר ה' מִירוּשָׁלַם".

אני מחזק את ידיכם מתמודדים יקרים ומאחל לכם הצלחה רבה.

בברכת "יַגְדִּיל תוֹרָה וַיֵּאדָר",

א. ש. אבואב
שמואל אבואב

חומר הלימוד לחידון

תרי-עשר

הושע: פרקים א'-ג', י"א-י"ד

יואל: כל הספר

עמוס: כל הספר

יונה: כל הספר

מיכה: כל הספר

חבקוק: כל הספר

חגי: כל הספר

זכריה: פרקים א'-ד', ז'-י"ד

מלאכי: כל הספר

כתובים

תהילים: פרקים פ'-צ'

משלי: פרקים כ'-ל"א

איוב: פרקים א'-ב', מ"ב

רות: כל הספר

קהלת: פרקים א'-ד', י"א-י"ב

אסתר: כל הספר

עזרא: פרקים א', ג', ז', ט', י'

נחמיה: פרקים א'-ו', ח'-י', י"ב-י"ג

דברי הימים ב': פרקים כ"ח-ל"ו

תורה

בראשית: כל הספר

שמות: פרקים א'-כ', כ"ד, ל"א-ל"ד

ויקרא: פרקים י"ט, כ"ג-כ"ד

במדבר: פרקים י'-י"ז, כ'-כ"ה, כ"ז, ל"ב

דברים: פרקים י"ב-י"ד, י"ז-י"ח, ל'-ל"ד

נביאים ראשונים

יהושע: פרקים א'-ו"א, י"ד-כ', כ"ב-כ"ד

שופטים: כל הספר

שמואל א': כל הספר

שמואל ב': כל הספר

מלכים א': כל הספר

מלכים ב': כל הספר

נביאים אחרונים

ישעיה: פרקים א'-ו"ב, ס'-ס"ו

ירמיה: פרקים א'-ב', י"ח-ל"ג

יחזקאל: פרקים א'-ד', י"ז-כ', כ"ז-כ"ח, ל"ז-ל"ט

צוות הכקת חידון התנ"ך

ניהול	חגי גרוס
הממונה על חידוני התנ"ך	איציק בן-אבי
מרכז החידון	חננאל מלכה
מחבר שאלות השלב הפומבי	נריה פנחס
מחברי שאלות השלב המוקדם	יאיר רשלבך ורגב גולן
עורך החידון	רגב גולן
מנחה	ד"ר אבשלום קור
במאי	בני כרמלי
עריכה	ליאור אלגזי
מפיק ראשי	תומר סגמן
עוזרת למפיק ראשי	מור ברמוחה
מפיק בפועל	פלג רפפורט
מפיקה אמנותית	שירה בראשי
הפקה	שרון מנור
בימוי	ארז אבני
בימוי סרטונים	אורון הפקות פינקו בע"מ
צלם	רז בירגר
עיצוב	פבל טרויאנובסקי
עיצוב תפאורה	במבי פרידמן
עיצוב תאורה	סימול
משחקי מחשב	אס. אר. מדיה
דפוס ועיצוב גרפי	סקורפיו 88

המתרגמים

אמהרית	חיים שאטו
אנגלית	אילנה גודמן
בולגרית	דורה דבש
גיאורגית	צהלה שמיר ציסנה
הולנדית וגרמנית	אווילנה לויטרסטיין
הונגרית	ראובן יתיב
טורקית	משה פרסי
ספרדית	אריאל קרייטמן
סרבית וקראאטית	רליה אקרפ
פולנית	בוגנה פבליש
פורטוגזית	דניאל צ'נצסקי
צ'כית	פנחס פרידמן
צרפתית	דבורה שוורץ
רומנית	ביאנקה שטוביה
רוסית	אנה פרפשטיין

צוות מחנה החידון

מנהל המחנה

המדריכים

יצחקי פלהיימר
שיראל ביוקלר
עידן דרוקמן
רבקה גליה הווארד
מאירה הלמן
יעל וינר
שירה סמואל
נעה עמדי
גל צוויליג
קובי קליין

המשתתפים – חתני הארץ והתכונות

מלאני גלטשטיין	בלרוס	הודיה חיה כוכבי	אוסטרליה
ליליה שפילביץ	בלרוס	עמנואל שמעון כוכבי	אוסטרליה
רפאל חכים	ברזיל	שושנה שפילמן	אוסטרליה
חנה דבורה מונטאק	ברזיל	דניס גריגוריב	אוקראינה
תמר קוקשבילי	גיאורגיה	מלכה אסתר דומיניץ	אורוגוואי
אוראל אוריזר	גרמניה	שושנה וינטר	אורוגוואי
מתן קפלן	דרום אפריקה	משה איליאייב	אזרבייג'ן
ציפורה קרביץ	דרום אפריקה	אליה פיררה	אלבניה
נתן היימירינק	הולנד	נחמה דינה גיפען	אנגליה
נפתלי קיסון	הולנד	אילנה מאיראויטש	אנגליה
צופיה בויטר	הונגריה	דליה קרייקי	אנגליה
אלכסאנדרה דוני	הונגריה	אליאס מטסקו	אסטוניה
נעמי הרבץ	הונגריה	שיראל בקארי	ארגנטינה
דנה לוי	ונצואלה	שירלי סלם	ארגנטינה
טרייסי בכר	טורקיה	נעמי שירה פאור	ארגנטינה
יוסף יודינס	לטביה	נתנאל וויינער	ארצות הברית
רימה נמירובסקיה	מולדובה	בנימין יעקב כלחמירו	ארצות הברית
רבקה קוסקובסקה	מקדוניה	אליענה סוקולר	ארצות הברית
מרג'י טרונג'ן	מקסיקו	יחיאל שולמן	ארצות הברית
אליהו מזרחי ליאן	מקסיקו	מסגנוו אייהאו	אתיופיה
רפאל קטן	מקסיקו	מרים פלדשרוב	בולגריה
נתן סמסון	ניו זילנד	שרה ביגיץ	בוסניה והרצגובינה

אברהם ירושלמי	קולומביה	דניאל ולוב	סינגפור
עדי רוזנשטוק	קוסטה ריקה	יעקב בן שעה	ספרד
אורי אפשטיין	קנדה	דימיטרי ברק	סרביה
אהרון ווידמאן	קנדה	אנתונינה בדנקוויץ	פולין
דרה לוביטו	רומניה	פרידה הררי	פנמה
גלב בוגומולוב	רוסיה	חיים מזרחי	פנמה
זכר סוסיקוב	רוסיה	אדלה מלול	פנמה
בלומה סמובסקיה	רוסיה	דוד עבדי	פנמה
לירן סבאג	שוויץ	שמעון קרליק	פרגוואי
אריאל פירסט	שוויץ	מיקי רוט	צ'כיה
ירין בר	ישראל	מיכאל בנאיבגי	צרפת
אדר גלר	ישראל	לירן מלול	צרפת
יונתן וייסמן	ישראל	שיראל סבג	צרפת
איתי שטובר	ישראל	ג'זזה גומז	קולומביה

העולים לחידון התנ"ך העולמי הפומבי

אוסטרליה	עמנואל שמעון כוכבי
ארגנטינה	נעמי שירה פאור
ארצות הברית	נתנאל וויינער
ארצות הברית	בנימין יעקב כלחמירו
ארצות הברית	יחיאל שולמן
בלרוס	ליליה שפילביץ
דרום אפריקה	מתן קפלן
מקסיקו	אליהו מזרחי ליאון
מקסיקו	רפאל קטן
מקסיקו	מרג'י טרונג'ן
פנמה	דוד עבדי
קנדה	אהרון ווידמאן
ישראל	ירין בר
ישראל	אדר גלר
ישראל	יונתן ויסמן
ישראל	איתי שטובר

העולים לחידון התנ"ך לנוער התכופות

אוסטרליה	שושנה שפילמן
אורוגוואי	מלכה אסתר דומיניץ
ארצות הברית	אליענה סוקולר
אנגליה	אילנה מאיראויטש
אתיופיה	מסגנוו אייהאו
ארגנטינה	שירלי סלם
ברזיל	רפאל חכים
דרום אפריקה	ציפורה קרביץ
מולדובה	רימה נמירובסקיה
פנמה	אדלה מלול
צ'כיה	מיקי רוט
קנדה	אורי אפשטיין

חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי ה-56, התשע"ט

תקנון החידון וסדריו

1. חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי – שלבי החידון ונהלים

- א. חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי יערך בתאטרון ירושלים. החידון ישודר בשידור ישיר בערוץ כאן 11 בטלוויזיה בשעה 11:00.
- ב. לשופטים לא יהיו קשרים משפחתיים או אישיים עם המתמודדים.
- ג. הממונה על החידון ידאג לשמירה על הסודיות של שאלוני החידון ולעריכתם על-פי כללי התקנון.

2. מבחן מוקדם בכתב

- א. בימים הראשונים של המחנה, ייערך מבחן בכתב לכל נציגי התפוצות וישראל המשתתפים במחנה התנ"ך העולמי לנוער יהודי.
- ב. המבחן המוקדם בכתב יתקיים במספר כיתות, לפי שפות המתמודדים ועל-פי תנאי המקום.
- ג. צוות החידון והמתרגמים לכל השפות יהיו נוכחים במבחן המוקדם בכתב וישגחו בזמן הבחינה.
- ד. החידון כולל 50 שאלות, הלקוחות מתוך פרקי הלימוד לחידון.
- ה. הזמן המוקצב למענה על שאלות המבחן הוא 60 דקות בלבד.
- ו. בסיום המבחן, ועדת החידון – הכוללת את המתורגמנים לשפות השונות ואת צוות החידון – תבדוק את המבחן ותרכז את התוצאות.

3. שאלות מילואים להכרעה

- א. כלל הנבחנים יענו על שאלת מילואים, אשר הניקוד בה ישמש להכרעה בכל מצב בו תידרש עלייה לחידון הפומבי או לחידון התפוצות וכן בשלבים שבהם.
- ב. שאלת המילואים אינה נחשבת בשקלול הכללי של נקודות הנבחנים במבחן המקדים.
- ג. צוות החידון ישגיח על הנבחנים בזמן הבחינה, יבדוק את המבחנים וירכז את הישגי הנבחנים בטבלה נפרדת שתהיה מוכנה מראש.
- ד. חבר השופטים יעשה שימוש בתוצאות שאלת המילואים רק במצב של שוויון בין מתמודדים, שבו יש להכריע מי המתמודדים שיעפילו שלב בחידון.

ה. ניתן להשתמש בתוצאות שאלת המילואים להכרעה בכל אחד משלושת השלבים הראשונים בחידון הפומבי.

ו. במצב בו שני מתמודדים קיבלו בשאלת המילואים ניקוד זהה, ויתכן כי לא ניתן יהיה להכריע ביניהם במצב של שוויון, יקבעו מחברי השאלות אם יש צורך לקיים שאלת מילואים שנייה (נוספת).

במצב כזה, רק המתמודדים שצברו ניקוד זהה בשאלת המילואים הראשונה ידרשו לבצע את שאלת המילואים השנייה.

4. חידון התנ"ך העולמי הפומבי

בחידון הגמר ישתתפו עד שישה-עשר נציגים מהתפוצות ומישראל שצברו את מרב הנקודות בחידון בכתב.

מבנה חידון התנ"ך העולמי הפומבי ושלבי

הניקוד	הנושא	המשתתפים	השלב
50	מבחן מוקדם בכתב	נציגי ישראל והתפוצות	קדם פומבי
10	השאלה האישית שאלות מלוות בקטעי סרטים	16	פומבי שלב ראשון
איכוס ניקוד			
30	זיהוי באמצעות רמזים שאלות בזק באמצעות מחשב	8	פומבי שלב שני
32	שאלת ראש הממשלה מר בנימין נתניהו שאלה זהה בכתב	4	פומבי שלב שלישי
איכוס ניקוד			
24	שלב "ראש בראש" שאלות בזק להכרעה	2	פומבי שלב רביעי

החידון הפומבי | שלב ראשון

- א. בשלב זה, יוצגו סרטונים בנושא המרכז של החידון - אחדות.
- ב. לאחר כל סרטון, יוצגו שאלות לארבעה נבחנים.
- ג. כל נבחן יישאל שאלה אחת הקשורה באירוע מקראי שיש לו זיקה לנושא החידון.
- ד. בשלב זה, לכל נבחן ינתן כרטיס שאלה, שעליו כתובה השאלה בעברית ובשפתו, לפני שהוא יישאל בעל פה. עליו להשיב על השאלה לאלתר.
- ה. כל שאלה היא בת שני חלקים.
- ו. תשובה נכונה על כל חלק תזכה ב-5 נקודות.
- ז. תשובות נכונות על שני החלקים יזכו ב-10 נקודות.
- ח. שמונת המתמודדים שיזכו בניקוד המשוקלל הגבוה ביותר יעפילו לשלב הבא.

החידון הפומבי | שלב שני

- א. בשלב זה, כל מתמודד יישאל שאלות בעזרת מחשב בשני חלקים.
- ב. לפני תחילת השלב, יתאפס הניקוד של כל המתמודדים, וכל אחד יתחיל ב-0 נקודות.

חלק ראשון - זיהוי על-פי רמזים

- לכל אחד מהנבחנים יוצגו שלושה רמזים, הרומזים לספר מספרי המקרא.
- זיהה הנבחן על-פי הרמז הראשון בלבד - יזכה ב-8 נקודות.
 - זיהה הנבחן על-פי הרמזים הראשון והשני - יזכה ב-5 נקודות.
 - זיהה הנבחן על-פי שלושה רמזים - יזכה ב-3 נקודות.
- הזמן המוקצב לזיהוי: 25 שניות.

חלק שני - חמש שאלות בזק

- על הנבחן להשיב על חמש שאלות בזק. השאלות יוצגו לפניו באמצעות משחק מחשב.
- הניקוד שיצבור הנבחן על כל שאלה יהיה כדלקמן:
- תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את הנבחן ב-2 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את הנבחן ב-3 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את הנבחן ב-4 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.

תשובה נכונה על שאלה מס' 5 תזכה את הנבחן ב-6 נקודות.

במענה על חמש השאלות יוכל כל נבחן לצבור סך של: 20 נקודות.

הזמן המוקצב לפתרון כל חמש השאלות הוא: 60 שניות.

נבחן שזיהה בחלק הראשון את שם הספר על-פי הרמז הראשון בלבד וענה תשובות נכונות על כל חמש השאלות בחלק השני - יזכה בבונוס של 2 נקודות נוספות.

בשלב השני, בשני חלקיו, ניתן לצבור עד 30 נקודות.

ארבעת המתמודדים שצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר יעפילו לשלב השלישי.

החידון הפומבי | שלב שלישי

א. השלב השלישי הוא שאלת ראש הממשלה, בנימין נתניהו.

ב. בשלב זה, יתמודדו ארבעת הנבחנים עם סדרת שאלות זהות בכתב.

ג. השאלות יעסקו בנושא המרכזי של החידון, אחדות.

ד. ראש הממשלה יקריא בחידון הפומבי 8 שאלות בלבד מתוך סדרת השאלות.

ה. שני המתמודדים שיצברו את הניקוד המשוקלל הגבוה ביותר יעפילו לשלב הבא.

החידון הפומבי | שלב רביעי

א. לפני תחילת השלב הרביעי, יתבצע איפוס ניקוד, ושני הנבחנים יתחילו בניקוד 0.

ב. השלב בנוי מ-12 צמדי שאלות בזק, שיישאלו בשיטת "ראש בראש".

ג. השאלות יישאלו לסירוגין. כל נבחן יישאל 12 שאלות בסך הכול.

ד. על המתמודד לענות על השאלה באופן מידי.

ה. תשובה נכונה לכל שאלה מזכה ב-2 נקודות. בשלב זה, כל נבחן יוכל לצבור עד 24 נקודות.

ו. אם בתום 12 סבבים של שאלות לא תושג הכרעה, יוצגו לכל נבחן 3 שאלות נוספות.

ז. אם גם אז לא תהיה הכרעה, שני המתמודדים יוכרזו כחתנים או ככלות.

ח. הנבחן ששיג את מירב הנקודות בשלב הראש בראש יוכתר כחתן או ככלה של חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי ה-56, שנת התשע"ט.

5. החידון הכומני – הנחיות וכללים

מנחה החידון

- א. בפתח החידון, המנחה ימסור לנבחנים ולציבור מידע על שלבי החידון ועל סדריו ויציג בפני הציבור את המתמודדים, את חבר השופטים וכל איש שייקרא אל הבמה.
- ב. מזכירות החידון תדאג למסור לכל נבחן את הכרטיס שבו השאלה שישאל בשלב הראשון. מזכירות החידון תדאג לחלוקת דפי השאלות הזהות ולאיסופם.
- ג. המנחה יקרא את כל שאלות החידון באוזני הנבחנים, המאזינים והצופים.
- ד. השופטים בלבד יקבעו את הציון שיינתן לכל נבחן.
- ה. על המנחה להיות מקצועי בתחומו (אין להעיר הערות פוליטיות ואין לקיים שיחות ביניים עם גורמים שונים).

הרכב חבר השופטים והנשיאות

- א. בחבר השופטים יכהנו יו"ר ועד שישה שופטים שתבחר הנהלת החידון.
- ב. היו"ר יכריז על הניקוד ויפקח על רישומו ועל סיכומו.
- ג. היו"ר יימנע מהערות על הישגי הנבחנים ומהערות מיותרות אחרות ויסתפק בהודעה על מספר הנקודות שצבר כל נבחן.
- ד. היו"ר לא יחווה דעתו בפומבי על טיב השאלות או על טיב תרגומיהן.

ניקוד

- א. לפני כל מחזור שאלות, המנחה יכריז מהו מספר הנקודות המרבי שאפשר לצבור בעד כל תשובה שלמה ונכונה.
- ב. השיב הנבחן תשובה חלקית, היו"ר יקבע, בסיוע חבריו לשיפוט, אם מגיעות לנבחן נקודות וכמה.
- ג. לא השיב הנבחן על השאלה, או שהשיב תשובה לא-נכונה, יו"ר חבר השופטים יכריז - "אין מענה". בגיליון רישום הנקודות יירשם: 0.
- ד. יש לקרוא לנבחנים ולקהל המאזינים את התשובות הנכונות לשאלות שנשאלו במקרה שהנבחנים לא ענו תשובות מלאות או אף חלקיות. תשובות השופטים תהיינה בהירות וקצרות ככל האפשר, אין צורך לקרוא את כל התשובה ככתבה וכלשונה ואת הפסוקים הנלווים אליה.

ה. המנחה יודיע על הניקוד ועל הניקוד המצטבר.

- א. בשלושת שלבי החידון הראשונים, בכל מצב של שוויון בין מתמודדים, שבו יש צורך להכריע מי המתמודדים שיעפילו לשלב הבא, ייעשה שימוש בתוצאות שאלת המילואים. המתמודד שצבר את הניקוד הרב יותר בשאלת המילואים יזכה להעפיל לשלב הבא.

מתמודדים בעלי צרכים מיוחדים

בחידון בכתב:

- א. מתמודדים שאינם מסוגלים לקרוא או לכתוב בשל לקויות חושיות ופיזיות יקבלו אפשרות להקראה ולהכתבה בהתאם לצורך.
- ב. תלמידים הסובלים מדיסלקציה מאובחנת, שאינם קוראים וכותבים - יקבלו אפשרות להקראה ולהכתבה בהתאם לצורך.
- ג. תלמידים הזקוקים לתוספת זמן יקבלו תוספת של 15 דקות נוספות, והזמן שיוקצב להם לחידון בכתב הוא 75 דקות.

בחידון הפומבי:

- ד. תלמידים הזקוקים להקראה: מנחה החידון קורא את כל שאלות החידון.
- ה. תלמידים הזקוקים להכתבה: בכל שלבי החידון התלמידים עונים בעל פה ולכן אין צורך בהכתבה, למעט בשלב השלישי - שאלה זהה בכתב, שאלת ראש הממשלה. בשלב זה יקבלו המתמודדים הזכאים הכתבה בהתאם לצורך.
- ו. תלמידים הזקוקים לתוספת זמן:
 - בשלב הראשון** - כל המתמודדים מקבלים את שאלתם מספר דקות לפני שיידרשו לענות עליה. השופטים יאפשרו למתמודדים אלה עוד זמן קצר לגיבוש התשובה אם יהיה להם צורך בכך.
 - בשלב השני** - תוספת זמן תינתן רק למתמודדים בעלי לקויות חושיות ופיזיות המקשות על הדיבור.
 - בשלב השלישי** - תוספת זמן של 25%.
 - בשלב הרביעי** - יאפשרו השופטים עוד מספר שניות לגיבוש התשובה למתמודדים הזכאים לתוספת זמן.

ערעורים

- א. חבר השופטים הוא הגוף הפוסק, בעת ההפסקות, בערעורים שיוגשו בכתב.
- ב. כל מתמודד יוכל להגיש ערעור על הניקוד שקיבל במהלך השלב. הערעור יוגש בכתב ובצורה מכובדת למזכירות החידון במהלך ההפסקות.

- ג. בתום בדיקת הערעור, פסיקתם של השופטים היא סופית ולא ניתן לערער עליה לאחר החידון.
- ד. בנוסף לחתן או לכלה של חידון התנ"ך העולמי לנוער, שלושה מן הנבחנים שצברו את מספר הנקודות הגדול ביותר יוכרזו כסגנים ויזכו בתעודות מתאימות ובספרים.

תעודות ופרסים לזוים

- א. לאחר שאלת ראש הממשלה ולפני שלב ה"ראש בראש", כל המשתתפים יוזמנו לשבת במקומותיהם על הבמה. בסיום החידון יוענקו פרסים לארבעת הזוכים במקומות הראשונים.
- ב. שני הנבחנים שזכו בניקוד הגבוה ביותר יוכתרו כחתן או ככלה של חידון התנ"ך העולמי וכסגנו או כסגניתו. את הפרסים יעניקו ראש הממשלה ושר החינוך.
- ג. לזוכים בשני המקומות הראשונים תוענק מלגת לימודים באחד ממוסדות ההשכלה הגבוהה בישראל, לפי בחירתם.

6. חריגה מן התקנון

בעת צורך, ההנהלה העולמית לחידון התנ"ך מוסמכת לאשר חריגות מן ההנחיות שבתקנון זה.

7. מועדי אירועי חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי ה-56, התשע"ט

מועד	אירוע
יום שלישי, כ"ה בניסן התשע"ט 30 באפריל 2019	פתיחת מחנה חידון התנ"ך העולמי
יום חמישי, כ"ז בניסן התשע"ט 02 במאי 2019	חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי שלב מקדים בכתב
יום חמישי, ד' באייר התשע"ט 09 במאי 2019	חידון התנ"ך העולמי לנוער יהודי וחידון התנ"ך לנוער התפוצות
יום ראשון, ז' באייר התשע"ט 12 במאי 2019	סיום מחנה חידון התנ"ך העולמי

בברכת הצלחה,

איציק בן-אבי

הממונה על חידוני התנ"ך

משרד החינוך

הגדו: כן הוּדַעְתֶּם
גְּבוּרַת עַלְוַת הַיְהוָה
עַל־כֵּן יִשְׁמַח
וּבְשֵׁם יְהוָה
כִּי־מַעֲיֵד
הַיְהוָה
מִלְפָּנָי: הַשְּׁמִיעוּ זֹאת
וְלֹא צַמְאוּ בַחֲרֹבוֹת
עַבְדוֹ יִשְׁמַח
לְמֹו וַיִּבְקַע־צוּר
וַיִּזְכּוּ מַיִם: אִין שְׁלוֹם אִמְרוּ
שְׁמַעוּ אֲנִי אֵלֵי וְהַקְשִׁיבוּ
קְרָאנִי מִבֶּטֶן
הַחֲבִיאַנִי וַיִּשִׁימֵנִי לְדָרְ
עַבְדֵי־אֶחָד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער תשע"ט

בסימן: שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

הטלב הראשון – השאלה האישית

בשלב הראשון יוצגו 4 סרטונים. לכל ארבעה מתמודדים יוצג סרטון.
לאחר הקרנת הסרטון תוצג לכל מתמודד שאלה אחת בת שני חלקים.
תשובה נכונה על כל חלק תזכה את הנבחן ב-5 נקודות.
תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן ב-10 נקודות.

הסרטון הראשון: קרן קיימת לישראל (ק"ל)

שאלה מס' 1

בתום הניצחון במלחמה חילק דוד המלך משלל האויב לתושבי האזור :

"וַיִּשְׁלַח מֵהַשָּׁלָל...לְאִשֶּׁר בְּבֵית אֵל וְלְאִשֶּׁר בְּרִמּוֹת נָגַב וְלְאִשֶּׁר בְּחִבְרוֹן וְלְכָל הַמְּקוֹמוֹת
אֲשֶׁר הִתְהַלְּךָ שָׁם דָּוִד "

א. נגד מי נלחם דוד באותה מלחמה?

ב. מה החוק שקבע דוד לחלוקת השלל בין הלוחמים?

תשובה: ◀

א. נגד העמלקים שכבשו את העיר צקלג.

ב. כל הלוחמים מקבלים חלק שווה מהשלל - הלוחמים שיצאו לקרב והלוחמים שנשארו מאחור: "כי כחלק הירד במלחמה וכחלק הישב על-הפלים יחדו יחלקו".

"וַיִּצַל דָּוִד אֶת כָּל-אִשֶּׁר לָקְחוּ עִמָּלֶק וְאֶת-שְׁתֵּי נָשָׁיו הַצֵּיל דָּוִד: וְלֹא נִעְדַר-לָהֶם מִן-הַקְּטָן וְעַד-הַגָּדוֹל וְעַד-בָּנָיִם וּבָנוֹת וּמִשָּׁלָל וְעַד כָּל-אֲשֶׁר לָקְחוּ לָהֶם הַפֶּל הַשֵּׁיב דָּוִד: וַיִּקַּח דָּוִד אֶת-כָּל-הַצֹּאן וְהַבָּקָר נִהְגוּ לִפְנֵי הַמִּקְנָה הַהוּא וַיֹּאמְרוּ זֶה שָׁלַל דָּוִד: וַיָּבֵא דָּוִד אֶל-מֵאֲתָנִים הָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר-פָּגְרוּ מִלֶּקֶת אַחֲרֵי דָּוִד וַיִּשְׁיָבֵם בְּנַחַל הַבְּשׂוֹר וַיֵּצְאוּ לִקְרֹאת דָּוִד וְלִקְרֹאת הָעָם אֲשֶׁר-אִתּוֹ וַיִּגַּשׁ דָּוִד אֶת-הָעָם וַיִּשְׁאַל לָהֶם לְשָׁלוֹם:

וַיַּעַן כָּל-אִישׁ-רָע וּבִלְיַעַל מֵהָאֲנָשִׁים אֲשֶׁר הָלְכוּ עִמּוֹ וַיֹּאמְרוּ יַעַן אֲשֶׁר לֹא-הָלְכוּ עִמִּי לֹא-נָתַן לָהֶם מִהַשָּׁלָל אֲשֶׁר הִצַּלְנוּ כִּי-אִם-אִישׁ אֶת-אִשְׁתּוֹ וְאֶת-בָּנָיו וַיִּנְהַגוּ וַיִּלְכוּ: וַיֹּאמֶר דָּוִד לֹא-תַעֲשׂוּ כֵן אַחֲרַי אֶת אֲשֶׁר-נָתַן ה' לָנוּ וַיִּשְׁמֹר אֶתְנוּ וַיִּתֵּן אֶת-הַגָּדוֹד הַבָּא עָלֵינוּ בְּיַדְנוּ: וּמִי יִשְׁמַע לָכֶם לְדַבֵּר הַזֶּה כִּי כָחֶלֶק הַיָּרֵד בַּמִּלְחָמָה וּכְחֶלֶק הַיֹּשֵׁב עַל-הַפְּלִיִּם יַחְדָּו יִחְלְקוּ: וַיְהִי מֵהַיּוֹם הַהוּא וּמֵעַלְהָ וַיִּשְׁמָה לְחֹק וּלְמִשְׁפָּט לְיִשְׂרָאֵל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיָּבֵא דָּוִד אֶל-צִקְלָג וַיִּשְׁלַח מֵהַשָּׁלָל לְזַקְנֵי יְהוּדָה לְרַעְהוּ לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשָּׁלַל אִיבֵי ה': לְאִשֶּׁר בְּבֵית-אֵל וְלְאִשֶּׁר בְּרִמּוֹת-נָגַב וְלְאִשֶּׁר בֵּיתֵר: וְלְאִשֶּׁר בְּעַרְעֵר וְלְאִשֶּׁר בְּשַׁפְּמוֹת וְלְאִשֶּׁר בְּאֶשְׁתָּמֶע: וְלְאִשֶּׁר בְּרִכָּל וְלְאִשֶּׁר בְּעָרֵי הַיַּרְחֵמָאֵלִי וְלְאִשֶּׁר בְּעָרֵי הַקְּיִינִי: וְלְאִשֶּׁר בְּחִרְמָה וְלְאִשֶּׁר בְּבוֹר-עֶשָׂן וְלְאִשֶּׁר בְּעַתָּד: וְלְאִשֶּׁר בְּחִבְרוֹן וְלְכָל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִתְהַלְּךָ-שָׁם דָּוִד הוּא וְאֲנָשָׁיו

שמ"א ל, 18-31

שאלה חס' 2

אב נעתר לבקשת בתו והוסיף ונתן לה מקורות מים:

"ותאמר לו הבה-לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני {...} ויתן-לה {...} את גלת עלית ואת גלת תחתית".

א. מי האב?

ב. מה שם העיר שכבש חתנו, בעלה של בתו?

תשובה: ◀

א. כלב בן יפונה

ב. דביר / קרית ספר

"וילך משם אל-יושבי דביר ושם-דביר לפנים קרית-ספר: ויאמר כלב אשר-יכה את-קרית-ספר ולכדה ונתתי לו את-עכסה בתי לאשה: וילכדה עתניאל בן-קנז אחי כלב הקטן ממנו ויתן-לו את-עכסה בתו לאשה: ויהי בבואה ותסיתהו לשאל מאת-אביה השדה ותצנח מעל החמור ויאמר-לה כלב מה-לה: ותאמר לו הבה-לי ברכה כי ארץ הנגב נתתני ונתתה לי גלת מים ויתן-לה כלב את גלת עלית ואת גלת תחתית"

שופטים א, 11-14

שאלה מס' 3

איש חפר וניקה בארות מים במרחבי הנגב, שנסתמו ע"י פלישתים.

א. מי האיש?

ב. מדוע סתמו הפלישתים את בארות המים?

תשובה: ◀

א. יצחק

ב. כיוון שקינאו ביצחק בשל עושרו הרב- "ויקנאו אתו פלשתים".

"וַיִּזְרַע יִצְחָק בְּאֶרֶץ הַהוּא וַיִּמְצָא בְּשָׁנָה הַהוּא מֵאָה שְׁעָרִים וַיְבָרְכֵהוּ ה': וַיִּגְדַּל הָאִישׁ וַיִּלְחָץ הַלּוֹף וַיִּגְדַּל עַד כִּי גָדַל מְאֹד: וַיְהִי לוֹ מִקְנֵה צֹאן וּמִקְנֵה בְּקָר וְעֶבְדָּה רַבָּה וַיִּקְנְאוּ אֹתוֹ פְּלִשְׁתִּים וְכָל הַבְּאֵרֹת אֲשֶׁר חָפְרוּ עֲבָדֵי אָבִיו בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו סִתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים וַיִּמְלְאוּם עֶפְרַיִם וַיֹּאמֶר אַבְיִמֶלֶךְ אֶל יִצְחָק לֵךְ מֵעִמָּנוּ כִּי עֲצַמְתָּ מִמָּנוּ מְאֹד וַיֵּלֶךְ מִשָּׁם יִצְחָק וַיִּחַן בְּנֶחַל גֶּרָר וַיֵּשֶׁב שָׁם וַיֵּשֶׁב יִצְחָק וַיִּחְפֹּר אֶת בְּאֵרֹת הַמַּיִם אֲשֶׁר חָפְרוּ בְּיַמֵּי אַבְרָהָם אָבִיו וַיִּסְתְּמוּם פְּלִשְׁתִּים אַחֲרַי מוֹת אַבְרָהָם וַיִּקְרָא לָהֶן שְׁמוֹת כְּשִׁמְתַת אֲשֶׁר קָרָא לָהֶן אָבִיו וַיִּחְפְּרוּ עֲבָדֵי יִצְחָק בְּנֶחַל וַיִּמְצְאוּ שָׁם בְּאֵר מַיִם חַיִּים וַיְרִיבוּ רְעֵי גֶרָר עִם רְעֵי יִצְחָק לֵאמֹר לָנוּ הַמַּיִם וַיִּקְרָא שֵׁם הַבְּאֵר עֵשֶׂק כִּי הִתְעַשְׂקוּ עִמּוֹ וַיִּחְפְּרוּ בְּאֵר אַחֲרַת וַיְרִיבוּ גַם עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ שִׁטְנָה וַיַּעֲתֵק מִשָּׁם וַיִּחְפֹּר בְּאֵר אַחֲרַת וְלֹא רָבוּ עָלֶיהָ וַיִּקְרָא שְׁמָהּ רְחֹבוֹת וַיֹּאמֶר כִּי עָתָה הִרְחִיב ה' לָנוּ וַפְרִינֵנוּ בְּאֶרֶץ"

בראשית כ"ו, 12-22

שאלה חס' 4

קניית בתים שדות וכרמים בארץ-ישראל היא סימן לשיבת העם היהודי לארצו. נביא שקנה שדה ניבא על שיבת ציון ואמר:

”עוד יקנו בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת:”

א. מי הנביא?

ב. היכן היה השדה שנקנה?

תשובה: ◀

א. ירמיהו.

ב. בענתות אשר בארץ בנימין.

”ויאמר ירמיהו הנה דבר-ה' אלי לאמר: הנה חנמאל בן-שלם דדף בא אליה לאמר קנה לה את-שדי אשר בענתות כי לה משפט הגאלה לקנות: ויבא אלי חנמאל בן-דדי כדבר ה' אל-חצר המטרה ויאמר אלי קנה נא את-שדי אשר-בענתות אשר בארץ בנימין כי-לה משפט הירשה ולה הגאלה קנה-לה ואדע כי דבר-ה' הוא: ואקנה את-השדה מאת חנמאל בן-דדי אשר בענתות ואשקלה-לו את-הכסף שבעה שקלים ועשרה הכסף: ואכתב בספר ואחתם ואעד עדים ואשקל הכסף במאזנים:”

ואקח את-ספר המקנה את-החתום והצונה והחקים ואת-הגלוי: ואתן את-הספר המקנה אל-ברוך בן-נריה בן-מחסיה לעיני חנמאל דדי ולעיני העדים הפתבים בספר המקנה לעיני כל-היהודים הישבים בחצר המטרה: ואצוה את-ברוך לעיניהם לאמר: כה-אמר ה' צבאות אלהי ישראל לקוח את-הספרים האלה את ספר המקנה הזה ואת החתום ואת ספר הגלוי הזה ונתתם בכלי-חרש למען יעמדו ימים רבים: כי כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל עוד יקנו בתים ושדות וכרמים בארץ הזאת”

ירמיהו ל"ב, 6-15

הסרטון השני: החברה למתנ"סים

שאלה מס' 5

לאדם אחד נאמר שאחיו ייצא לקראתו וישמח להיפגש עמו:

"וְגַם הִנֵּה הוּא יֵצֵא לִקְרַאתְךָ וְרָאָךָ וְשִׂמַח בְּלִבּוֹ"

א. מי הם האחים?

ב. איזה תפקיד הוטל על כל אחד משני האחים?

תשובה: ◀

א. משה ואהרן.

ב. אהרן יהיה למשה לפה ומשה יהיה לו לאלוהים.

"וְעַתָּה לֵךְ וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם-פִּיךָ וְהוֹרִיתִיךָ אֲשֶׁר תִּדְבֹר: וַיֹּאמֶר בִּי אֲדֹנָי שְׁלַח-נָא בְיָד-תְּשַׁלַּח: וַיַּחַר-
אֵף ה' בְּמֹשֶׁה וַיֹּאמֶר הֲלֹא אֶהְיֶה אִתְּךָ הַלְוִי יַדְעֵתִי כִּי-דַבַּר יְדַבֵּר הוּא וְגַם הִנֵּה-הוּא יֵצֵא לִקְרַאתְךָ
וְרָאָךָ וְשִׂמַח בְּלִבּוֹ: וְדַבַּרְתָּ אֵלָיו וְשִׂמַחְתָּ אֶת-הַדְּבָרִים בְּפִיו וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה עִם-פִּיךָ וְעִם-פִּיהוּ וְהוֹרִיתִי
אֶתְכֶם אֶת אֲשֶׁר תַּעֲשׂוּן: וְדַבַּר-הוּא לֵךְ אֶל-הָעָם וְהִזְיָה הוּא יְהִיֶה-לָּךְ לִפֶּה וְאַתָּה תְהִיֶה-לוֹ לְאֱלֹהִים:
וְאֶת-הַמַּטֵּה הַזֶּה תִּקַּח בְּיָדְךָ אֲשֶׁר תַּעֲשֶׂה-בוֹ אֶת-הָאֹתוֹת"

שמות ד, 12-17

שאלה חס' 6

האדם מסוגל לראות את החיצוניות של דברים, אך לא את פנימיותם. לאיש אחד נאמר:

”כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב.”

א. מי האיש?

ב. באיזה הקשר נאמרו לו הדברים?

תשובה: ◀

א. שמואל

ב. בבואו למושח את אחד מבניו של ישי למלך במקום שאול

”ויאמר ה' אל-שמואל עד-מתי אתה מתאבל אל-שואל ואני מאסתיו ממלך על-ישׂראל מלא קרנה שמו ולו אשר לחה אל-ישי בית-הלחמי כי-ראיתי בבניו לי מלך: ויאמר שמואל איך אלו ושמע שואל והרגני ויאמר ה' עגלת בקר תקח בידך ואמרת לזבח לה' באתי: וקראת לישי בזבח ואנכי אודיעך את אשר-תעשה ומשחת לי את אשר-אמר אליך: ויעש שמואל את אשר דבר ה' ויבא בית לחם ויחרדו זקני העיר לקראתו ויאמר שלם בואך: ויאמר שלום לזבח לה' באתי התקדשו ובאתם אתי בזבח ויקדש את-ישי ואת-בניו ויקרא להם לזבח:

ויהי בבואם וירא את-אליאב ויאמר אף נגד ה' משיחו: ויאמר ה' אל-שמואל אל-תבט אל-מראהו ואל-גבה קומתו כי מאסתיהו כי לא אשר יראה האדם כי האדם יראה לעינים וה' יראה ללבב: ויקרא ישי אל-אבינדב ויעברהו לפני שמואל ויאמר גם-בזה לא-בחר ה': ויעבר ישי שמה ויאמר גם-בזה לא-בחר ה': ויעבר ישי שבעת בניו לפני שמואל ויאמר שמואל אל-ישי לא-בחר ה' באלה: ויאמר שמואל אל-ישי התמו הנערים ויאמר עוד שאר הקטן והנה רעה בצאן ויאמר שמואל אל-ישי שלחה וקחנו כי לא-נסב עד-באו פה: וישלח ויביאהו והוא אדמוני עם-פה עינים וטוב ראי ויאמר ה' קום משחהו כי זה הוא”

שמו"א ט"ז, 12-1

שאלה מס' 7

צליחת הירדן מצדו המזרחי אל צדו המערבי הייתה אירוע חשוב במהלך שיבתו של מלך אל כס מלכותו:
"וְעִבְרָה הָעֵבֶרָה לַעֲבִיר אֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינָיו".

א. מי המלך?

ב. מי היה הראשון שדיבר עם המלך עם שובו מעבר הירדן המזרחי?

תשובה: ◀

א. דוד

ב. שמעי בן גרא בא לבקש סליחה מדוד על הקללה שקילל אותו.

"וַיֵּט אֶת-לִבּוֹ כָּל-אִישׁ-יְהוּדָה כְּאִישׁ אֶחָד וַיִּשְׁלַחוּ אֶל-הַמֶּלֶךְ שׁוֹב אֶתְּהָ וְכָל-עֲבָדָיָהּ: וַיֵּשֶׁב הַמֶּלֶךְ וַיָּבֵא עַד-הַיַּרְדֵּן וַיהוּדָה בָּא הַגִּלְגָּלָה לְלָכֶת לַקְּרֹאת הַמֶּלֶךְ לְהַעֲבִיר אֶת-הַמֶּלֶךְ אֶת-הַיַּרְדֵּן: וַיִּמְהַר שְׁמַעִי בֶן-גֵּרָא בֶן-הַיְמִינִי אֲשֶׁר מִבְּחֹרִים וַיֵּרֵד עִם-אִישׁ יְהוּדָה לַקְּרֹאת הַמֶּלֶךְ דָּוִד: וְאֵלָּה אִישׁ עִמּוֹ מִבְּנֵימִן וַצִּיבָא נָעַר בֵּית שָׂאוּל וְחַמְשֹׁת עֶשֶׂר בָּנָיו וְעֹשְׂרִים עֲבָדָיו אִתּוֹ וַצִּלְחוּ הַיַּרְדֵּן לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ: וְעִבְרָה הָעֵבֶרָה לַעֲבִיר אֶת-בֵּית הַמֶּלֶךְ וְלַעֲשׂוֹת הַטּוֹב בְּעֵינָיו וְשְׁמַעִי בֶן-גֵּרָא נָפַל לִפְנֵי הַמֶּלֶךְ בְּעִבְרוֹ בַּיַּרְדֵּן:

וַיֹּאמֶר אֶל-הַמֶּלֶךְ אֵל-יִחְשָׁב-לִי אֲדֹנָי עוֹן וְאֵל-תִּזְכֹּר אֶת אֲשֶׁר הֵעֵנָה עֲבָדָהּ בַּיּוֹם אֲשֶׁר-יָצָא אֲדֹנָי-הַמֶּלֶךְ מִירוּשָׁלַם לְשׁוֹם הַמֶּלֶךְ אֶל-לִבּוֹ: כִּי יָדַע עֲבָדָהּ כִּי אֲנִי חָטָאתִי וְהִנֵּה-בָאתִי הַיּוֹם רֹאשׁוֹן לְכָל-בֵּית יוֹסֵף לְרִדְתָּ לַקְּרֹאת אֲדֹנָי הַמֶּלֶךְ: וַיַּעַן אֲבִישִׁי בֶן-צְרוּיָה וַיֹּאמֶר הַתַּחַת זֹאת לֹא יוֹמַת שְׁמַעִי כִּי קָלַל אֶת-מֹשִׁיחַ ה': וַיֹּאמֶר דָּוִד מֶה-לִּי וְלָכֶם בְּנֵי צְרוּיָה כִּי-תִהְיוּ-לִי הַיּוֹם לְשֹׁטָן הַיּוֹם יוֹמַת אִישׁ בְּיִשְׂרָאֵל כִּי הֲלוֹא יָדַעְתִּי כִּי הַיּוֹם אֲנִי-מֶלֶךְ עַל-יִשְׂרָאֵל: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ אֶל-שְׁמַעִי לֹא תָמוּת וַיִּשְׁבַּע לוֹ הַמֶּלֶךְ:

שמ"ב י"ט, 15-24

שאלה חס' 8

אנשיו של מלך נוכרי, שהיו "אנשי אגנות ידעי הים", חברו לפעילות משותפת עם עבדי מלך ישראל: "וישלח {...} באני את-עבדיו אנשי אגנות ידעי הים עם עבדי {...}."

א. מיהו המלך הנוכרי?

ב. מה הביאו אנשי האגנות בפעילותם המשותפת?

◀ תשובה:

א. חירם מלך צור

ב. זהב.

"ואני עשה המלך שלמה בעציון-נגר אשר את-אלות על-שפת ים-סוף בארץ אדום: וישלח חירם באני את-עבדיו אנשי אגנות ידעי הים עם עבדי שלמה: ויבאו אופירה ויקחו משם זהב ארבע-מאות ועשרים כפר ויבאו אל-המלך שלמה"

מל"א ט, 26-28

הערה: ניתן לקבל כתשובה נכונה לסעיף ב' גם עצי אלמוגים.

"וגם אני חירם אשר נשא זהב מאופיר הביא מאפיר עצי אלמוגים הרבה מאד ואבן יקרה"

מל"א י', 11

הסרטון הטלויזיוני: הסוכנות היהודית

שאלה מס' 9

הכתוב מספר על התעניינות בני הגולה בנעשה בארץ-ישראל ובירושלים:

"וְאֶשְׂאֵלֶם עַל-הַיְהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר-נִשְׂאָרוּ מִן-הַשְּׂבִי וְעַל-יְרוּשָׁלַם".

א. מי האיש שגר בארץ נכר והתעניין במצב היהודים בארץ ישראל?

ב. כיצד תואר מצבם של תושבי הארץ באותה עת?

תשובה: ◀

א. נחמיה, ששאל את חנני שהגיע לשושן הבירה מירושלים.

ב. הנשארים ברעה גדולה ובחרפה וחומות ירושלים פרוצות.

דְבָרֵי נְחֻמְיָה בֶן-חַכְלֵיָה וַיְהִי בַחֲדָשׁ-כְּסָלוֹ שְׁנַת עֶשְׂרִים וָאֵנִי הָיִיתִי בְּשׁוֹשַׁן הַבִּירָה: וַיָּבֹא חֲנַנִי אֶחָד מֵאֲחָי הוּא וְאֲנָשִׁים מִיְהוּדָה וְאֶשְׂאֵלֶם עַל-הַיְהוּדִים הַפְּלִיטָה אֲשֶׁר-נִשְׂאָרוּ מִן-הַשְּׂבִי וְעַל-יְרוּשָׁלַם: וַיֹּאמְרוּ לִי הַנְּשֹׂאָרִים אֲשֶׁר-נִשְׂאָרוּ מִן-הַשְּׂבִי שֵׁם בְּמַדִּינָה בְּרָעָה גְדֹלָה וּבְחֶרֶף וְחֹמֹת יְרוּשָׁלַם מְפֹרָצֹת וְשַׁעֲרֶיהָ נִצְתּוּ בְּאֵשׁ"

נחמיה א, 1-3

שאלה חס' 10

בספר ששלח הנביא ירמיהו מירושלים אל היושבים בגולה, מציין הנביא את מועד סיום הגלות:
”כי אנכי ידעתי את המחשבות {...} מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם אחרית ותקוה.”

א. לאיזו ארץ שלח הנביא ירמיהו את הספר?

ב. מה המועד שמציין הנביא, בו יפקוד ה' את עמו ויעלם לציון?

◀ תשובה:

א. בבל

ב. כאשר ימלאו שבעים שנה גלות בבל-”לפי מלאת לבבל שבעים שנה”.

”ואלה דברי הספר אשר שלח ירמיה הנביא מירושלם אל-יתר זקני הגולה ואל-הכהנים ואל-הנביאים ואל-כל-העם אשר הגלה נבוכדנאצר מירושלם בבלה: אחרי צאת יכניה-המלך והגבירה והסריסים שרי יהודה וירושלם והחרש והמסגר מירושלם: ביד אלעשה בן-שפן וגמריה בן-חלקיה אשר שלח צדקיה מלך-יהודה אל-נבוכדנאצר מלך בבל בבלה לאמר: פה אמר ה' צבאות אלהי ישראל לכל-הגולה אשר-הגליתי מירושלם בבלה: בננו בתים ושבנו ונטענו גנות ואכלנו את-פרינו: קחו נשים והולידו בנים ובנות וקחו לבניכם נשים ואת-בנותיכם תנו לאנשים ותלדנה בנים ובנות ורבו-שם ואל-תמעטו: ודרשו את-שלום העיר אשר הגליתי אתכם שמה והתפללו בעדה אל-ה' כי בשלומה יהיה לכם שלום: כי כה אמר ה' צבאות אלהי ישראל אל-ישיאו לכם נביאיכם אשר-בקרבתכם וקסמיכם ואל-תשמעו אל-חלמותיכם אשר אתם מחלמים: כי בשקר הם נבאים לכם בשמי לא שלחתיים נאם-ה': כי-כה אמר ה' כי לפי מלאת לבבל שבעים שנה אפקוד אתכם והקמתי עליכם את-דברי הטוב להשיב אתכם אל-המקום הזה: כי אנכי ידעתי את-המחשבות אשר אנכי חשב עליכם נאם-ה' מחשבות שלום ולא לרעה לתת לכם אחרית ותקוה: וקראתם אתי והלכתם והתפללתם אלי ושמעתי אליכם”

ירמיה כ"ט, 1-12

שאלה מס' 11

מנהיג יהודי ששהה בגולה נתבקש למלא את המשימה הבאה :
 "לך כְּנוֹס אֶת-כָּל-הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּ...{...}."

א. מי האיש?

ב. מה היתה מטרת הכינוס?

תשובה: ◀

א. מרדכי

ב. לצום "שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם", ולהתפלל לה' שיציל אותם מגזירת המן.

"וַיִּגְדַּל-לוֹ מְרַדְּכִי אֶת כָּל-אֲשֶׁר קָרְהוּ וְאֵת פְּרִשְׁת הַכֶּסֶף אֲשֶׁר אָמַר הָמֵן לְשִׁקוֹל עַל-גִּנְזֵי הַמֶּלֶךְ בְּיְהוּדִים לְאֲבָדָם: וְאֵת-פֶּתֶשֶׁן פְּתָב-הַדָּת אֲשֶׁר-נָתַן בְּשׁוֹשׁוֹן לְהַשְׁמִידָם נָתַן לוֹ לְהַרְאוֹת אֶת-אֶסְתֵּר וּלְהַגִּיד לָהּ וּלְצוּוֹת עָלֶיהָ לְבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ לְהַתְחַנֵּן-לוֹ וּלְבַקֵּשׁ מִלְּפָנָיו עַל-עַמָּהּ: וַיְבֹא הַתֶּה וַיִּגְדַּל לְאֶסְתֵּר אֶת דְּבָרֵי מְרַדְּכִי: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהַתֶּה וַתְּצוּהוּ אֶל-מְרַדְּכִי: כָּל-עַבְדֵי הַמֶּלֶךְ וְעַם-מְדִינֹת הַמֶּלֶךְ יִדְעוּם אֲשֶׁר כָּל-אִישׁ וְאִשָּׁה אֲשֶׁר יְבֹא-אֶל-הַמֶּלֶךְ אֶל-הַחֹצֵר הַפְּנִימִית אֲשֶׁר לֹא-יִקְרָא אַחַת דָּתוֹ לְהִמִּית לְבַד מֵאֲשֶׁר יוֹשִׁיט-לוֹ הַמֶּלֶךְ אֶת-שַׂרְבִּיט הַזֶּהָב וְחָיָה וְאֲנִי לֹא נִקְרָאתִי לְבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ זֶה שְׁלוֹשִׁים יוֹם:

וַיִּגִּידוּ לְמְרַדְּכִי אֶת דְּבָרֵי אֶסְתֵּר: וַיֹּאמֶר מְרַדְּכִי לְהַשִּׁיב אֶל-אֶסְתֵּר אֶל-תְּדַמִּי בְּנִפְשָׁהּ לְהַמְלִיט בֵּית-הַמֶּלֶךְ מִכָּל-הַיְהוּדִים: כִּי אִם-הִחְרַשׁ תַּחֲרִישִׁי בְּעַת הַזֹּאת רֹחַ וְהִצְלָה יַעֲמוּד לְיְהוּדִים מִמָּקוֹם אַחֵר וְאֵת וּבֵית-אֲבִיהָ תֹאבְדוּ וּמִי יוֹדַע אִם-לַעַת כְּזֹאת הִגַּעַת לְמַלְכוּת: וַתֹּאמֶר אֶסְתֵּר לְהַשִּׁיב אֶל-מְרַדְּכִי: לָךְ כְּנוֹס אֶת-כָּל-הַיְהוּדִים הַנִּמְצָאִים בְּשׁוֹשׁוֹן וְצוּמוּ עָלַי וְאֶל-תֹּאכְלוּ וְאֶל-תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים לַיְלָה וַיּוֹם גַּם-אֲנִי וְנִעַרְתִּי אֲצוּם כֵּן וּבָכֹן אֲבֹא אֶל-הַמֶּלֶךְ אֲשֶׁר לֹא-כָדַת וְכֹאֲשֶׁר אֲבָדְתִּי אֲבָדְתִּי: וַיַּעֲבֹר מְרַדְּכִי וַיַּעַשׂ כְּכֹל אֲשֶׁר-צִוְתָהּ עָלָיו אֶסְתֵּר"

סוֹתָר ד, 7-17

שאלה חס' 12

נביא עשה מעשה סמלי המבשר כי באחרית הימים יאחדו כל שבטי ישראל בארץ ישראל:
”ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל [...] ולא יהיו עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות
עוד”

א. מי הנביא?

ב. מה המעשה הסמלי שעשה?

תשובה: ◀

א. הנביא יחזקאל

ב. הנביא יחזקאל לקח שני עצים על האחד כתב ליוסף עץ אפרים ועל השני כתב עץ יהודה ואיחד אותם
בידו לעץ אחד.

”ויהי דבר ה' אלי לאמר: ואתה בן אדם קח לה עץ אחד וכתב עליו ליהודה ולבני ישראל חבריו
ולקח עץ אחד וכתוב עליו ליוסף עץ אפרים וכל בית ישראל חבריו: וקרוב אתם אחד אל אחד לה
לעץ אחד והיו לאחדים בידה: וכאשר יאמרו אליה בני עמה לאמר הלוא תגיד לנו מה אלה לך:
דבר אליהם פה אמר ה' הנה אני לקח את עץ יוסף אשר ביד אפרים ושבטי ישראל חבריו ונתתי
אותם עליו את עץ יהודה ועשיתם לעץ אחד והיו אחד ביד: והיו העצים אשר תכתב עליהם
בידה לעיניהם: ודבר אליהם פה אמר ה' הנה אני לקח את בני ישראל מבין הגוים אשר הלכו שם
וקבצתי אתם מסביב והבאתי אותם אל אדמתם: ועשיתי אתם לגוי אחד בארץ בהרי ישראל ומלך
אחד יהיה לכלם למלך ולא יהיו עוד לשני גוים ולא יחצו עוד לשתי ממלכות עוד: ולא יטמאו עוד
בגלוליהם ובשקוציהם ובכל פשעיהם והושעתי אתם מפל מושבתיהם אשר חטאו בהם וטהרתי
אותם והיו לי לעם ואני אהיה להם לאלהים: ועבדי דוד מלך עליהם ורועה אחד יהיה לכלם
ובמשפטי ילכו וחקתי ישמרו ועשו אותם: וישבו על הארץ אשר נתתי לעבדי לעקב אשר ישבו
בה אבותיכם וישבו עליה המה ובניהם ובני בניהם עד עולם ודוד עבדי נשיא להם לעולם:”

יחזקאל לז' 15-25

הסרטון הרביעי: מועצת תנועות נוער

שאלה חס' 13

חוזקה של הערבות ההדדית הובע בדברי יהודה ליעקב אביו:

"שְׁלַחָה הַנְּעַר אֶתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה {...} אֲנֹכִי אֶעֱרָבְנֹו מִיָּדֶי תִּבְקָשׁוּנֹו."

א. לשלומו של מי ערב יהודה?

ב. מדוע נדרש לערוב לו?

תשובה: ◀

א. לשלומו של בנימין

ב. יעקב חשש שבנימין ייפגע במצרים - שיקרה לו מה שקרה ליוסף ושמעון.

"וַיָּבֵאוּ אֶל-יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶרְצָה כְּנָעַן וַיְגִידוּ לוֹ אֵת כָּל-הַקְּרוֹת אֲתֶם לְאִמֹר: דַּבֵּר הָאִישׁ אֲדֹנָי הָאָרֶץ אֲתָנוּ קְשׁוֹת וַיִּתֵּן אֲתָנוּ כְּמִרְגָּלִים אֶת-הָאָרֶץ {...} וַיֹּאמֶר אֲלֵינוּ הָאִישׁ אֲדֹנָי הָאָרֶץ בְּזֹאת אָדַע כִּי כְנִים אַתֶּם אַחֲיֵיכֶם הָאֶחָד הַנִּיחֹו אֶתִּי וְאֶת-רַעְבוֹן בְּתֵיכֶם קָחוּ וְלָכוּ: וְהִבִּיאוּ אֶת-אֲחֵיכֶם הַקָּטָן אֵלַי וְאָדַעָה כִּי לֹא מִרְגָּלִים אַתֶּם כִּי כְנִים אַתֶּם אֶת-אֲחֵיכֶם אַתֶּן לָכֶם וְאֶת-הָאָרֶץ תִּסְחָרוּ: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יַעֲקֹב אֲבִיהֶם אֶתִּי שְׁפֹלְתֶם יוֹסֵף אֵינְנוּ וְשָׁמְעוֹן אֵינְנוּ וְאֶת-בְּנֵימִן תִּקְחוּ עָלַי הֵיוּ כְלָנָה: וַיֹּאמֶר רְאוּבֵן אֶל-אָבִיו לֹאמֹר אֶת-שְׁנֵי בְנֵי תָמִית אִם-לֹא אֲבִיָּאנוּ אֵלֶיךָ תִּנָּה אֹתוֹ עַל-יָדִי וְאֲנִי אֲשִׁיבְנֹו אֵלֶיךָ: וַיֹּאמֶר לֹא-יֵרֵד בְּנֵי עִמְכֶם כִּי-אֲחִיו מֵת וְהוּא לְבָדוֹ נִשְׁאַר וְקִרְאֵהוּ אֶסוֹן בְּדֶרֶךְ אֲשֶׁר תִּלְכוּ-בָּהּ וְהוֹרְדְתֶם אֶת-שְׁיִבְתִּי בְּיָגוֹן שְׂאוּלָה"

"וַיֹּאמֶר יְהוּדָה אֶל-יִשְׂרָאֵל אָבִיו שְׁלַחָה הַנְּעַר אֶתִּי וְנִקְוָמָה וְנִלְכָּה וְנִחְיָה וְלֹא נָמוֹת גַּם-אֲנַחְנוּ גַם-אֲתָה גַם-טַפְּנוּ: אֲנֹכִי אֶעֱרָבְנֹו מִיָּדֶי תִּבְקָשׁוּנֹו אִם-לֹא הִבִּיאתִיו אֵלֶיךָ וְהִצַּגְתִּיו לְפָנֶיךָ וְחָטָאתִי לָךְ כָּל-הַיָּמִים: כִּי לֹלֵא הַתְּמַהְמָהֵנוּ כִּי-עַתָּה שָׁבְנוּ זֶה פַעַמִּים: וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יִשְׂרָאֵל אֲבִיהֶם אִם-כֵּן אֶפּוֹא זֹאת עֲשׂוּ קָחוּ מִזְמַרְת הָאָרֶץ בְּכָלֵיכֶם וְהוֹרִידוּ לְאִישׁ מִנְחָה מְעַט צָרִי וּמְעַט דָּבָשׁ נִכְאֹת וְלֹט בְּטָנִים וְשִׁקְדִים: וְכִסְף מִשְׁנֵה קָחוּ בְיַדְכֶם וְאֶת-הַכֶּסֶף הַמוֹשָׁב בְּפִי אֲמַתְחֹתֵיכֶם תְּשִׁיבוּ בְיַדְכֶם אוֹלֵי מִשְׁנֵה הוּא: וְאֶת-אֲחֵיכֶם קָחוּ וְקוּמוּ שׁוּבוּ אֶל-הָאִישׁ"

בראשית מ"ב, 29-38, בראשית מ"ג, 8-13

שאלה חס' 14

מלך ישראל העדיף לשמוע בעצת הילדים על פני עצת הזקנים:

"וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת הָעָם {...} וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲצֶהוּ: וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם פַּעַצַּת הַיְלָדִים."

א. מי המלך?

ב. מה היתה עצת הזקנים?

תשובה: ◀

א. רחבעם בן שלמה.

ב. להיטיב עם העם ולא להקשות את העול עליהם: "וַעֲנִיתֶם וְדַבַּרְתֶּם אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לָךְ עֲבָדִים כָּל הַיָּמִים"

"וַיֹּאמֶר רַחֲבֵעָם שָׁכֵם כִּי שָׁכֵם בָּא כָּל יִשְׂרָאֵל לְהַמְלִיךָ אֹתוֹ: וַיְהִי כִּשְׁמֹעַ יִרְבֵּעָם בֶּן נֹבֵט וְהוּא עֹדֵדוֹ בְּמִצְרַיִם אֲשֶׁר בָּרַח מִפְּנֵי הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה וַיֵּשֶׁב יִרְבֵּעָם בְּמִצְרַיִם: וַיִּשְׁלַחוּ וַיִּקְרְאוּ לוֹ וַיָּבֹאוּ {וַיָּבֹאוּ} יִרְבֵּעָם וְכָל קְהַל יִשְׂרָאֵל וַיְדַבְּרוּ אֵל רַחֲבֵעָם לֵאמֹר: אֲבִיךָ הִקְשָׁה אֶת גְּלוֹנוֹ וְאַתָּה עֲתָה הַקַּל מֵעַבְדַּת אֲבִיךָ הַקְשָׁה וּמַעַלּוֹ הַכָּבֵד אֲשֶׁר נָתַן עֲלֵינוּ וְנַעֲבֹדָה: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם לִכּוּ עַד שְׁלֹשָׁה יָמִים וְשׁוּבוּ אֵלַי וַיֵּלְכוּ הָעָם: וַיִּנְעֹץ הַמֶּלֶךְ רַחֲבֵעָם אֶת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר הָיוּ עֹמְדִים אֶת פְּנֵי שְׁלֹמֹה אָבִיו בְּהִיתוֹ חַי לֵאמֹר אֵיךְ אַתֶּם נוֹעְצִים לְהָשִׁיב אֶת הָעָם הַזֶּה דָּבָר: וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו לֵאמֹר אִם הַיּוֹם תִּהְיֶה עֲבָד לָעָם הַזֶּה וְעַבְדְּתֶם וְעֲנִיתֶם וְדַבַּרְתֶּם אֲלֵיהֶם דְּבָרִים טוֹבִים וְהָיוּ לָךְ עֲבָדִים כָּל הַיָּמִים: וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲצֶהוּ וַיִּנְעֹץ אֶת הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אֹתוֹ אֲשֶׁר הָעֹמְדִים לִפְנָיו: וַיֹּאמֶר אֲלֵיהֶם מָה אַתֶּם נוֹעְצִים וְנֹשִׁיב דָּבָר אֶת הָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבְרוּ אֵלַי לֵאמֹר הַקַּל מִן הָעַל אֲשֶׁר נָתַן אֲבִיךָ עֲלֵינוּ: וַיְדַבְּרוּ אֵלָיו הַיְלָדִים אֲשֶׁר גָּדְלוּ אֹתוֹ לֵאמֹר כֹּה תֹאמַר לָעָם הַזֶּה אֲשֶׁר דָּבְרוּ אֵלֶיךָ לֵאמֹר אֲבִיךָ הַכְּבִיד אֶת גְּלוֹנוֹ וְאַתָּה הַקַּל מֵעַלְיָנוּ כֹּה תִדְבַר אֲלֵיהֶם קְטָנֵי עֶבֶה מִמֶּתְנֵי אָבִי: וְעַתָּה אָבִי הָעַמִּים עֲלֵיכֶם עַל כְּבֹד וְאֲנִי אוֹסִיף עַל גְּלֹכְכֶם אָבִי יִסֵּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אֵיִסֵּר אֶתְכֶם בְּעַקְרָבִים: וַיָּבֹאוּ יִרְבֵּעָם וְכָל הָעָם אֶל רַחֲבֵעָם בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי כַּאֲשֶׁר דָּבַר הַמֶּלֶךְ לֵאמֹר שׁוּבוּ אֵלַי בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי: וַיַּעַן הַמֶּלֶךְ אֶת הָעָם קָשָׁה וַיַּעֲזֹב אֶת עֲצַת הַזְּקֵנִים אֲשֶׁר יַעֲצֶהוּ: וַיְדַבֵּר אֲלֵיהֶם פַּעַצַּת הַיְלָדִים לֵאמֹר אָבִי הַכְּבִיד אֶת גְּלֹכְכֶם וְאֲנִי אֲסִיף עַל גְּלֹכְכֶם אָבִי יִסֵּר אֶתְכֶם בְּשׁוֹטִים וְאֲנִי אֵיִסֵּר אֶתְכֶם בְּעַקְרָבִים:"

מל"א ו"ב, 14-1

שאלה חס' 15

משלחת חשובה שנשלחה ביוזמת חלק משבטי ישראל מנעה מלחמת אחים והשכינה שלום בין חלקי העם. ויִיטב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לְצַבֵּא לְשַׁחַת אֶת הָאָרֶץ

א. אל מי נשלחה משלחת זו?

ב. מה היתה הסיבה לשליחת המשלחת?

תשובה: ◀

א. אל שניים וחצי השבטים: ראובן, גד וחצי שבט המנשה

ב. שניים וחצי השבטים בנו מזבח לה' בגלילות הירדן, בעבר הירדן המזרחי.

"וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאֹמֶר הַנָּה בָנוּ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וְחֻצֵי שִׁבְטֵי הַמְּנַשֶּׁה אֶת הַמִּזְבֵּחַ אֵל מוֹל אֶרֶץ כְּנָעַן אֵל גְּלִילוֹת הַיַּרְדֵּן אֵל עֵבֶר בְּנֵי יִשְׂרָאֵל. וַיִּשְׁמְעוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּקְהָלוּ כָּל עַדַּת בְּנֵי יִשְׂרָאֵל שְׁלֹחַ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לְצַבֵּא. וַיִּשְׁלְחוּ בְנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל בְּנֵי רְאוּבֵן וְאֶל בְּנֵי גָד וְאֶל חֻצֵי שִׁבְטֵי מְנַשֶּׁה אֵל אֶרֶץ הַגִּלְעָד אֶת פְּנֹחַס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן. וַעֲשָׂרָה נְשָׂאִים עִמּוֹ נְשִׂיא אֶחָד נְשִׂיא אֶחָד לְבֵית אָב לְכָל מִטּוֹת יִשְׂרָאֵל וְאִישׁ רֹאשׁ בֵּית אָבוֹתָם הֵמָּה לְאַלְפֵי יִשְׂרָאֵל. ... וַיָּשָׁב פִּינְחָס בֶּן אֶלְעָזָר הַכֹּהֵן וְהַנְּשִׂאִים מֵאֵת בְּנֵי רְאוּבֵן וּמֵאֵת בְּנֵי גָד מֵאֶרֶץ הַגִּלְעָד אֵל אֶרֶץ כְּנָעַן אֵל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁבוּ אוֹתָם דָּבָר. וַיִּיטֹב הַדָּבָר בְּעֵינֵי בְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיְבָרְכוּ אֱלֹהִים בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלֹא אָמְרוּ לַעֲלוֹת עֲלֵיהֶם לְצַבֵּא לְשַׁחַת אֶת הָאָרֶץ אֲשֶׁר בְּנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד וַיִּקְרְאוּ בְנֵי רְאוּבֵן וּבְנֵי גָד לְמִזְבֵּחַ כִּי עַד הוּא בִּינְתֵינוּ כִּי ה' הָאֱלֹהִים"

יהושע כ"ב, פסוקים 11-14, 32-34

שאלה חס' 16

נביא חוזה עתיד של הבנה הדדית בין הדורות בישראל:

"וְהָשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אָבוֹתָם"

א. מי הנביא?

ב. את מי ישלח ה' להביא לאיחוד לבבות זה?

◀ תשובה:

א. מלאכי

ב. את אליהו הנביא

"זָכְרוּ תּוֹרַת מֹשֶׁה עַבְדִּי אֲשֶׁר צִוִּיתִי אוֹתוֹ בְּחֹרֵב עַל כָּל יִשְׂרָאֵל חֻקִּים וּמִשְׁפָּטִים: הִנֵּה אֲנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיאִים לְפָנַי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: וְהָשִׁיב לֵב אָבוֹת עַל בְּנֵים וְלֵב בְּנֵים עַל אָבוֹתָם פֶּן אָבוֹא וְהִפִּיתִי אֶת הָאָרֶץ חֲרָם:"

מלאכי ג', 22-24

בחלק הראשון

זיהוי ספר על פי רמזים לכל אחד מהנבחנים יוצגו 3 רמזים הרומזים לאחד מספרי המקרא.

זיהה הנבחן על פי הרמז הראשון בלבד - יזכה ב-8 נקודות

זיהה הנבחן על פי הרמז הראשון והשני - יזכה ב-5 נקודות

זיהה הנבחן על פי שלושה רמזים - יזכה ב-3 נקודות

הזמן המוקצב לזיהוי: 25 שניות בלבד

בחלק השני

על הנבחן להשיב על חמש שאלות שתוצגנה לו

באמצעות משחק מחשב.

הניקוד שיצבור הנבחן על כל שאלה יהיה כדלקמן:

תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את הנבחן ב-2 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את הנבחן ב-3 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את הנבחן ב-4 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את הנבחן ב-5 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 5 תזכה את הנבחן ב-6 נקודות

במענה על חמש השאלות יוכל כל נבחן לצבור סך של 20 נקודות

הזמן המוקצב לפתרון כל חמש השאלות הוא 60 שניות

זיהה הנבחן בחלק הראשון על פי הרמז הראשון בלבד וענה תשובות

נכונות על כל חמש השאלות בחלק השני,

יזכה בבנוס של 2 נקודות נוספות.

בשלב השני בשני חלקיו ניתן לצבור עד 30 נקודות.

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער תשע"ט

בסימן: שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

השלב השני

שאלות בזק באמצעות מחשב

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם של איש-חלב בן-בענה

מגיבורי דוד

"אלה עשה בניהו בן-יהוידע ולו-שם בשלשה הגברים {...} חלב בן-בענה הנטפת"

שמ"ב כ"ג, 23-29

רמז מס' 2: חלת לחם אחת ואשפר אחד ואשישה אחת

התשורה שחילק דוד המלך לעם בחגיגת העלאת ארון ה' לירושלים.

"ויבאו את-ארון ה' ויצגו אתו במקומו בתוך האהל אשר נטה-לו דוד ויעל דוד עלות לפני ה' ושלמים: ויכל דוד מהעלות העולה והשלמים ויברך את-העם בשם ה' צבאות: ויחלק לכל-העם לכל-המזון ישראל למאיש ועד-אשה לאיש חלת לחם ואשפר אחד ואשישה אחת וילף כל-העם איש לביתו"

שמ"ב ו, 91-71

רמז מס' 3: "מנשרים קלו מאריות גברו"

מתוך קינת דוד על מות שאול ויהונתן

"שאוּל ויהונתן הנאהבים והנעימים פחייקם ובמותם לא נפרדו מנשרים קלו מאריות גברו: בנות ישראל אל-שאוּל בכינה המלבשכם שני עם-עדנים המעלה עדי זהב על לבושכון: איך נפלו גברים בתוך המלחמה יהונתן על-במותיה חלל: צר-לי עליך אחי יהונתן נעמת לי מאד נפלאתה אהבתך לי מאהבת נשים: איך נפלו גבורים ויאבדו כלי מלחמה"

שמ"ב א, 17-19

שם הספר: שמואל ב'

שאלה מס' 1

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמ"א כ"ה, 3	אביגיל	על מי נאמר: "וְהָאִשָּׁה טוֹבַת-שָׁכַל וַיִּפֹּת תְּאָר?"	2
נחמיה ה, 15	נחמיה	מי אמר: "וְהַפְחוּת הָרֵאשִׁים אֲשֶׁר-לִפְנֵי הַכְּבִידוֹ עַל-הָעַם {...} וְאֲנִי לֹא-עָשִׂיתִי כֵן מִפְּנֵי יְרֵאת אֱלֹהִים?"	3
ישעיהו, 18, 0	ישעיהו	מי אמר: "לֹא-יִשְׁמַע עוֹד חֶסֶס בְּאַרְצְךָ שֹׁד וְשֹׁבֵר בְּגְבוּלֶיךָ וְקִרְאת יְשׁוּעָה חוֹמֹתֶיךָ וְשַׁעְרֶיךָ תִּהְלֶה?"	4
שמ"ב י, 19	דוד	בימי איזה מלך ישראל נאמר: "וַיֵּרְאוּ כָּל הַמְּלָכִים ... כִּי נִגְפוּ לִפְנֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּשְׁלְמוּ אֶת יִשְׂרָאֵל וַיַּעֲבְדוּם?"	5
דהי"ב ל"ד, 8	מַעֲשֵׂיהוּ	מי היה שֹׁר הָעִיר שֶׁנִּשְׁלַח עַל יְדֵי יֵאִשִּׁיהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה לְחַזֵּק אֶת בֵּית ה'?	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם מקום: גולן

שם אחת מערי המקלט בעבר הירדן המזרחי

"וַיִּקְדְּשׁוּ אֶת קֹדֶשׁ בְּגִלְגַל בְּהַר נַפְתָּלִי וְאֶת שָׂכָם בְּהַר אֶפְרַיִם וְאֶת קַרְיַת אַרְבַּע הַיָּא חֲבֵרוֹן בְּהַר יְהוּדָה: וַיַּעֲבֹר לַיַּרְדֵּן יְרִיחוֹ מִזְרְחָהּ נִתְּנָה אֶת בְּצָר בַּמִּדְבָּר בְּמִישׁוֹר מִמַּטֵּה רְאוּבֵן וְאֶת רְאֵמוֹת בְּגִלְעָד מִמַּטֵּה גָד וְאֶת גּוֹלָן בְּבַשָּׁן מִמַּטֵּה מְנַשֶּׁה: אֵלֶּה הָיוּ עָרֵי הַמּוֹעֵדָה לְכָל בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וְלִגְר הַגֵּר בְּתוֹכְכֶם לְנוֹס שָׁמָּה כָּל מִכָּה נֶפֶשׁ בְּשָׁגָה וְלֹא יָמוּת בְּיַד גֹּאֵל הַדָּם עַד עֲמֻדוֹ לְפָנֵי הָעֵדָה:"

יהושע כ' 9-7

רמז מס' 2: חרבות צרים

יהושע מל את העם בעזרת חרבות צרים.

"בַּעֲת הַהִיא אָמַר ה' אֱלֹ-יְהוֹשֻׁעַ עֲשֵׂה לָּךְ חֲרֻבוֹת צָרִים וְשׁוּב מִל אֶת-בְּנֵי-יִשְׂרָאֵל שְׁנִית: וַיַּעַשׂ-לוֹ יְהוֹשֻׁעַ חֲרֻבוֹת צָרִים וַיִּמָּל אֶת-בְּנֵי יִשְׂרָאֵל אֶל-גִּבְעַת הָעֵרְלוֹת: וְזֶה הַדְּבָר אֲשֶׁר-מָל יְהוֹשֻׁעַ כָּל-הָעָם הַיֵּצֵא מִמִּצְרַיִם הַזְּכָרִים כָּל אֲנָשֵׁי הַמִּלְחָמָה מֵתוּ בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם: כִּי-מַלְיִם הָיוּ כָּל-הָעָם הַיֵּצֵאִים וְכָל-הָעָם הַיִּלְדִּים בַּמִּדְבָּר בַּדֶּרֶךְ בְּצֵאתָם מִמִּצְרַיִם לֹא-מָלוּ"

יהושע ה, 2-5

רמז מס' 3: "שמש בגבעון דום וירח בעמק אילון"

יהושע עוצר את השמש והירח בעת מלחמתו נגד חמשת המלכים.

"אָז יְדַבֵּר יְהוֹשֻׁעַ לַה' בַּיּוֹם תַּת ה' אֶת-הָאָמָרִי לְפָנָי בְּנֵי יִשְׂרָאֵל וַיֹּאמֶר לְעֵינַי יִשְׂרָאֵל שְׁמֹשׁ בְּגִבְעוֹן דּוּם וַיִּרַח בְּעַמְקֵי אֵילָוִן: וַיִּדָּם הַשֶּׁמֶשׁ וַיִּרַח עֲמֻד עַד-יָקוּם גּוֹי אֵיבֹו הָלֹא-הִיא כְּתוּבָה עַל-סֵפֶר הַיִּשָּׁר וַיַּעֲמֵד הַשֶּׁמֶשׁ בַּחֲצֵי הַשָּׁמַיִם וְלֹא-אָץ לָבוֹא כְּיוֹם תָּמִים: וְלֹא הָיָה כְּיוֹם הַהוּא לְפָנָיו וְאַחֲרָיו לְשִׁמְעֵה ה' בְּקוֹל אִישׁ כִּי ה' נִלְחָם לְיִשְׂרָאֵל"

יהושע י, 12-14

שם הספר: יהושע

שאלה מס' 2

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית ל"ט, 3	יוסף	על מי נאמר: "כִּי ה' אֶתּוֹ וְכָל אֲשֶׁר-הוּא עֲשָׂה ה' מְצַלִּיחַ בְּיָדוֹ?"	2
שמו"ב ח, 10	תועי / מלך חמת	מי המלך הנכרי ששלח את בנו על מנת לברך את מלך ישראל על ניצחונו?	3
מלאכי ג, 20	מלאכי	מי ניבא: "וְזָרְחָה לְכֶם יְרֵאֵי שְׁמֵי שָׁמַיִשׁ צְדָקָה וּמִרְפָּא בְּכִנְפֵיהָ וּצְאֲתֶם וּפְשִׁתֶם כְּעֶגְלֵי מִרְבֵּק?"	4
משלי ל, 24-26	שפנים	על מי נאמר: "הֲפֹה חֲכָמִים מְחַכְּמִים {...} עִם לֹא-עֲצוּם וַיִּשְׂיחוּ בַסֶּלַע בְּיַתְמֵם?"	5
שמו"ב ח, 16	יהושפט בן-אחילוד	מה שמו של המזכיר בממשל דוד?	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם מקום - עין משפט

נזכר בהקשר מלחמת ארבעת המלכים נגד החמישה.

"וַיְהִי בַיָּמִי אֲמַרְפֶּל מֶלֶךְ-שְׁנַעַר אַרְיֹה מֶלֶךְ אֶלְסַר כְּדָרְלַעְמֹר מֶלֶךְ עֵילָם וַתְּדַעַל מֶלֶךְ גּוֹיִם: עָשׂוּ מִלְחָמָה אֶת-בְּרַע מֶלֶךְ סָדָם וְאֶת-בְּרִשָׁע מֶלֶךְ עַמְרָה שְׁנָאָב מֶלֶךְ אֲדָמָה וְשִׁמְאָבֵר מֶלֶךְ צְבִיִּים וּמֶלֶךְ בְּלַע הִיא-צַעַר: כָּל-אֱלֹהֵי חִבְרוֹ אֶל-עַמְקֵי הַשָּׂדִים הוּא יָם הַמִּלַּח {...} וּבְאַרְבַּע עֶשְׂרֵה שָׁנָה בָּא כְּדָרְלַעְמֹר וְהַמְּלָכִים אֲשֶׁר אִתּוֹ וַיִּכּוּ אֶת-רַפְּאִים בְּעֶשְׂתֵּרֶת קַרְנַיִם וְאֶת-הַזּוֹזִים בָּהֶם וְאֶת הָאִימִים בְּשׁוּה קְרִיָּתִים: וְאֶת-הַחֹרִי בְּהַרְרָם שַׁעִיר עַד אֵיל פֶּאֶרְזֹן אֲשֶׁר עַל-הַמִּדְבָּר: וַיִּשְׁבוּ וַיָּבֵאוּ אֶל עֵינֵי מִשְׁפָּט הוּא קָדָשׁ וַיִּכּוּ אֶת כָּל שְׂדֵה הָעַמְלָקִי וְגַם אֶת הָאֲמֹרִי הַיֵּשֵׁב בְּחֻצְצָן תָּמָר"

יהושע כ, 1-6

רמז מס' 2: דודאים בשדה

ראובן בן לאה מוצא דודאים בשדה.

"וַיֵּלֶךְ רְאוּבֵן בַּיָּמִי קְצִיר-חֹטִים וַיִּמְצָא דוּדָאִים בַּשָּׂדֶה וַיָּבֵא אֹתָם אֶל-לֵאָה אִמּוֹ וַתֹּאמֶר רַחֵל אֶל-לֵאָה תְּנִי-נָא לִי מִדוּדָאֵי בְּנֶה: וַתֹּאמֶר לָהּ הַמַּעַט קִחְתְּהָ אֶת-אִישִׁי וְלִקְחֹת גַּם אֶת-דוּדָאֵי בְּנֵי וַתֹּאמֶר רַחֵל לָכֵן יִשְׁכַּב עִמָּךְ הַלַּיְלָה תַּחַת דוּדָאֵי בְּנֶה: וַיָּבֵא יַעֲקֹב מִן-הַשָּׂדֶה בָּעֶרֶב וַתֵּצֵא לֵאָה לִקְרָאתוֹ וַתֹּאמֶר אֵלַי תָּבוֹא כִּי שָׁכַר שְׂכָרְתִּיךָ דוּדָאֵי בְּנֵי וַיִּשְׁכַּב עִמָּה בַּלַּיְלָה הוּא: וַיִּשְׁמַע אֱלֹהִים אֶל-לֵאָה וַתֵּהָר וַתֵּלֶד לְיַעֲקֹב בֶּן חַמִּישִׁי"

בראשית ל, 14-17

רמז מס' 3: גביע הכסף

יוסף מצווה לשים את גביע הכסף שלו באמתחת בנימין.

"וַיֵּצֵא אֶת-אֲשֶׁר עַל-בֵּיתוֹ לְאֹמֶר מִלֵּא אֶת-אֲמֹתָחוֹת הָאֲנָשִׁים אֲכָל כְּאֲשֶׁר יוֹכְלוּן שְׂאֵת וְשִׁים כֶּסֶף-אִישׁ בְּפִי אֲמֹתָחוֹתוֹ: וְאֶת-גְּבִיעֵי הַכֶּסֶף תָּשִׂים בְּפִי אֲמֹתָחוֹת הַקְּטָן וְאֶת כֶּסֶף שְׁבָרוֹ וַיַּעַשׂ כְּדָבָר יוֹסֵף אֲשֶׁר דִּבֶּר {...} וַיִּמְהָרוּ וַיִּזְרְדוּ אִישׁ אֶת-אֲמֹתָחוֹתוֹ אַרְצָה וַיִּפְתְּחוּ אִישׁ אֲמֹתָחוֹתוֹ: וַיִּחַפְּשׂ בְּגֹדֹל הַחֹל וּבִקְטָן כָּלָה וַיִּמְצָא הַגְּבִיעַ בְּאֲמֹתָחוֹת בְּנִימִן"

בראשית מ"ד, 1-12

שם הספר: בראשית

שאלה מס' 3

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמ"ב ז, 8	דוד	למי נאמר: "אני לקחתיך מן-הנה מֵאִחֵר הַצֵּאן לְהִיּוֹת נָגִיד עַל-עַפְי עַל-יִשְׂרָאֵל?"	2
שופטים י"ז, 3	מיכה / מיכיהו	מי השיב לאמו את "אֶלֶף-וּמֵאָה הַכֶּסֶף" שלקח ממנה?	3
ירמיה י"ח 3	ירמיהו	מי הנביא שאמר: "וְאָרֶד בֵּית הַיִּצְרַר וְהֵנָּה הוּא עֹשֶׂה מְלָאכָה עַל הָאֲבָנִים?"	4
נחמיה ו, 8	נחמיה	מי אמר: "לֹא נִהְיָה כְּדַבְּרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר אָתָּה אוֹמֵר כִּי מִלִּבְךָ אָתָּה בּוֹדָאם?"	5
שמ"ב כ"א, 16	ישבי בנב	על מי נאמר: "וּמִשְׁקַל קִינוֹ שְׁלֹשׁ מֵאוֹת מִשְׁקַל נְחֹשֶׁת וְהוּא חָגוּר חֲדָשָׁה?"	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם של איש-גנתון

מהכוהנים שחתמו על האמנה בימי נחמיה.

"ובכל-זאת אנחנו פרתים אמונה וכתבים ועל החתום שרינו לוינו פהגינו: ועל החתומים נחמיה התרשתא בן-חכליה וצדקיה: שריה עזריה ירמיה: פשחור אמריה מלפיה: חטוש שבניה מלוה: חרם מרמות עבדיה: דניאל גנתון ברופ"

נחמיה י, 1-7

רמז מס' 2: "באחת ידו עשה במלאכה ואחת מחזקת השלח"

בניית חומות ירושלים בימי נחמיה

"ויהי כאשר-שמעו אויבינו כי-נודע לנו ויפר האלהים את-עצתם ונשב כלנו אל-החומה איש אל-מלאכתו: ויהי מן-היום הוא חצי נערי עשים במלאכה וחצים מחזיקים והרמחים המגנים והקשתות והשרינים והשרים אחרי כל-בית יהודה: הבונים בחומה והנשאים בסבל עמשים באחת ידו עשה במלאכה ואחת מחזקת השלח"

נחמיה ז, 9-12

רמז מס' 3: קיבל ממלך פרס אגרות שיסיעו לו בדרכו לארץ ישראל.

"ואומר למלך אם-על המלך טוב אגרות יתנו-לי על-פחוות עבר הנגר אשר יעבירוני עד אשר-אבוא אל-יהודה: ואגרת אל-אסף שמר הפרדס אשר למלך אשר יתן-לי עצים לקרות את-שערי הבירה אשר-לבית ולחומת העיר ולבית אשר-אבוא אליו ויתן-לי המלך פנד-אלהי הטובה עלי"

נחמיה ב, 7-8

שם הספר: נחמיה

שאלה מס' 4

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית כ"ח, 20	יעקב	מי ביקש: "וַנֶּתֶן-לִי לֶחֶם לֶאֱכַל וּבְגָד לְלַבֵּשׁ?"	2
מל"ב ו, 27	יהורם / מלך ישראל	מי השיב לאישה שביקשה את סיועו במילים: "סֵאֵין אוֹשִׁיעַךְ הַסּוֹן-הַגָּרָן אוֹ סוֹן-הַיָּקָב?"	3
יואל ד, 20	יואל	מי ניבא: "וַיְהוֹדֶה לְעוֹלָם תִּשָּׁב וַיְרַחֵץ לְדוֹר וָדוֹר?"	4
מל"א י"א, 24	רְזוֹן בֶּן-אֶלְיָדָע	על מי נאמר: "וַיִּקְבֹּץ עָלָיו אֲנָשִׁים וַיְהִי שֵׁר-גִּדּוֹד {...} וַיִּלְכּוּ וַדְּמֹשֶׁק וַיִּשְׁבּוּ בָּהּ וַיִּמְלְכוּ בַדְּמֹשֶׁק?"	5
מל"א ט"ו, 27	גִּבְתָּוֶן	היכן היכה בַּעֲשָׂא בֶן אַחִיָּה את נדב בן ירבעם מלך ישראל ?	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם של מקום- בית בְּרָה

במלחמת גדעון נגד מדיין נחסמו מעברות הירדן עד בית ברה.

"וַיִּתְקְעוּ שְׁלֹשׁ-מֵאוֹת הַשׁוֹפְרוֹת וַיִּשָּׂם ה' אֶת חֶרֶב אִישׁ בְּרַעְהוּ וּבְכָל-הַמַּחֲנֶה וַיִּגַּס הַמַּחֲנֶה עַד-בֵּית הַשֵּׁטָה צָרְרָתָה עַד שְׁפַת-אָבֶל מְחוּלָה עַל-טֹבַת: וַיִּצְעַק אִישׁ-יִשְׂרָאֵל מִנִּפְתְּלֵי וּמוֹז-אֲשֶׁר וּמוֹז-כָּל-מִנְשָׁה וַיִּרְדְּפוּ אַחֲרֵי מִדְּיָן: וּמִלְאָכִים שָׁלַח גְּדֵעוֹן בְּכָל-הָר אַפְרַיִם לֵאמֹר רְדוּ לְקִרְאֵת מִדְּיָן וּלְכַדּוּ לָהֶם אֶת-הַמַּיִם עַד בֵּית בְּרָה וְאֶת-הַיַּרְדֵּן וַיִּצְעַק כָּל-אִישׁ אַפְרַיִם וַיִּלְכְּדוּ אֶת-הַמַּיִם עַד בֵּית בְּרָה וְאֶת-הַיַּרְדֵּן"

שופטים ז, 22-25

רמז מס' 2: גאוד הַחֶלֶב

יעל משקה את סיסרא מנאד החלב.

"וַיְסִיֶּסְרָא נָס בְּרַגְלָיו אֶל-אֹהֶל יַעֲלֵ אֵשֶׁת חֶבֶר הַקִּינִי כִּי שְׁלוֹם בֵּין גִּבּוֹן מֶלֶךְ-חֲצוֹר וּבֵין בֵּית חֶבֶר הַקִּינִי: וַתֵּצֵא יַעֲלֵ לְקִרְאֵת סִיֶּסְרָא וַתֹּאמֶר אֵלָיו סוּרָה אֲדֹנָי סוּרָה אֵלַי אֶל-תִּירָא וַיִּסַּר אֶלֶיהָ הָאֹהֶלָה וַתִּכְסְּהוּ בְּשִׂמְיָהּ: וַיֹּאמֶר אֶלֶיהָ הַשְׂקִינִי-נָא מֵעֵט-מַיִם כִּי צָמֵאתִי וַתִּפְתַּח אֶת-גְּאוֹד הַחֶלֶב וַתִּשְׁקֶהוּ וַתִּכְסְּהוּ: וַיֹּאמֶר אֶלֶיהָ עַמֵּד פְּתַח הָאֹהֶל וְהָיָה אִם-אִישׁ יָבֵא וּשְׂאֵלָה וְאָמַר הֲיֵשׁ-פֹה אִישׁ וְאָמַרְתְּ אֵין: וַתִּשְׁקַח יַעֲלֵ אֵשֶׁת-חֶבֶר אֶת-יַתֵּד הָאֹהֶל וַתִּשָּׂם אֶת-הַמַּקְבָּת בַּיַּדָּהּ וַתִּבּוֹא אֵלָיו בַּלַּאט וַתִּתְקַע אֶת-הַיַּתֵּד בְּרַקְתּוֹ וַתִּצְנַח בָּאָרֶץ וְהוּא-נֶרְדָּם וַיַּעַר וַיָּמָת"

שופטים ד, 14-21

רמז מס' 3: "שְׁנֵי עֲמוּדֵי הַתְּנֹף אֲשֶׁר הַבַּיִת נִכּוֹן עֲלֵיהֶם"

"וַיִּלְפַּת שְׁמֹשׁוֹן אֶת-שְׁנֵי עֲמוּדֵי הַתְּנֹף אֲשֶׁר הַבַּיִת נִכּוֹן עֲלֵיהֶם וַיִּסְמְךָ עֲלֵיהֶם אֶחָד בַּיְמִינוֹ וְאֶחָד בְּשִׂמְאָלוֹ: וַיֹּאמֶר שְׁמֹשׁוֹן תָּמוּת נַפְשִׁי עִם-פְּלִשְׁתִּים וַיִּט בָּכַח וַיַּפֵּל הַבַּיִת עַל-הַסְּרָנִים וְעַל-כָּל-הָעָם אֲשֶׁר-בּוֹ וַיְהִי הַמָּתִים אֲשֶׁר הַמִּית בְּמוֹתוֹ רַבִּים מֵאֲשֶׁר הַמִּית בְּחַיָּיו: וַיִּרְדּוּ אַחֲיוּ וְכָל-בֵּית אֲבִיהוּ וַיִּשְׂאוּ אֹתוֹ וַיַּעֲלוּ וַיִּקְבְּרוּ אוֹתוֹ בֵּין צָרְעָה וּבֵין אֲשֶׁתְּאֵל בְּקֶבֶר מְנוּחַ אֲבִיו וְהוּא שָׁפַט אֶת-יִשְׂרָאֵל עֶשְׂרִים שָׁנָה"

שופטים ט"ז, 29-31

שם הספר: שופטים

שאלה מס' 5

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמות י"ח, 21	יתרו	מי הציע: "וְאַתָּה תַּחֲזֶה מִכָּל-הָעָם אֲנָשִׁי-חַיִּל יִרְאִי אֱלֹהִים אֲנָשִׁי אֲמֹת שְׁנָאִי בְּצַע?"	2
מל"א כ, 31	בן הדד מלך ארם	מיהו המלך הנוכרי שעבדיו אמרו לו: "הֲיֵנָה-נָא שְׁמַעְנוּ כִּי מַלְכֵי בֵּית יִשְׂרָאֵל כִּי- מַלְכֵי חֶסֶד הֵם?"	3
עמוס ג', 8	עמוס	מי הנביא שאמר: "אֲרִיֶּה שָׂאֵג מִי לֹא יִירָא ה' אֱלֹהִים דְּבַר מִי לֹא יִנְבֵּא:"?	4
דהי"ב ל"ב, 23	חזקיהו מלך יהודה	בימי איזה מלך נאמר: "וְרַבִּים מִבָּיְאִים מִנְּחָה לֵה' לִירוּשָׁלַם וּמִקִּדְוֹת {...} וַיִּנְשָׂא לְעֵינַי כָּל- הַגּוֹיִם מֵאַחֲרֵי-כֵן?"	5
שמו"ב ב, 9	איש-בשת בן שאול	את מי המליכו "אֶל-הַגִּלְעָד וְאֶל-הָאֲשׁוּרִי וְאֶל-יִזְרְעֵאל וְעַל- אֶפְרַיִם וְעַל-בְּנֵימִן וְעַל-יִשְׂרָאֵל כָּלֵה?"	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם של איש - אֶלְיָסָף בֶּן-דָּעוּאֵל

נשיא לבני גד על צבא מטה בני גד

"וַיִּסְעוּ בְנֵי-יִשְׂרָאֵל לְמִסְעֵיהֶם מִמִּדְבַּר סִינַי וַיִּשְׁכֹּן הָעֵנָן בְּמִדְבַּר פָּאֲרוֹן: וַיִּסְעוּ בְּרֹאשׁוֹנָה עַל-פִּי ה' בְּיַד-מֹשֶׁה: וַיִּסַּע דָּגְל מַחֲנֶה בְנֵי-יִהוּדָה לְצַבְאָתָם וְעַל-צַבָּאוֹ נַחֲשׁוֹן בֶּן-עַמִּינָדָב {...} וְעַל-צַבָּא מִטָּה בְנֵי שְׁמֵעוֹן שְׁלֵמִיאֵל בֶּן-צוּרִישָׁדַי: וְעַל-צַבָּא מִטָּה בְנֵי-גַד אֶלְיָסָף בֶּן-דָּעוּאֵל"

במדבר י', 12-19

רמז מס' 2: נחש נחשת

משה עשה נחש נחושת לרפא את העם ממכת הנחשים.

"וַיִּשְׁלַח ה' בָּעָם אֶת הַנְּחָשִׁים הַשֹּׂרְפִים וַיִּבְשְׁכוּ אֶת-הָעָם וַיָּמָת עִם-רַב מִיִּשְׂרָאֵל: וַיָּבֹא הָעָם אֶל-מֹשֶׁה וַיֹּאמְרוּ חֲטֹאנוּ כִּי-דִבְרַנּוּ בְּה' וְכִּהֵן הַתַּפְּלֵל אֶל-ה' וַיִּסַּר מֵעַלֵּינוּ אֶת-הַנְּחָשׁ וַיִּתְּפַלֵּל מֹשֶׁה בַּעַד הָעָם: וַיֹּאמֶר ה' אֶל-מֹשֶׁה עֲשֵׂה לָּךְ שָׂרָף וְשִׂים אֹתוֹ עַל-גִּס וְהָיָה כָּל-הַנֹּשָׁוֶה וְרָאָה אֹתוֹ וְחָי" וַיַּעַשׂ מֹשֶׁה נַחֲשׁ נַחֲשֵׁת וַיִּשְׁמְהוּ עַל-הַגִּס וְהָיָה אִם-נָשָׂה הַנְּחָשׁ אֶת-אִישׁ וְהִבִּיט אֶל-נַחֲשׁ הַנְּחָשֵׁת וְחָי"

במדבר כ"א, 6-9

רמז מס' 3: נשאו "אֲשָׁכּוּל עֲנָבִים אֶחָד {...} בְּמוֹט בְּשָׁנִים"

שנים עשר המרגלים הביאו מפירות ארץ-ישראל: ענבים, רימונים ותאנים.

"וַיַּעֲלוּ וַיָּתְרוּ אֶת-הָאָרֶץ מִמִּדְבַּר-צוּר עַד-רְחוֹב לְבָא חֲמַת: וַיַּעֲלוּ בְּנֵיגַב וַיָּבֹאוּ עַד-חֶבְרוֹן וְשָׁם אָחִימֹן שִׁשִׁי וְתַלְמִי יִלְיָדִי הָעֵנֶק וְחֶבְרוֹן שִׁבְעֵי שָׁנִים נִבְנְתָה לְפָנָי צֶעֶן מִצְרַיִם: וַיָּבֹאוּ עַד-נַחַל אֲשָׁכּוּל וַיִּכְרְתוּ מִשָּׁם זְמוּרָה וְאֲשָׁכּוּל עֲנָבִים אֶחָד וַיִּשְׂאֶהוּ בְּמוֹט בְּשָׁנִים וּמִן-הָרְמָנִים וּמִן-הַתְּאֵנִים: לְמָקוֹם הַהוּא קָרָא נַחַל אֲשָׁכּוּל עַל אֲדוּת הָאֲשָׁכּוּל אֲשֶׁר-כָּרְתוּ מִשָּׁם בְּנֵי יִשְׂרָאֵל"

במדבר י"ג, 21-24

שם הספר: במדבר

שאלה מס' 6

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית כ"ז, 27	יצחק	מי אמר: "ראה ריח בְּנֵי נָרִיחַ שָׁדָה אֲשֶׁר בָּרַכּוּ ה'?"	2
שופטים י"א, 13	מלך בני עמון	מי אמר: "לִקַּח יִשְׂרָאֵל אֶת-אֲרָצִי בְּעֵלוֹתוֹ מִסְפָּצָרִים מֵאַרְנוֹן וְעַד-הַיַּבֶּקַע וְעַד-הַיַּרְדֵּן וְעַתָּה הַשִּׁיבָה אֶתְהֶן בְּשָׁלוֹם?"	3
זכריה ט, 12	זכריה	מי אמר: "שׁוּבוּ לְבַצְרוֹן אֲסִירֵי הַתְּקוּהָה גַם-הַיּוֹם מִגִּיד מִשְׁנֵה אָשִׁיב לָךְ?"	4
שמו"ב י"ח, 22	אַחִימֵלֵךְ בֶּן-צְדוֹק	למי נאמר: "לָפֹה-זֶה אַתָּה רָץ בְּנֵי וְלָכָה אִין-בְּשׁוֹרָה מִצָּאת?"	5
מלכים ב' י"ד, 25	מִגַּת הַחֲפָר	מאיזו עיר בישראל הגיע יוֹנָה בֶּן אֲמֹתַי הַנְּבִיאָה? (על פי המסופר בספר מלכים)?	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם של מקום - ערי הירחמאלי

לשם מחלק דוד משלל האויב.

"וַיָּבֹא דָוִד אֶל-צִקְלָג וַיִּשְׁלַח מֵהַשָּׁלָל לְזִקְנֵי יְהוּדָה לְרַעְהוּ לֵאמֹר הִנֵּה לָכֶם בְּרָכָה מִשָּׁלַל אֵיבֵי ה': לְאִשֶּׁר בְּבֵית-אֵל וְלְאִשֶּׁר בְּרִמּוֹת-גִּגְב וְלְאִשֶּׁר בְּיַתֵּר: וְלְאִשֶּׁר בְּעַרְעַר וְלְאִשֶּׁר בְּשׁוֹפְמוֹת וְלְאִשֶּׁר בְּאַשְׁתְּמוֹעַ: וְלְאִשֶּׁר בְּרָכָל וְלְאִשֶּׁר בְּעָרֵי הַיִּרְחָמָאֵלִי וְלְאִשֶּׁר בְּעָרֵי הַקִּינִי: וְלְאִשֶּׁר בְּחַרְמָה וְלְאִשֶּׁר בְּבוֹר-עֶשׂוֹן וְלְאִשֶּׁר בְּעַתָּה: וְלְאִשֶּׁר בְּחֶבְרוֹן וְלִכְל-הַמְּקוֹמוֹת אֲשֶׁר הִתְהַלַּךְ-שָׁם דָּוִד הוּא וְאֲנָשָׁיו"

שמו"א ל, 26-31

רמז מס' 2: יערת הדבש

יהונתן בן שאול אוכל מיערת הדבש.

"וַיָּבֹא הָעָם אֶל-הַיַּעַר וְהִנֵּה הִלָּף דְּבַשׁ וְאִין-מִשִּׁיג יָדוֹ אֶל-פִּיו כִּי-יָרָא הָעָם אֶת-הַשֶּׁבַעַה: וַיִּזְנְתוּ לֹא-שָׁמַע בְּהַשְׁבִּיעַ אָבִיו אֶת-הָעָם וַיִּשְׁלַח אֶת-קַצֵּה הַמָּטָה אֲשֶׁר בְּיָדוֹ וַיִּטְבַּל אוֹתָהּ בַּיַּעַר הַדְּבַשׁ וַיֵּשֶׁב יָדוֹ אֶל-פִּיו וְתֹאדָנָה עֵינָיו: וַיַּעַן אִישׁ מִהָעָם וַיֹּאמֶר הַשֶּׁבַע הַשְּׁבִיעַ אָבִיךָ אֶת-הָעָם לֵאמֹר אָרוּר הָאִישׁ אֲשֶׁר-יֹאכַל לֶחֶם הַיּוֹם וַיַּעַף הָעָם: וַיֹּאמֶר יוֹנָתָן עֵכָר אָבִי אֶת-הָאָרֶץ רָאוּ-נָא כִּי-אָרוּ עֵינָי כִּי טַעַמְתִּי מַעַט דְּבַשׁ הַזֶּה"

במדבר י"ד, 26-29

רמז מס' 3: חרב גלית הפלשתי

אחיסלך הכהן נותן לדוד את חרב גוליית הפלשתי.

"וַיֹּאמֶר דָּוִד לְאַחִימֶלֶךְ וְאִין יֵשׁ-פֹה תַחַת-יָדֶךָ חֲנִית אוֹ-חֶרֶב כִּי גַם-חֶרֶבִי וְגַם-כְּלִי לֹא-לָקַחְתִּי בְיָדִי כִּי-הָיָה דְבַר-הַמֶּלֶךְ נְחוּץ: וַיֹּאמֶר הִנֵּהוּ חֶרֶב גְּלִית הַפְּלִשְׁתִּי אֲשֶׁר-הַכִּיתָ בְּעַמְקֵי הָאֵלֶּה הַנֵּה-הִיא לְוִטָּה בְּשִׁמְלֶה אַחֲרֵי הָאֶבֶד אִם-אֵתָהּ תִּקַּח-לָךְ קַח כִּי אִין אַחֲרֵת זֹלָתָהּ בָּזָה וַיֹּאמֶר דָּוִד אִין כְּמוֹהָ תִּגְנָה לִי"

שמו"א כ"א, 9-10

שם הספר: שמואל א'

שאלה מס' 7

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
מל"ב ב, 11	אליהו	מי עלה בסערה השמים עם רכב-אש וסוסי אש?	2
עמוס ז, 12	אמציה	מי אמר: "חזה לך ברח-לך אל-ארץ יהודה ואכל-שם לחם ושם תנבא"?	3
ירמיה כ, 9	ירמיה	מי אמר: "והיה בלבי פאש בערת עצר בעצמותי ונלאיתי כלכל ולא אוכל"?	4
מל"ב ו, 16	אלישע	מי אמר: "אל-תירא כי רבים אשר אתנו מאשר אותם"?	5
מל"ב י"ח, 18	שבנה הספר	מי היה הסופר בממשלו של חזקיהו מלך יהודה?	6

חלק ראשון: זהה את שם הספר על פי הרמזים.

רמז מס' 1: שם איש - בדקדק

שמו של השליש של המלך יהוא

"וְיְהוּא מֵלֵא יָדוּ בְקִשְׁתּוֹ וַיַּהַרְם בֵּין זֶרְעֵיו וַיֵּצֵא הַחֲצִי מִלְּבוֹ וַיִּכְרַע בְּרַכְבוֹ: וַיֹּאמֶר אֶל בְּדָקֵר שְׁלֹשׁוֹ שָׂא הַשְּׁלֵכָהוּ בְּחֻלְקַת שְׂדֵה נְבוֹת הַיְזְרַעְאֵלִי כִּי זָכַר אֲנִי וְאַתָּה אֶת רַכְבִּים צְמָדִים אַחֲרֵי אַחָאָב אָבִיו וְה' נָשָׂא עֲלָיו אֶת הַמַּשָּׂא הַזֶּה:"

מלכים ב' ט' 24-25

רמז מס' 2: דבֿלת תאגים

באמצעותה נרפא המלך חזקיהו ממחלתו.

"שׁוֹב וְאִמְרַתְּ אֶל-חֲזַקְיָהוּ נְגִיד-עַמִּי כֹה-אָמַר ה' אֱלֹהֵי דָוִד אָבִיךָ שְׁמַעְתִּי אֶת-תַּפְּלֹתֶךָ רְאִיתִי אֶת-דַּמְעֹתֶךָ הַנְּגִי רַפָּא לָךְ בַּיּוֹם הַשְּׁלִישִׁי תַעֲלֶה בֵּית ה': וְהִסַּפְתִּי עַל-יְמִיךָ חֲמֹשׁ עֶשְׂרֵה שָׁנָה וּמִפֶּה מְלֶכֶךְ-אֲשׁוּר אֲצִילֶךָ וְאֶת הָעִיר הַזֹּאת וְגִבּוֹתֶיהָ עַל-הָעִיר הַזֹּאת לְמַעַנִּי וּלְמַעַן דָּוִד עַבְדִּי: וַיֹּאמֶר יִשְׁעִיָהוּ קָחוּ דְבַלְתַּת תְּאֵגִים וַיִּקְחוּ וַיִּשְׁמִימוּ עַל-הַשְּׁחִין וַיַּחֲי"ו

מל"ב כ, 5-7

רמז מס' 3: עלית-קיר קטנה עם מטָה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶא וּמְנוֹרָה

האישה השונמית ובעלה מפנים מקום בביתם לאלישע הנביא.

"וַיְהִי הַיּוֹם וַיַּעֲבֹר אֱלִישֵׁעַ אֶל-שׁוֹנָם וְשָׁם אִשָּׁה גְדוֹלָה וַתַּחֲזֶק-בּוֹ לְאַכֹּל-לֶחֶם וַיְהִי מִדֵּי עֲבָרוֹ יָסַר שְׁמָה לְאַכֹּל-לֶחֶם: וַתֹּאמֶר אֶל-אִישׁוֹ הִנֵּה-נָא יָדַעְתִּי כִּי אִישׁ אֱלֹהִים קְדוֹשׁ הוּא עָבַר עָלֵינוּ תָּמִיד: נַעֲשֶׂה-נָּא עֲלִית-קִיר קֶטַנָּה וְנָשִׂים לוֹ שֵׁם מִטָּה וְשִׁלְחָן וְכֶסֶא וּמְנוֹרָה וְהָיָה בְּבֹאוֹ אֵלֵינוּ יָסַר שְׁמָה: וַיְהִי הַיּוֹם וַיָּבֵא שְׁמָה וַיָּסַר אֶל-הָעֲלִיָּה וַיִּשְׁכַּב-שְׁמָה"

מל"ב ד, 8-11

שם הספר: מלכים ב'

שאלה מס' 8

חלק שני: ענה על חמש השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
יהושע ה, 13	יהושע	מי שאל: "הֲלֹנו אַתָּה אִם-לְצָרִינוּ?"	2
מל"א כ"ב, 34	אחאב מלך ישראל	מי נפצע מחץ שפגע בו "בֵּין הַדְּבָקִים וּבֵין הַשָּׂרִי?"	3
מיכה ה, 4	מיכה	מי אמר: "וְהִקְמֹנוּ עָלָיו שְׁבַעָה רַעִים וְנִשְׁמְנָה נְסִיכִי אָדָם?"	4
יחזקאל כ"ח, 4	מלך צור	על מי נאמר: "בְּחִכְמֹתֶךָ וּבַתְּבוּנֹתֶךָ עָשִׂיתָ לָךְ חֵיל וַתַּעַשׂ זָהָב וְכֶסֶף בְּאוֹצְרוֹתֶיךָ?"	5
שמו"ב כ"ג, 36	צִבָּה	מה שם עירו של יגָאֵל בֶּן-נָתָן מַגִּיבֹרֵי דוּד?	6

הַיְהוָה מִלְפָּנַי: וְלֹא צָמְאוּ בַחֲדָבָהוּ
הַיְהוָה יְהוּדָה עֲבָדוּ יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בַחֲדָבָהוּ
עֲבָדוּ יְהוּדָה עֲבָדוּ יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בַחֲדָבָהוּ
שָׁמְעוּ אֲיִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
שָׁמְעוּ אֲיִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
מִבְּטֶן מִבְּטֶן קָרָאֲנִי מִמְּעֵי אִמִּי הַזִּכִּיר שִׁיר
תְּדַבֵּר בְּעַל יָדוֹ הַתְּכַיֵּאֲנִי וְיִשִּׁימֵנִי לְדָר
לִי עַבְדֵי-אֶחָד וְיִשִּׁימֵנִי לְדָר

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער תשע"ט

בסימן: שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

הטלב הטליטי – טלב השאלה הזהה

שאלת ראש הממשלה, מר בנימין נתניהו

לפניכם שמונה שאלות.

בשאלה זו ניתן לצבור 32 נקודות.

הזמן המוקצב: 4 דקות.

בהצלחה!

שאלת ראש המחשלה, חר בנימין נתניהו

1. מי אמרו: "אחים אנחנו בני איש-אחד"?
תשובה: אחי-יוסף | בראשית מ"ב, 13
2. מי ניבא: "ונקבצו בני-יהודה ובני-ישראל יחדו ושמו להם ראש אחד ועלו מן-הארץ כי גדול יום ירעאל"?
תשובה: הושע | הושע ב, 2
3. מי הנביא שקרא לעם: "וחסד ורחמים עשו איש את-אחיו: ואלמנה ויתום גר ועני אל-תעשקו ורעת איש אחיו אל-תחשבו בלבבכם"?
תשובה: זכריה | זכריה ז, 9-10
4. מי הנביא שדיבר על האחדות והשלום בין השבטים: "וסרה קנאת אפרים וצרי יהודה יפרתו אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים"?
תשובה: ישעיה | ישעיה י"א, 13
5. בקשר לאיזה אירוע נאמר: "ויגע החדש השביעי ובני ישראל בערים ויאספו העם פאיש אחד אל-ירושלים"?
תשובה: בניין המזבח וחגיגת סוכות בימי זרובבל בן שאלתיאל ויהושע בן יהוצדק | עזרא ג, 1
6. מיהו איש האלהים שקרא לעם: "לא-תעלו ולא-תלחמון עם-אחיכם בני-ישראל שובו איש לביתו כי מאתי נהיה הדבר"?
תשובה: שמעיה איש האלהים | מל"א י"ב, 24
7. מי אמר: "ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי כל-הימים לטוב להם ולבניהם אחריהם"?
תשובה: ירמיה | ירמיה ל"ב, 39
8. באיזה ספר נאמר: "טובים השנים מן-האחד אשר יש-להם שכר טוב בעמלם: כי אם-פלו האחד יקים את-חברו"?
תשובה: קהלת | קהלת ד, 9-10

בהצלחה!

הַיְהוָה מִלְפָּנַי: וְלֹא צָמְאוּ בַחֲדָבָוּ
הַיְהוָה יְהוּדָה עֲבָדָיו יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בַחֲדָבָוּ
עֲקֹב הַיְהוּדָה לָמוֹ וַיִּבְקַע צוּר וַיִּזְכּוּ מַיִם: אֵין שְׁלוֹם אִמְרָתִי
שָׁמְעוּ אֱלֹהִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
לְדַלְתֵי עַיִן: קְרָאֲנִי מִמְעַי אֲמִי הַזְכִּיר שֵׁנִי
מִבֶּטֶן מִבְּטֵן יָדוֹ הִתְבַּיְאַנִּי וַיִּשִׁימֵנִי לְדָרְסוֹ
חֲדָה בְּעַל יָדוֹ הִתְבַּיְאַנִּי וַיִּשִׁימֵנִי לְדָרְסוֹ
לִי עֲבָדֵי אַחֵר וְלֹא אֶתְרַנְּפֶטֶם
נִגְדוּ: כִּן הָיִךְ
גְּבֹרֹת מִשּׁוֹ הָיִךְ
עֲקֹב הַיְהוּדָה
וּ בְשֵׁם יְהוּדָה
כִּי־מַעֲיָד
חַמּוֹת

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער תשע"ט

בסימן: שומרים על אחדות, שומרים על ייחודיות

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

השלב הרביעי | דאש בראש - שאלות בזק להכרעה

לפני שני הנבחנים שעלו לשלב הרביעי יוצגו בעל פה 24 שאלות.

לפני תחילת השלב יתבצע איפוס ניקוד לשני הנבחנים.

לכל נבחן יוצגו 12 שאלות. השאלות יישאלו לסירוגין בשיטת ה"ראש בראש".

אם בתום 24 השאלות לא תהיה הכרעה, יוצגו לכל נבחן עוד 3 שאלות נוספות.

אם תהיה הכרעה בכל אחת מ-3 השאלות הנוספות, יסתיים סבב השאלות ויוכתר הזוכה.

אם גם אז לא תהיה הכרעה, יוכרזו שני המתמודדים כשני חתנים או כלות.

תשובה נכונה על כל שאלה תזכה ב-2 נקודות.

שאלות ראש בראש

שאלות 2-1

מי אמר: "וראי־תם וְשֵׁשׁ לַבָּכִים וְעֲצֻמוֹתֵיכֶם
פִּדְשָׂא תִפְרַחְנָה?"

ישעיה

ישעיה ס"ו, 14

מי אמר: "חן וכבוד יתן ה' לא יִמְנַע-טוֹב
לְהִלְכִים בְּתַמִּים?"

דוד / משורר תהילים

תהילים פ"ד, 12

שאלות 4-3

על מי נאמר: "וַיַּעֲמֵד וַיְבָרֵךְ אֶת כָּל-קְהַל
יִשְׂרָאֵל קוֹל גָּדוֹל לְאָמֹר?"

שלמה

מל"א ח, 55

מי אמר: "זָכְרָה-לִי אֱלֹהֵי לְטוֹבָה כָּל אֲשֶׁר-
עָשִׂיתִי עַל-הָעַם הַזֶּה?"

נחמיה

נחמיה ה, 19

שאלות 6-5

השלם את הפסוק: "וַנִּפֶּשׂ שְׂבָעָה תְּבוּס נֶפֶת
...".

וַנִּפֶּשׂ רַעְבָּה כָּל-מֵר מֵתוֹק

משלי כ"ז, 7

השלם את הפסוק: "מִלֶּה שׁוֹפֵט בְּאֵמֶת דְּלִים
...".

כְּסֹא לְעֵד יִפּוֹן

משלי כ"ט, 14

שאלות 7-8

מאילו ערים "לָקַח הַמֶּלֶךְ דָּוִד גְּחֹשֶׁת הַרְבֵּה מְאֹד"?

מִבְּטַח וּמִבְּרַתִּי

ש"מ"ב ח, 8

די לציין שם אחת הערים כדי שתיחשב תשובה מלאה

מאילו עצים עשו "כַּנְרוֹת וּנְבָלִים לְשָׁרִים" בימי המלך שלמה?

עֲצֵי אֲלֻמָּיִם

מל"א י, 12

שאלות 9-10

מי אמר: "הֲנֵה אֲנִי ה' אֱלֹהֵי כָּל בְּשָׂר הַמְּמֹנֵי וַפִּלֵּא כָּל דְּבָר"?

ירמיה

ירמיה ל"ב, 27

מי אמר: "כִּי גָדוֹל אַתָּה וְעוֹשֶׂה נִפְלְאוֹת אַתָּה אֱלֹהִים לְבַדְּךָ"?

משורר תהלים

תהלים פ"ו, 10

שאלות 11-12

בדברי מי נאמר: "אֵל-תֹּאמַר אֲשַׁלְמָה-רַע קוֹנֵה לֵה' וַיִּשַׁע לָהּ"?

שלמה במשלי

משלי כ, 22

בדברי מי נאמר: "כִּי-לֹא בָכַח יִגְפֹר-אִישׁ"?

חנה

ש"מ"א ב, 9

שאלות 13-14

על גבולו של איזה עם נאמר :

"וַיְהִי גְבוּל הַ {...} מִצִּידוֹן בְּאֶקֶה גְרָרָה עַד עֵזָה
בְּאֶקֶה סְדֻמָּה וְעַמּוֹרָה וְאֲדָמָה וְצַבְיִים עַד לְשַׁע"?

הכנעני

בראשית י', 19

על מי נאמר:

"וַיִּשְׁכְּנוּ מִחֻילָה עַד שׁוּר אֲשֶׁר עַל פְּנֵי מִצְרָיִם
בְּאֶקֶה אֲשׁוּרָה עַל פְּנֵי כָל אַחֲיוֹ נָפֶל"?

בני ישמעאל

בראשית כ"ה, 18

שאלות 15-16

השלם את הפסוק: "כִּי לֹא לְעוֹלָם חֶסֶן {...}."

וְאִם נָזַר לְדוֹר וָדוֹר

משלי כ"ז, 24

השלם את הפסוק: "מִכֶּסֶה פֶּשַׁעוֹ לֹא יִצְלִיחַ
{...}."

וּמוֹדָה וְעֵזֶב יִרְחֹם

משלי כ"ח, 13

שאלות 17-18

מי אמר :

"אֶהְיֶה כְּטַל לְיִשְׂרָאֵל יִפְרַח כְּשׁוֹשַׁנָּה וְיָנֵף
שָׁרְשָׁיו כְּלִבְנוֹן"

הושע

הושע י"ד, 6

מי אמר :

"וְהָיָה שְׂאֵרִית יַעֲקֹב בְּקֶרֶב עַמִּים רַבִּים כְּטַל
מֵאֵת ה' כְּרִבִּיבִים עָלַי עֹשֵׁב"

מיכה

מיכה ה', 6

שאלות 19-20

מה שמו של מלך ישראל אשר מלך כוש אשר מלך בימי חזקיהו וסנחריב?

תרהקה

מל"ב י"ט, 9

מה שמו של מלך ישראל אשר מלך ב"שמואל" ב"שמואל"?

זכריהו

מל"ב ט"ו, 8

שאלות 21-22

מי אמר: "אשמעה מה-ידבר האל ה' כי ידבר שלום אל-עמו ואל-חסידיו {...} לשכון כבוד בארצנו?"

משורר תהלים

תהלים פ"ה, 9

מי אמר: "לא איש אל ויכזב וכן-אדם ויתנחם ההוא אמר ולא יעשה ודבר ולא יקימנה?"

בלעם

במדבר כ"ג, 19

שאלות 23-24

מי אמר: "מי-שמע פזאת מי ראה פאלה?"

ישעיה

ישעיה ס"ו, 8

מי אמר: "שלחו והתבוננו מאד וראו הן היתה פזאת?"

ירמיה

ירמיה ב, 10

שאלות נוספות למקרה שאין הנדעה

שאלות 25-26

השלם את הפסוק: "טוב מלא כף נחת {...}."

השלם את הפסוק: "וְרֵאִיתִי אֲנִי שָׂישׁ יִתְרוֹן לְחֻקָּמָה מִן-הַסִּכְלוֹת {...}."

ממלא חפנים עמל ורעות רוח

פיתרון האור מן-החשך

קהלת ד, 6

קהלת ב, 13

שאלות 27-28

במה סחרו אנשי העיר צור עם "ינון תבל ומשך"?

במה סחרו אנשי העיר צור עם "ערב וכל-נשיאי קדר"?

בנפש אדם וכלי נחשת

בכרים ואילים ועתודים

יחזקאל כ"ז, 13

יחזקאל כ"ז, 21

די לציין פריט אחד כדי שתיחשב תשובה מלאה

די לציין פריט אחד כדי שתיחשב תשובה מלאה

שאלות 29-30

מי אמר: "גם-עתה התיצבו וראו את-הדבר הגדול הזה אשר ה' עשה לעיניכם?"

מי אמר: "על-משמרתִי אַעֲמִדָה וְאֶתִּיצְבָה על-מצור ואצפה לראות מה-ידבר-בי?"

שמואל

חבקוק

שמו"א י"ב, 16

חבקוק ב, 1

הגדו: כן ה' יד
גברו מעו ה' י
עקב ה' ה' ה'
ו בשם יהוה
כִּי־מַעֲיֵד
אֲמֹת

שִׁמְךָ מִלִּפְנֵי:
הָיָה הַגִּידוֹ הַשְּׁמִיעוּ זֹאת וְלֹא צִמְאוּ בַחֲדָבּוֹ
הָיָה יְהוָה עֲבָדוֹ יַעֲקֹב: וְלֹא צִמְאוּ בַחֲדָבּוֹ
לָמוֹ וַיִּבְקַע־צוּר וַיִּזְכוּ מַיִם: אִין שְׁלוֹם אֲמַר
שִׁמְעוּ אֲיִים אֵלַי וְהִקְשִׁיבוּ
לִּדְבָרַי:
מִבְּטֶן קָרְאַנִי מִמְעֵי אִמִּי הַזְכִּיר שֵׁנִי
חָדָה בְּעַל יָדוֹ הִתְבַּיַּאֲנִי וַיִּשְׁימֵנִי לְדָרְ
לִי עַבְדֵי־אֶחָד

מדינת ישראל
משרד החינוך
סינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות

בסימן: שביל הסנהדרין תשע"ט

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

"לא ימוש ספר התורה הזה מפיך, וְהָגִיתָ בוּ יוֹמָם וְלַיְלָה" יהושע א 8

הממונה על חידוני התנ"ך | איציק בן-אבי

מרכז החידון | חננאל מלכה

מחברי השאלות | חננאל מלכה, שמואל עמרוסי ויאיר רשלבך

עורך | רגב גולן

השופטים

שמואל עמרוסי | מחבר השאלות ויו"ר השופטים

יאיר עמיצור | נציג ההנחלה, רשות העתיקות

יצחק שטייגליץ | נציג ההסתדרות הציונית

ירמי דוד | נציג הקרן הקיימת לישראל

דוד ברייסקטון | נציג הסוכנות היהודית

עדי יהלומי משה | מנהלת אגף חינוך יהודי בתפוצות

מנחה | ד"ר אבשלום קור

תקנון חידון התנ"ך לנוער התפוצות, התשע"ט

1. חומר הלימוד לחידון ונושאו המרכזי

- א. חומר הלימוד לחידון התפוצות זהה לחומר הלימוד לחידון העולמי לנוער.
- ב. הנושא המרכזי של חידון התנ"ך לנוער התפוצות לשנה"ל התשע"ט הוא שביל הסנהדרין.

2. הנהיית כלליות

- א. השאלות בחידון יישאלו על ידי המנחה בעברית ויוצגו על המסך בעברית ובשפת האם של המתמודדים.
- ב. בשלב הראשון של החידון הפומבי יקבל כל מתמודד את שאלתו מראש בכתב, בעברית ובשפתו.
- ג. המתרגמים לשפות השונות יהיו נוכחים במבחן המוקדם בכתב ובמהלך החידון הפומבי, ויסייעו בתרגום השאלות ו/או התשובות.

3. שלבי החידון

3.1 מבחן מוקדם בכתב

- א. מספר ימים לפני חידון התנ"ך העולמי לנוער יתקיים מבחן מוקדם בכתב לכל משתתפי מחנה החידון העולמי.
- ב. במבחן 60 שאלות. תשובה נכונה על כל שאלה מזכה בנקודה אחת. ניתן לצבור במבחן מוקדם זה עד 50 נקודות, שכן 10 שאלות הן שאלות מילואים להכרעה.
- ג. 16 הנבחרים שיזכו במירב הנקודות במבחן המוקדם בכתב יעפילו אל החידון העולמי הפומבי. מתוך כל הנבחרים שלא יעפילו אל החידון העולמי הפומבי, ייבחרו 12 מתמודדים לחידון התנ"ך לנוער התפוצות.
- ד. לחידון התפוצות יעלה מתמודד אחד בלבד מכל מדינה, שצבר את מספר הנקודות הרב ביותר מבין נציגי מדינתו. בחידון התפוצות לא רשאים להשתתף נציגי מדינת ישראל.
- ד. המתמודדים בחידון התפוצות יעפילו אל השלב הפומבי הראשון, והניקוד שצברו במבחן המוקדם בכתב ייקף לזכותם לאורך כל שלבי החידון הפומבי.

3.2 השלב הראשון - שאלות בעקבות סרטונים

- א. בשלב הראשון יוצגו סרטונים העוסקים בנושא החידון, שביל הסנהדרין.
- ב. לאחר כל סרטון יוצגו שאלות לארבעה נבחרים.
- ג. כל נבחן יקבל שאלה בת שני חלקים.

- ד. תשובה נכונה על חלק אחד תזכה את הנבחן ב-6 נקודות. תשובות נכונות על שני החלקים יזכו ב-12 נקודות.
- ה. כל מתמודד יקבל את שאלתו בכתב בעברית ובשפתו בזמן הצגת הסרטון לקהל.
- ו. בהגיע תורו של כל מתמודד, הוא יתבקש לענות באופן מיידי על השאלה מאחר שהיא נמסרה לו מראש.

3.3 השלב השני - משחק מחשב

- א. מתוך 12 המשתתפים בשלב הראשון, לשלב השני יעלו עד 8 מתמודדים.
- ב. המתמודדים שיעלו לשלב השני הם אלה שהשיגו את הניקוד המצטבר הגבוה ביותר במבחן המוקדם בכתב ובשלב הראשון.
- ג. במקרה של שוויון נקודות במקום השמיני - ניתן להעלות לשלב השני גם 7 או 6 מתמודדים.
- ד. כל מתמודד בתורו יבחר נושא אחד מבין 8 נושאים המוצגים על המסך.
- ה. לאחר שהמתמודד יבחר נושא, יוצגו לפניו ארבע שאלות בזו אחר זו.
- ו. השאלות יוצגו לפני המתמודד על המסך בעברית ובשפתו. במידת הצורך, יסייעו המתורגמנים בתרגום תשובתו של המתמודד.
- ז. הזמן המוקצב למענה על כל 4 השאלות: 90 שניות בלבד.
- ח. תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את המתמודד ב-2 נקודות.
- תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את המתמודד ב-3 נקודות.
- תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את המתמודד ב-4 נקודות.
- תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את המתמודד ב-5 נקודות.
- ט. תשובות נכונות על כל ארבע השאלות יזכו את המתמודד ב-14 נקודות.

3.4 השלב השלישי - שלב השאלה הזהה

- א. לשלב השלישי יעפילו 4 הנבחרים שצברו את מספר הנקודות הרב ביותר עד לשלב זה.
- ב. בשלב זה תוצג לפני המתמודדים סדרה של 14 שאלות זהות העוסקות בנושא החידון, מחציתן שאלות רבות-ברירה ומחציתן שאלות פתוחות.
- ג. השאלות יימסרו למתמודדים בעברית ובשפתם, והם יענו על השאלות בכתב.
- ד. הזמן המוקצב לנבחנים למענה על השאלות: 5 דקות בלבד.
- ה. תשובה נכונה על כל שאלה תזכה את הנבחן ב-2 נקודות. סך הכל ניתן לצבור בשלב זה עד 28 נקודות.

מבנה חידון התנ"ך הפומבי לנוער התפוצות ושלביו

השלב	המשתתפים	הנושא	הניקוד
קדם פומבי	נציגי התפוצות	מבחן מוקדם בכתב	50
שלב ראשון	12	השאלה האישית שאלות מלוות בקטעי סרטים	12
שלב שני	8	זיהוי באמצעות רמזים שאלות בזק באמצעות מחשב	14
שלב שלישי	4	שאלה זהה בכתב	28

4. הכנת חתן / כלה ושלושה סגנים

- א. לאחר סיום השלב השלישי, המתמודד שצבר את הניקוד הרב ביותר יוכתר כחתן חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות לשנת התשע"ט.
- ב. בנוסף לחתן, יוכתרו שלושה סגנים שהגיעו למקומות השני, השלישי והרביעי בחידון.
- ג. ארבעת הזוכים בחידון התפוצות יקבלו את תעודות מתאימות ופרסים.

5. חריגות מן התקנון

בעת הצורך, ההנהלה העולמית לחידון התנ"ך מוסמכת לאשר חריגות מן ההנחיות שבתקנון זה.

וְגִדְדוּ: כִּן הָיָה
גִבְרוֹת מַעֲשֵׂי הַיְהוָה
עֲקָב הַנְּפִילָה
וּ בָשֶׁם יְהוָה
כִּי־מַעֲיֵד
וְיִבְקַע־צוּר וַיִּזְכּוּ מַיִם: אִין שְׁלוֹם אֲמַר
שָׁמְעוּ אֱלֹהִים אֵלַי וְהִקְשִׁיבוּ
קְרָאתִי מִבֶּטֶן מִבְּטֵן יָדוֹ הִתְבַּיְאַנִּי וַיִּשִׁימֵנִי לְדָרְסוֹ
עַבְדֵי־אֶחָד לְדָרְסוֹ

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות

בסימן: שביל הסנהדרין תשע"ט

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

השלב הראשון – השאלה האישית

- בשלב הראשון יוצגו 4 סרטונים. לכל שלושה מתמודדים יוצג סרטון.
- לאחר הקרנת הסרטון תוצג לכל מתמודד שאלה אחת בת שני חלקים.
- תשובה נכונה על כל חלק תזכה את הנבחן ב-6 נקודות.
- תשובות נכונות על שני החלקים יזכו את הנבחן ב-12 נקודות.

שאלות 1-3: תקופת אושא

שאלה מס' 1: חידוש הסמיכה

"שפעם אחת גזרה מלכות הרשעה שמד על ישראל, שכל הסומך - ייהרג, וכל הנסמך - ייהרג, ועיר שסומכין בה - תיחרב, ותחומין שסומכין בהן - יעקרו. מה עשה יהודה בן בבא? הלך וישב לו בין שני הרים גדולים, ובין שתי עיירות גדולות, ובין שני תחומי שבת, בין אושא לשפרעם, וסמך שם חמשה זקנים".

תלמוד בבלי, מסכת סנהדרין, דף י"ד, עמוד א'

מנהיג הצטווה לסמוך את ידיו על ראשו של ממשיכו בתפקיד: "קח לך את {...} איש אשר רוח בו וסמכת את ידך עליו".

- א. מיהו שנסמך למנהיג?
- ב. מהי הסיבה שמשה מצוין בדבריו בצורך למנות מנהיג תחתיו?

תשובה

- א. יהושע בן-נון
 - ב. שלא תהיה עדת ה' כצאן אשר אין להם רועה.
- "ויאמר ה' אל-משה קח-לך את-יהושע בן-נון איש אשר-רוח בו וסמכת את-ידך עליו: והעמדת אתו לפני אלעזר הכהן ולפני כל-העדה וצויתיה אתו לעיניהם: ונתתה מהודך עליו למען ישמעו כל-עדת בני ישראל: ולפני אלעזר הכהן יעמד ושאל לו במשפט האורים לפני ה' על-פיו יצאו ועל-פיו יבאו הוא וכל-בני ישראל אתו וכל-העדה: ויעש משה כאשר צוה ה' אתו ויקח את-יהושע ויעמדהו לפני אלעזר הכהן ולפני כל-העדה: ויסמך את-ידיו עליו ויצוהו כאשר דבר ה' ביד-משה"

(במדבר כ"ז, 18-23)

שאלה מס' 2: רבי יהודה בן-עילאי

רבי יהודה נמנה על חמשת התלמידים שנשמכו לרבנות בתקופה שבה גזרו הרומאים איסור חמור על הסמיכה. סמך אותם רבי יהודה בן בבא, שגם נהרג בגלל מעשה זה.

על פי המדרש, רבי יהודה הוא בן העיירה אושא שבגליל. בימיו הנהיג הנהגה יציבה שלא הסעירה ולא התסיסה אלא ניווטה באחריות מתוך דאגה לכלל.

אמרו עליו, שבימיו היו "ששה תלמידים מתכסין בטלית אחת ועוסקין בתורה", מופת להסתפקות במועט.

הכתוב מעיד על אישה שהסתפקה במועט: "וַתֵּשֶׁב מִצַּד הַקּוֹצְרִים וַיִּצְבֹּט לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתֹּתֵר".

א. מיהו האיש שהגיש את המזונות לאישה?

ב. ציין חסד נוסף שעשה האיש עם האישה.

תשובה ◀

א. בועז

ב. הרשה לה ללקט גם בין הצבתים וביקש שלא יכלימוה / הרשה לה ללקט עם נערותיו / נשא אותה לאישה.

"וַיַּעַן בְּעֵז וַיֹּאמֶר לָהּ הֲגַד הַגֵּד לִי כָל אֲשֶׁר-עָשִׂית אֶת-חַמּוֹתַי אַחֲרֵי מוֹת אִישׁוֹ וַתַּעֲזִבִי אֶבְיָה וְאִמּוֹ וְאָרֶץ מוֹלְדָתָה וַתֵּלְכִי אֶל-עַם אֲשֶׁר לֹא-יָדַעְתָּ תְּמוּל שְׁלוֹם: יְשׁוּלָם ה' פָּעַלְהָ וַתְּהִי מִשְׁפָּרְתָהּ שְׁלָמָה מֵעַם ה' אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-בָּאת לְחַסּוֹת תַּחַת-כְּנָפָיו: וַתֹּאמֶר אֲמָצָא-חַן בְּעֵינֶיהָ אֲדַנִּי כִּי נִחַמְתָּנִי וְכִי דִבַּרְתָּ עָלַי-לֵב שִׁפְחָתָהּ וְאֲנֹכִי לֹא אֶהְיֶה כְּאֶחָת שִׁפְחָתֶיהָ: וַיֹּאמֶר לָהּ בְּעֵז לֵעֵת הָאֶכֶל גֹּשִׁי הֶלֶם וְאָכַלְתָּ מִן-הַלֶּחֶם וְטִבַּלְתָּ בַּחֲמֹץ וַתֵּשֶׁב מִצַּד הַקּוֹצְרִים וַיִּצְבֹּט לָהּ קָלִי וַתֹּאכַל וַתִּשְׁבַּע וַתֹּתֵר: וַתִּקַּם לְלֶקֶט וַיֵּצֵא בְּעֵז אֶת-נְעָרָיו לְאִמּוֹר גַּם בֵּין הָעֵמָרִים תִּלְקַט וְלֹא תִכְלִימוּהָ"

(רוח ב, 11-15)

שאלה מס' 3: תקנות אושא

שש מתקנות אושא עוסקות בדיני ספקות בהלכות טומאה וטהרה.

אישה שהתבשרה שהיא עומדת ללדת בן נצטוותה: "ועתה אל תשתי יין ושכר ואל תאכלי כל טמאה".

א. מה שם הבן שנולד?

ב. מה היה הטעם לאיסורים שהוטלו עליה?

תשובה ◀

א. שמשון

ב. "כי-נזיר אלהים יהיה הנער מן-הבטן".

"ויהי איש אחד מצרעה ממשפחת הדני ושמו מנוח ואשתו עקרה ולא ילדה: וירא מלאך-ה' אל-האשה ויאמר אליה הנה-נא את-עקרה ולא ילדת והרית וילדת בן: ועתה השמרי נא ואל-תשתי יין ושכר ואל-תאכלי כל-טמא: כי הנף הרה וילדת בן ומורה לא-יעלה על-ראשו פי-נזיר אלהים יהיה הנער מן-הבטן והוא יחל להושיע את-ישראל מיד פלשתים: ותבא האשה ותאמר לאישה לאמר איש האלהים בא אלי ומראהו כמראה מלאך האלהים נורא מאד ולא שאלתיהו אי-מזה הוא ואת-שמו לא-הגיד לי: ויאמר לי הנף הרה וילדת בן ועתה אל-תשתי יין ושכר ואל-תאכלי כל-טמאה פי-נזיר אלהים יהיה הנער מן-הבטן עד-יום מותו"

(שופטים י"ג, 2-7)

שאלות 4-6: תקופת בית-שערים

שאלה מס' 4: ערים בגליל

באמצע המאה השנייה לספירה התיישב בבית שערים רבי יהודה הנשיא. רבי הביא איתו לבית שערים את מוסד הסנהדרין. בימי רבי התפתח היישוב והגיע לשיא גדולתו, ושם גם נקבר.

בתלמוד נאמר כי רבי יהודה קיבל עיירות וכפרים רבים בארץ מחברו הקיסר הרומאי אנטונינוס פיוס, שפיתח עמו יחסי חברות חשאיים.

הכתוב מספר על מלך בישראל שהעניק לחברו, מלך נוכרי, ערים בארץ הגליל, ואלה לא ישרו בעיניו: "ויאמר מֶה הָעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר נָתַתָּה לִי אַחֵי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ כְּבוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה".

א. מי המלך הנוכרי?

ב. באיזה אזור בארץ שכנו הערים?

תשובה ◀

א. חירם מלך צור

ב. בארץ הגליל

"וַיְהִי מִקְצֵה עֶשְׂרִים שָׁנָה אֲשֶׁר-בָּנָה שְׁלֹמֹה אֶת-בַּיִת ה' וְאֶת-בַּיִת הַמִּזְבֵּחַ: חִירָם מֶלֶךְ-צֹר נָשָׂא אֶת-שְׁלֹמֹה בְּעֵצֵי אֲרָזִים וּבְעֵצֵי בְרוֹשִׁים וּבַזָּהָב לְכָל-חֲפָצוֹ אֲזַ יִתֵּן הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה לְחִירָם עֶשְׂרִים עִיר בְּאֶרֶץ הַגָּלִיל: וַיֵּצֵא חִירָם מִצֹּר לְרֵאוֹת אֶת-הָעָרִים אֲשֶׁר נָתַן-לוֹ שְׁלֹמֹה וְלֹא יָשְׁרוּ בְּעֵינָיו: וַיֹּאמֶר מֶה הָעָרִים הָאֵלֶּה אֲשֶׁר-נָתַתָּה לִי אַחֵי וַיִּקְרָא לָהֶם אֶרֶץ כְּבוֹל עַד הַיּוֹם הַזֶּה: וַיִּשְׁלַח חִירָם לַמֶּלֶךְ מֵאֵה וְעֶשְׂרִים כֶּפֶר זָהָב"

(מל"א ט, 10-14)

שאלה מס' 5: שערים

בתנ"ך מוזכר ישוב אחר בשם שַׁעֲרִים, כאשר בנוסם של פלשתים לאחר נפילת גלית, נפלו חלליהם "בְּדֶרֶךְ שַׁעֲרִים".

- א. היכן התרחש הקרב המדובר?
- ב. מה ביקש שאול לדעת על דוד לאחר הכרעת הקרב?

תשובה

א. שכה, עזקה או עמק האלה
 "וַיֹּאסְפוּ פְּלִשְׁתִּים אֶת מַחְנֵיהֶם לְמִלְחָמָה וַיֹּאסְפוּ שָׂכָה אֲשֶׁר לַיהוּדָה וַיַּחֲנוּ בֵּין שׂוֹכָה וּבֵין עֲזָקָה בְּאֶפְסַס דְּמִים: וְשָׂאוֹל וְאִישׁ יִשְׂרָאֵל נֹאֲסְפוּ וַיַּחֲנוּ בְּעַמְקֵי הָאֵלֶּה וַיַּעֲרְכוּ מִלְחָמָה לְקִרְאֵת פְּלִשְׁתִּים"
 שמו"א י"ז, 1-2

ב. שאול רצה לדעת מי אביו
 "וְכִרְאוֹת שָׂאוֹל אֶת דָּוִד יֵצֵא לְקִרְאֵת הַפְּלִשְׁתִּי אָמַר אֶל אֲבִנָּה שׂוֹר הַצָּבָא בֶן מִי זֶה הַנָּעַר אֲבִנָּה וַיֹּאמֶר אֲבִנָּה חִי נִפְשָׁה הַמֶּלֶךְ אִם יִדְעָתִי: וַיֹּאמֶר הַמֶּלֶךְ שְׂאֵל אֶתָּה בֶן מִי זֶה הָעֶלְם: וּכְשׁוּב דָּוִד מֵהַפּוֹת אֶת הַפְּלִשְׁתִּי וַיִּקַּח אֹתוֹ אֲבִנָּה וַיְבִאֵהוּ לִפְנֵי שָׂאוֹל וְרֹאשׁ הַפְּלִשְׁתִּי בְּיָדוֹ: וַיֹּאמֶר אֵלָיו שָׂאוֹל בֶּן מִי אֶתָּה הַנָּעַר וַיֹּאמֶר דָּוִד בֶּן עַבְדֶּךָ יֹשֵׁי בֵּית הַלְּחָמִי"
 שמו"א י"ז, 55-58

שאלה מס' 6: אלכסנדר זייד

האיש שהביא לגילוי המערות הוא אלכסנדר זייד, שהיה ממקימי ארגוני השמירה היהודיים בארץ ישראל ומהאישים הבולטים בעלייה השנייה. האנדרטה לזכרו, ובה הוא מוצב רכוב על סוסו ומשקיף על עמק יזרעאל, ממוקמת בקרבת בית שערים.

בחיוו ניהל זייד מלחמות הגנה על שטחי הגליל מפני פורעים צ'רקסיים וערבים.

על איש מסופר כי בעודו בורח מפני רודפו, הלך להושיע יושבי עיר שהותקפה על ידי הפלשתים: "הִנֵּה פְּלִשְׁתִּים גִּלְחָמִים בְּקַעֲלָה וְהֵמָּה שָׂסִים אֶת הַגִּרְנוֹת".

א. מי האיש?

ב. מדוע נרדף?

תשובה ◀

א. דוד

"וַיִּגְדֹּד לְדָוִד לֵאמֹר הִנֵּה פְּלִשְׁתִּים גִּלְחָמִים בְּקַעֲלָה וְהֵמָּה שָׂסִים אֶת-הַגִּרְנוֹת: וַיִּשְׁאַל דָּוִד בַּה' לֵאמֹר הֲאֵלֶּה וְהַכִּיתִי בַּפְּלִשְׁתִּים הָאֵלֶּה וַיֹּאמֶר ה' אֶל-דָּוִד לֵךְ וְהַכִּיתָ בַּפְּלִשְׁתִּים וְהוֹשַׁעְתָּ אֶת-קַעֲלָה: וַיֹּאמְרוּ אַנְשֵׁי דָוִד אֵלָיו הִנֵּה אֲנַחְנוּ פֹּה בִּיהוּדָה יִרְאִים וְאָף כִּי-גִלְגָּה קַעֲלָה אֶל-מַעְרְכֹת פְּלִשְׁתִּים"

(ש"מ"א כ"ג, 1-3)

ב. הוא נרדף על ידי שאול, שחשב שהוא רוצה לקחת לו את הממלכה, בגלל הרוח הרעה ששרתה עליו.

"וַיִּחַר לְשָׂאוֹל מְאֹד וַיִּרַע בְּעֵינָיו הַדָּבָר הַזֶּה וַיֹּאמֶר נִתְּנָה לְדָוִד רֵבָבוֹת וְלִי נִתְּנוּ הָאֲלָפִים וְעוֹד לוֹ אֶדָּה הַמְּלוּכָה: וַיְהִי שָׂאוֹל עֹזֵן אֶת-דָּוִד מֵהַיּוֹם הַהוּא וְהָלָאָה: וַיְהִי מִמְחָרָת וַתִּצְלַח רוּחַ אֱלֹהִים רָעָה אֶל-שָׂאוֹל וַיִּתְּנָבֵא בְּתוֹךְ-הַבַּיִת וְדָוִד מִנְּגִן בְּיָדוֹ כַּיּוֹם בַּיּוֹם וְהַחֲנִית בְּיַד-שָׂאוֹל: וַיִּטֹּל שָׂאוֹל אֶת-הַחֲנִית וַיֹּאמֶר אִפְּהָ בְּדָוִד וַיִּסָּב דָּוִד מִפָּנָיו פְּעָמָיִם: וַיִּרָא שָׂאוֹל מִלְּפָנֵי דָוִד כִּי-הָיָה ה' עִמּוֹ וַיִּמְעַם שָׂאוֹל סָר"

(ש"מ"א י"ח, 8-12)

שאלות 7-9 : תקופת ציפורי

שאלה מס' 7: ציפורי בנחלת זבולון

"מה ראה יעקב אבינו שברך זבולון אחר יהודה והלא יששכר גדול ממנו. אלא צפה אבינו יעקב וראה שעתידה ירושלים ליחרב ועתידה סנהדרין שתעקר ממקומה משבטו של יהודה ולקבוע בחלקו של זבולון לפי שבתחילה גלתה סנהדרין וישבה לה ביבנה ומיבנה לאושא ומאושא לשפרעם ומשפרעם לבית שערים ומבית שערים לצפורי וצפורי היא חלקו של זבולון ואחר כך גלתה מצפורי לטבריה".

ילקוט שמעוני, קס"א

המדרש מייחס את ציפורי לנחלת שבט זבולון.

הכתוב מספר על מלחמה בצפון הארץ ששבט זבולון לקח בה חלק משמעותי: "זָבֻלוֹן עִם חֲרָף נִפְשׁוּ לְמוֹת וְנִפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה".

א. מי המנהיגה שאמרה את הדברים?

ב. אשה נוספת לקחה חלק בניצחון באותו קרב. מה היה חלקה של אשה זו בניצחון?

תשובה ◀

א. דבורה

"וַתֵּשֶׁר דְּבוֹרָה וּבָרַק בֶּן-אֲבִינֵעָם בַּיּוֹם הַהוּא לֵאמֹר {...} זָבֻלוֹן עִם חֲרָף נִפְשׁוּ לְמוֹת וְנִפְתָּלִי עַל מְרוֹמֵי שָׂדֶה"

(שופטים ה, 1-18)

ב. יעל הרגה את סיסרא מנהיג הכנענים

"תִּבְרַךְ מְנַשִּׁים יַעַל אִשֶּׁת חֶבֶר הַקִּינִי מְנַשִּׁים בְּאֶהֱל תִּבְרַךְ: מִיָּם שָׂאֵל חֶלֶב נִתְּנָה בְּסֹפֶל אֲדִירִים הַקְּרִיבָה חֲמָאָה: יָדָה לֵיתֵד תִּשְׁלַחנָה וַיְמִינָה לְהַלְמוֹת עַמְלִים וְהִלְמָה סִיסְרָא מְחֻקָּה רִאשׁוֹ וּמְחַצָּה וְחִלְפָה רִקְתּוֹ: בֵּין רְגְלֵיהָ פָּרַע נָפֵל שָׁכַב בֵּין רְגְלֵיהָ פָּרַע נָפֵל בְּאִשֶּׁר פָּרַע שָׁם נָפֵל שְׂדוּד"

(שופטים ד, 24-27)

שאלה מס' 8: ר' יוסי בן חלפתא ואליהו הנביא

אחד החכמים שסמך ר' יהודה בן בבא הוא ר' יוסי בן חלפתא, תושב ציפורי, שרבי יהודה הנשיא נמנה על תלמידיו. התלמוד מספר על שיחות שהיו לו עם אליהו הנביא, שהיה אורח קבוע אצלו.

על אליהו הנביא מסופר שהיה ביחסים מתוחים עם אחד ממלכי ישראל, ואף איים גרם לעצירת גשמים: "חי ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם לפי דברי".

א. מי המלך?

ב. כיצד השיג הנביא מזון בימי הבצורת?

תשובה

א. אחאב

ב. העורבים פרנסו אותו בלחם, מים הוא שתה מהנחל. (יתקבל גם: האישה מצרפת פרנסה אותו)

"ויאמר אליהו התשבתי מתשבי גלעד אל-אחאב חי-ה' אלהי ישראל אשר עמדתי לפניו אם-יהיה השנים האלה טל ומטר כי אם-לפי דברי: ויהי דבר-ה' אליו לאמר: לך מזה ופנית לך קדמה ונסתרת בנחל פרת אשר על-פני הירדן: והיה מהנחל תשתה ואת-הערבים צויתי לכללך שם: וילה ויעש כדבר ה' וילה וישב בנחל פרת אשר על-פני הירדן: והערבים מבאים לו לחם ובשר בבקר ולחם ובשר בערב ומן-הנחל ישתה: ויהי מקץ ימים וייבש הנחל כי לא-היה גשם בארץ ויהי דבר-ה' אליו לאמר: קום לך צרפתה אשר לצידון וישבת שם הנה צויתי שם אשה אלמנה לכללך: ויקם וילה צרפתה ויבא אל-פתח העיר והנה-שם אשה אלמנה מקששת עצים ויקרא אליה ויאמר קחי-נא לי מעט-מים בפלי ואשתה: ותלך לקחת ויקרא אליה ויאמר לקחי-נא לי פת-לחם בידך: ותאמר חי-ה' אלהיך אם-יש-לי מעוג כי אם-מלא כף-קמח בכד ומעט-שמן בצפחת והנני מקששת שנים עצים ובאתי ועשיתיהו לי ולבני ואכלנהו ומתנו: ויאמר אליה אליהו אל-תיראי באי עשי כדברך אה עשי-לי משם ענה קטנה בראשנה והוצאת לי ולך ולבנה תעשי באחרנה"

(סל"א י"ז, א-י"ג)

שאלה מס' 9: ההספד על רבי יהודה הנשיא

לאחר מותו של רבי יהודה הנשיא, הספידו בר קפרא באמרה שהפכה למפורסמת: "ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון האלוקים".

הכתוב מספר על מלחמה שבה נשבה ארון ה': "וַיַּעַן הַמְּבַשֵּׁר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְגַם מִגַּפָּה גְדוֹלָה הָיְתָה בָּעָם {...} וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקַחָה".

א. למי נאמרו הדברים?

ב. ציין צרה נוספת שהתרחשה בקרב זה.

תשובה

א. לעלי / אשת פנחס

ב. מתו שני בני עלי חופני ופנחס.

"וַיֹּאמֶר הָאִישׁ אֶל-עֲלִי אֲנֹכִי הֵבֵא מִן-הַמַּעְרָכָה וְאֲנִי מִן-הַמַּעְרָכָה נִסְתִּי הַיּוֹם וַיֹּאמֶר מָה-הָיָה הַדָּבָר בְּנִי: וַיַּעַן הַמְּבַשֵּׁר וַיֹּאמֶר נָס יִשְׂרָאֵל לִפְנֵי פְּלִשְׁתִּים וְגַם מִגַּפָּה גְדוֹלָה הָיְתָה בָּעָם וְגַם-שְׁנֵי בָנָיָהּ מֵתוּ קָפְנִי וּפְיִנְחָס וַאֲרוֹן הָאֱלֹהִים נִלְקַחָה: וַיְהִי כִּהְזָכִירוּ אֶת-אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיִּפֹּל מֵעַל-הַפֶּסֶא אַחֲרֵינִי בְּעֵד יַד הַשָּׁעַר וַתִּשָּׁבֵר מִפְּרָקָתוֹ וַיָּמַת כִּי-זָקֵן הָאִישׁ וְכָבֵד וְהוּא שָׁפַט אֶת-יִשְׂרָאֵל אַרְבָּעִים שָׁנָה: וְכִלְתּוֹ אִשֶׁת-פְּיִנְחָס הָרָה לָלֶת וַתִּשְׁמַע אֶת-הַשְּׂמוּעָה אֶל-הַלְקַח אֲרוֹן הָאֱלֹהִים וַיָּמַת חָמִיָּה וַאִישָׁהּ וַתִּכְרַע וַתִּלְד כִּי-נִהְפְּכוּ עָלֶיהָ צָרִיָּה"

(שם"א ד, 17-19)

שאלות 10-12: תקופת טבריה

שאלה מס' 10: ציפורי בנחלת זבולון

טבריה היא עירו של ר' יוחנן, שהיה גדול אמוראי ארץ ישראל בדור השני. הוא היה ראש ישיבת טבריה. תרומתו בתחומי ההלכה והאגדה ממלאת את דפי התלמוד הבבלי, התלמוד הירושלמי והמדרשים. תרומתו של רבי יוחנן לחתימת התלמוד הירושלמי היא גולת הכותרת של חייו, כשם שהמשנה היא גולת הכותרת של חיי רבו, רבי יהודה הנשיא.

רבי יוחנן נולד יתום מאב ומאם. מיד לאחר שנתעברה אמו מת אביו, בשעת הלידה מתה אמו, והוא גדל בלא אב ואם. רבי יהודה הנשיא, שהיה נוהג לקרב יתומים ולהכניסם לישיבתו, הכניסו לישיבה.

הכתוב מספר על יתמותה של נערה: "כי אין לה אב ואם והנערה יפת תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה {...} לו לבת".

א. מי פרס את חסותו על הנערה? (אסתר ב, ז)

ב. מה האיום עמו התמודד העם היהודי באותה תקופה?

תשובה

א. בן-דודה של הנערה, מרדכי

"איש יהודי היה בשושן הבירה ושמו מרדכי בן יאיר בן-שמעי בן-קיש איש ימיני: אשר הגלה מירושלים עם-הגלה אשר הגלתה עם יכניה מלך-יהודה אשר הגלה נבוכדנצר מלך בבל: ויהי אמן את-הדסה היא אסתר בת-דדו כי אין לה אב ואם והנערה יפת-תאר וטובת מראה ובמות אביה ואמה לקחה מרדכי לו לבת: ויהי בהשמע דבר-המלך ודתו ובהקבץ נערות רבות אל-שושן הבירה אל-יד הגי ותלקח אסתר אל-בית המלך אל-יד הגי הנשיא: ותיטב הנערה בעיניו ותשא חסד לפניו ויבהל את-תמרוקיה ואת-מנותה לתת לה ואת שבע הנערות הראיות לתת-לה מבית המלך וישנה ואת-נערותיה לטוב בית הנשיא: לא-הגידה אסתר את-עמה ואת-מולדתה כי מרדכי צוה עליה אשר לא-תגיד"

(אסתר ב, 1-10)

ב. השמדת העם בידי אחשוורוש והמן

שאלה מס' 11: רבי יוחנן וריש לקיש

הגמרא מספרת על חברות אמיצה בין ר' יוחנן לראש השודדים, ריש לקיש, שלימים חזר בתשובה והפך לתלמידו הקרוב.

חברות אמיצה בין שני רעים באה לידי ביטוי בקינה שנשא מנהיג בישראל על חברו הקרוב: "צַר לִי עֲלֶיךָ אָחִי {...} נְעַמְתָּ לִי מְאֹד נִפְלְאַתָּה אֶהְבֶּתָּ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים".

א. מי המקונן?

ב. ציין טובה אחת שעשה המנהיג עם צאצאיו של חברו לאחר מותו.

תשובה ◀

א. דוד

"וַיִּקְנֶן דָּוִד אֶת-הַקִּינָה הַזֹּאת עַל-שְׂאוֹל וְעַל-יְהוֹנָתָן בְּנוֹ: וַיֹּאמֶר לְלִמּוּד בְּנֵי-יְהוּדָה קִשְׁת הַגָּה כְּתוּבָה עַל-סֵפֶר הַיִּשָּׁר: הַצָּבִי יִשְׂרָאֵל עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלָל אִיֶּךָ נִפְלוּ גְבוּרִים: אֵל-תִּגְדֹּדוּ בְּגַת אֵל-תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצוֹת אֲשֶׁקְלוֹן פֶּן-תִּשְׁמַחַנְהָ בְּנוֹת פְּלִשְׁתִּים פֶּן-תִּעֲלֶזְנָה בְּנוֹת הָעַרְלִים: הָרִי בַּגְּלִבֵּעַ אֵל-טַל וְאֵל-מִטֶּר עֲלֵיכֶם וּשְׂדֵי תְרוֹמַת כִּי שָׁם נִגְעַל מִגֶּן גְּבוּרִים מִגֶּן שְׂאוֹל בְּלִי מְשִׁיחַ בְּשָׁמֶן: מִדָּם חָלָלִים מִחֶלֶב גְּבוּרִים קִשְׁת יְהוֹנָתָן לֹא נִשׁוּג אַחֲזֹר וְחָרַב שְׂאוֹל לֹא תָשׁוּב רִיקָם: שְׂאוֹל וְיְהוֹנָתָן הִנְאֻהָבִים וְהִנְעִימָם בְּחַיֵּיהֶם וּבְמוֹתָם לֹא נִפְרְדוּ מִנְּשָׁרִים קָלוּ מֵאֲרִיּוֹת גְּבָרוּ: בְּנוֹת יִשְׂרָאֵל אֵל-שְׂאוֹל בְּכִינָה הַמְּלַבֵּשְׁכֶם שְׁנֵי עַם-עֲדָנִים הַמְּעַלָּה עֲדֵי זָהָב עַל לְבוּשְׁכֶן: אִיֶּךָ נִפְלוּ גְבָרִים בְּתוֹךְ הַמְּלַחְמָה יְהוֹנָתָן עַל-בְּמוֹתֶיךָ חָלָל: צַר-לִי עֲלֶיךָ אָחִי יְהוֹנָתָן נְעַמְתָּ לִי מְאֹד נִפְלְאַתָּה אֶהְבֶּתָּ לִי מֵאֲהַבַת נָשִׁים: אִיֶּךָ נִפְלוּ גְבוּרִים וַיֹּאבְדוּ כָּלִי מִלְחָמָה"

(שמו"ב א, 17-26)

ב. פרנס את בנו מפִּיבוֹשֶׁת עַל שִׁלְחוֹנוֹ / הִצִּיל אֶת מִפִּיבוֹשֶׁת מֵהִרְיָגָה / הִחְזִיר לִמִּפִּיבוֹשֶׁת אֶת שְׁדֵהוּ.

שאלה מס' 12: טבריה, העיר הגדולה

טבריה נחשבת לאחת מארבע ערי הקודש ביהדות. היא מוקד עליה לרגל לקברי צדיקים, ובהם רבים מחכמי המשנה והתלמוד. הרמב"ם, שהיה מגדולי פוסקי ההלכה, קבור בשטחה.

הכתוב מספר על נביא שנשלח לשאת בשורה לתושבי עיר נוכרייה שכונתה "עיר גדולה לאלהים": "הֲיִתָּה עִיר גְדוֹלָה לְאֱלֹהִים מִהֲלָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים".

א. מה שם העיר?

ב. הנביא תחילה סירב לקבל עליו את השליחות. מה היה גורלו עקב סירובו לקבל השליחות?

תשובה

א. נינוה

"וַיְהִי דְבַר-ה' אֶל-יוֹנָה שְׁנִית לְאֹמֶר: קוּם לְךָ אֶל-נִינְוָה הָעִיר הַגְּדוֹלָה וּקְרָא אֵלֶיהָ אֶת-הַקְּרִיאָה אֲשֶׁר אֲנֹכִי דֹבֵר אֵלֶיהָ: וַיִּקָּם יוֹנָה וַיֵּלֶךְ אֶל-נִינְוָה כְּדַבֵּר ה' וַנִּינְוָה הִיְתָה עִיר-גְּדוֹלָה לְאֱלֹהִים מִהֲלָה שְׁלֹשֶׁת יָמִים: וַיִּחַל יוֹנָה לְבֹא לְבֹא בְּעִיר מִהֲלָה יוֹם אֶחָד וַיִּקְרָא וַיֹּאמֶר עוֹד אַרְבָּעִים יוֹם וַנִּינְוָה נִהְפָּקֶת"

(יונה ג, 1-3)

ב. הושלך לים ונבלע על ידי דג

"וַיִּשְׂאוּ אֶת-יוֹנָה וַיִּטְלְהוּ אֶל-הַיָּם וַיַּעֲמֵד הַיָּם מִזְעָפוֹ: וַיִּירָאוּ הָאֲנָשִׁים וַיִּרְאוּ גְדוֹלָה אֶת-ה' וַיִּזְבְּחוּ-זֶבַח לֵה' וַיִּדְרוּ נְדָרִים {...} וַיִּמְזַן ה' דָּג גְּדוֹל לְבַלְעַ אֶת-יוֹנָה וַיְהִי יוֹנָה בְּמִעֵי הַדָּג שְׁלֹשָׁה יָמִים וּשְׁלֹשָׁה לַיְלוֹת"

(יונה א, 15-1)

העולמי לנוער יהודי

שִׁבְחְךָ מִלְּפָנַי: הַשְׁמִיעוּ אֶת זֶה וְלֹא צְמֵאוּ בְּחַדְבֵיכֶם
הַתְּהַלְּלוּ יְהוָה עַבְדֵי יַעֲקֹב: וְלֹא צְמֵאוּ בְּחַדְבֵיכֶם
עֲבַדוּ יְהוָה הַיְיָ לְמֹ וְיִבְרְכֶנְיָ צֹדֵק וְיִזְכֹּנוּ מִיָּם: אִין שְׁלוֹם אִמְרֵי
שָׁמְעוּ אֱלֹהִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
לְדַשְׁעִים:
מִבְּטֶן מַבְטֵן קָרָאנִי מִמְּעֵי אִמִּי הַזִּכִּיר שִׁי
חָדָה בְּעַל יָדוֹ הַתְּכִי אֲנִי וְיִשִּׁימֵנִי לְדָ
לִי עַבְדֵי אַחַד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

בסימן: שביל הסנהדרין תשע"ט

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

שלב השני שאלות בזק באמצעות מחשב

על הנבחן להשיב על ארבע שאלות שתוצגנה לו באמצעות משחק מחשב.

הניקוד שיצבור הנבחן על כל שאלה יהיה כדלקמן:

תשובה נכונה על שאלה מס' 1 תזכה את הנבחן ב-2 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 2 תזכה את הנבחן ב-3 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 3 תזכה את הנבחן ב-4 נקודות

תשובה נכונה על שאלה מס' 4 תזכה את הנבחן ב-5 נקודות

במענה על ארבע השאלות יוכל כל נבחן לצבור סך של 14 נקודות.

הזמן המוקצב לפתרון כל ארבע השאלות הוא 60 שניות.

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית מ"ט, 21	נפתלי	מי השבט שבורך: "אֵילָה שְׁלַחָה הִנְתַּן אֶמְרֵי-שֹׁפָר?"	2
שמו"ב ב, 18	עשהאל	על מי נאמר: "קַל בְּרַגְלָיו כְּאַחַד הַצְּבִים אֲשֶׁר בַּשָּׂדֶה?"	3
מל"א י"ח, 46	אליהו	מי הנביא עליו מסופר שרץ לפני מלך ישראל עד יזרעאל?	4
שופטים ד, 15	סיסרא	מי ברח משדה הקרב לאחר שהובס: "וַיֵּרֶד {...} מֵעַל הַפְּרָכָה וַיָּנֶס בְּרַגְלָיו?"	5

שאלה מס' 2

הנושא: מהדלים

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית י"א, 4	בבל	היכן רצו אנשים לבנות "עיר ומגדל וראשו בשמים"?	2
נחמיה ח, 4	עזרא	מי המנהיג שעמד על מגדל עץ כשקרא את התורה לעם?	3
בראשית ל"ה, 12	יעקב / ישראל	על מי מסופר: "ויט אהלה סהלאה למגדל עדר"?	4
שופטים ט, נ"א	תבץ	על איזו עיר מסופר: "ומגדל עץ היה בתוך העיר"?	5

הנושא: היריון ולידה

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית כ"ה, 22	רבקה	על מי נאמר: "וַיִּתְרַצְצוּ הַבָּנִים בְּקַרְפָּה?"	2
שמו"ב י"א, 5	דוד	אל מי שלחה אישה הודעה בה הודיעה על הריונה: "וַיִּתְּשֶׁלַח וַיִּתְּגַדַּלְ {...} וַיִּתְּאָמֶר הֲרֵה אֲנֹכִי?"	3
שמות ב, 22	גרשם	מה שם הבן שנקרא כך כי אביו אָמַר "גֵר הָיִיתִי בְּאֶרֶץ מִצְרָיִם?"	4
רות ד, 13	רות	על מי נאמר: "וַיִּתֵּן ה' לָהּ הָרִיוּן וַיִּתְּלַד בֵּן?"	5

שאלה מס' 4

הנושא: חלומות

ענה על ארבע השאלות הבאות.

הניקוד	השאלה	התשובה	המקור
2	מי כונה "בעל החלמות"?	יוסף	בראשית ל"ז, 19
3	על מי נאמר: "ולא ענהו ה' גם בחלמות גם באזרים גם בנביאם"?	שאל	שמו"א כ"ח 6
4	למי נאמר בחלום הלילה: "הנה את על האשה אשר לקחת והוא בעלת בעל"?	אבימלך	בראשית כ, 3
5	מי התעודד לצאת לקרב עקב פתרון חלום ששמע?	גדעון	שופטים ז, 13

הנושא: הנסות אורחים

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית י"ט, 3	לוט	מי הפציר בעוברי אורח להתארח בביתו: "וַיִּפְצַר-בָּם מֵאֵד וַיְסֵרוּ אֵלָיו וַיָּבֵאוּ אֵל-בֵּיתוֹ וַיַּעַשׂ לָהֶם מִשְׁתֶּה וּמִצֹּת אָפֶה וַיֹּאכְלוּ?"	2
שמות י"ח, 12	יתרו חותן משה	עם איזה אורח ישבו כל נכבדי ישראל לארוחה: "וַיָּבֵא אֶהְרֹן וְכָל זִקְנֵי יִשְׂרָאֵל לְאָכַל-לֶחֶם עִם-...} לִפְנֵי הָאֱלֹהִים?"	3
שופטים ו, 19	גדעון	מי משופטי ישראל הכין "נְדִי-עֲזִים וְאִיפֹת-קִמַּח מִצֹּת" לאורח שהגיע לביתו?	4
שמו"ב י"ב, 4	העשיר במשל כבשת הרש	על מי נאמר: "וַיִּחְמַל לְקַחַת מִצֹּאֲנוֹ וּמִבְּקָרוֹ לַעֲשׂוֹת לְאֶרְחָ הַבָּא?"	5

שאלה מס' 6

הנושא: כסף

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
אסתר ג, 11	המן	למי נאמר: "הַכֶּסֶף נָתַן לָךְ וְהָעַם לַעֲשׂוֹת בּוֹ כַּטּוֹב בְּעֵינֶיךָ?"	2
יהושע ז, 12	עכן	מי לקח "אֲדָרְתַּת שְׁנָעַר אַחַת טוֹבָה וּמְאֵתִים שְׁקָלִים כֶּסֶף?"	3
מל"א ט"ז, 24	עמרי	מי קנה את הר שומרון בככרים כסף?	4
שמ"א ט, 8	נער שאול	מי הציע לתת תשורה של "רְבַע שְׁקָל כֶּסֶף?"	5

הנושא: שבטי ישראל

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
בראשית מ"ח, 5	יוסף	מי בורך: "וְעַתָּה שְׁנֵי-בָנָיָה הַנּוֹלָדִים לְךָ בְּאֶרֶץ מִצְרַיִם {...} כְּרֵאוּבֵן וְשִׁמְעוֹן יִהְיוּ-לִי?"	2
שופטים כ"א, 1	בנימין	לאיזה שבט לא נתנו בני ישראל נשים: "אִישׁ מִקְּנוֹנוֹ לֹא-יִתֵּן בְּתוּלָה לְאִשָּׁה?"	3
יהושע ז', 16	יהודה	מאיזה שבט היה עכן בן זרח שמעל בחרם בימי יהושע?	4
שמואל ב', כד, 2	יואב בן צרויה	מי הצטווה: "שׁוּט נָא בְּכָל שְׁבֵטֵי יִשְׂרָאֵל מִדָּן וְעַד בְּאֵר שָׁבַע וּפְקְדוּ אֶת הָעָם וַיְדַעְתִּי אֶת מִסְפַּר הָעָם?"	5

שאלה מס' 8

הנושא: יין

ענה על ארבע השאלות הבאות.

המקור	התשובה	השאלה	הניקוד
שמו"א א, 51	חנה	מי נחשבה לשיכורה ע"י הכוהן בעת שהתפללה: "יין ושכר לא שתיתי ואשפך את-נפשי לפני ה'?"	2
בראשית מ"ט, 21	יעקב / ישראל	מי בירך את בנו במילים: " חֲכַלְיִלִי עֵינַיִם מִיַּיִן וְלֶבֶן-שָׁנַיִם מִחֶלֶב?"	3
נחמיה ב, 1	נחמיה	על מי נאמר: "וְאֶשָּׂא אֶת הַיַּיִן וְאֶתְנַה לְסֹלֶךְ וְלֹא הָיִיתִי רֵעַ לְפָנָיו?"	4
איוב א, 81	איוב	על ילדיו של מי מסופר: "אֲכָלִים וְשֹׁתִים יַיִן בְּבֵית אַחֵיהֶם הַבְּכוֹר?"	5

הַיְהוָה מִלְפָּנַי: וְלֹא צָמְאוּ בְחַרְבוֹתַי
הַיְהוָה יְהוּדָה עֲבָדוּ יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בְחַרְבוֹתַי
לְדַלְתֵי עַלְמָי: וְלֹא צָמְאוּ בְחַרְבוֹתַי
שָׁמַעוּ אֱלֹהִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
מִבְּטֶן מַבְטֵן קָרָאֲנִי מִמְעֵי אִמִּי הַזֹּכִיר שֵׁנִי
חָדָה בְּעַל יָדוֹ הִתְבַּיְאַנִּי וַיְשִׁימֵנִי לְדָרְסוֹתַי
לִי עֲבָדֵי-אֶחָד וְלֹא-יָשָׁב לִי עֲבָדֵי-אֶחָד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות

בסימן: שביל הסנהדרין תשע"ט

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

השלב הטלייטי – שלב השאלה הזה

לפניכם שמונה שאלות.
בשאלה זו ניתן לצבור 28 נקודות.
הזמן המוקצב: 5 דקות.

בהצלחה!

השאלות

חלק א': שאלות רבות-ברירה

1. מי הנביא שניבא על אחדות הלבבות: "ונתתי להם לב אחד ודרך אחד ליראה אותי כל הימים לטוב להם ולבניהם אחריהם?"

- א. ישעיה
- ב. ירמיה
- ג. יחזקאל

תשובה: ירמיה | ירמיה ל"ב, 39

2. מי ניבא אחדות ואחוה בין אפרים ליהודה: "אפרים לא יקנא את יהודה ויהודה לא יצר את אפרים?"

- א. הושע
- ב. ירמיה
- ג. ישעיה

תשובה: ישעיה | ישעיה יא, 13

3. מי אמר: "יהחוט המושלש לא במהרה ינתק?"

- א. שלמה בקהלת
- ב. משורר תהילים
- ג. עמוס

תשובה: שלמה בקהלת | קהלת ד, 12

4. באיזה חג על פי הנביא זכריה יבואו "מִכָּל הַגּוֹיִם הַבָּאִים עַל יְרוּשָׁלַם וְעַל־מִדֵּי שָׁנָה בְּשָׁנָה לְהִשְׁתַּחֲוֹת לְמִלְךָ ה' צְבָאוֹת"?
- א. פסח
ב. שבועות
ג. סוכות

תשובה: חג הסוכות | זכריה י"ד, 16

5. מה המאורע שחגגו העם בשמחה גדולה ככתוב: "וַיִּזְבְּחוּ בַיּוֹם הַהוּא זִבְחִים גְּדוֹלִים וַיִּשְׁמְחוּ כִּי הֶאֱלֹהִים שִׁפְחוּם שִׁמְחָה גְּדוֹלָה"?
- א. חנוכת בית המקדש
ב. חנוכת חומת ירושלים
ג. העלאת ארון הברית לירושלים בימי דוד

תשובה: חנוכת חומת ירושלים | נחמיה י"ב, 34

6. מי ביקש: "וַיְהִי נָעַם אֲדֹנָי אֱלֹהֵינוּ עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָה עָלֵינוּ וּמַעֲשֵׂה יָדֵינוּ כּוֹנֵנָהוּ"?
- א. שלמה במשלי
ב. משורר תהילים
ג. יואל

תשובה: משורר תהילים | תהילים צ, 17

7. מי ניבא על קיבוץ גלויות משותף: "הֲנִי מְבִיא אֹתָם מֵאֶרֶץ צָפוֹן וְקִבְצָתִים מֵיִרְכַּתִּי אֶרֶץ בָּם עַר וּפֹסֵחַ הָרָה וְיִלְדֹת יַחַדָּו קָהָל גְּדוֹל יִשׁוּבוּ הִנֵּה"?
- א. הושע
ב. ישעיה
ג. ירמיה

תשובה: ירמיה | ירמיה ל"א, 8

חלק א': שאלות פתוחות

8. על מי נאמר שבעת צרה שלח ספרים "אל כל היהודים אשר בכל מדינות המלך"?

תשובה: מרדכי | אסתר ט, 20

9. על מי נאמר: "ויתקבצו יחדו להלחם עם יהושע ועם ישראל פה אחד"?

תשובה: חמשת מלכי הדרום | יהושע ט, 1-2

10. לרגל איזה מאורע נאספו כל העם "כאיש אחד אל הרחוב אשר לפני שער הפנים"?

תשובה: לרגל קריאת התורה | נחמיה ח, 1

11. "ויאסף כל איש ישראל אל העיר כאיש אחד חברים". באיזו עיר מדובר?

תשובה: גבע בנימין | שופטים כ, 11

ציין שלושה אנשים עליהם מסופר שחלמו חלום בשלושה ספרים שונים בתנ"ך:

.....12

.....13

.....14

תשובות: אברהם | בראשית כ, 6 // אבימלך | בראשית כ, 3 // יעקב | בראשית כ"ח, 12 לבן הארמי | בראשית ל"א, 24 // יוסף | בראשית ל"ז, 5 // שר האופים ושר המשקים | בראשית מ, 5 // פרעה | בראשית מ"א, 1 // גדעון | שופטים ז, 13 // שלמה | מל"א ג, 5

הַיְהוָה מִלְפָּנַי: וְלֹא צָמְאוּ בְחַרְבוֹתַי
הַיְהוָה יְהוּדָה עֲבָדוּ יַעֲקֹב: וְלֹא צָמְאוּ בְחַרְבוֹתַי
לְדַלְתֵי עַלְמָי לְמֹו וְיִבְקַע צוּר וַיִּזְכּוּ מַיִם: אִינן שְׁלוֹם אֲמַרְתֶּם
שָׁמְעוּ אֱלֹהִים אֵלַי וְהַקְשִׁיבוּ
מִבְּטֶן מִבְּטֶן קָרָאתִי מִמְעַי אֲמִי הַזְכִּיר שֵׁנִי
חָדָה בְּעַל יָדוֹ הִתְבַּיַּאתִי וַיִּשִׁימֵנִי לְדָרְסוֹתַי
לִי עֲבָדֵי-אֶחָד וְלֹא יָשָׁב לִי עֲבָדֵי-אֶחָד

מדינת ישראל
משרד החינוך
מינהל חברה ונוער

יחד שבטי
ישראל
(דברים לג, ה)

חידון התנ"ך העולמי לנוער התפוצות

בסימן: שביל הסנהדרין תשע"ט

יום העצמאות ה-71 למדינת ישראל, התשע"ט

חידון מוקדם בכתב

מחברי השאלות: יאיר רשלבך ורגב גולן

בשלב זה של החידון 50 שאלות. תוכלו לצבור בו עד 50 נקודות שתיזקפנה לזכותכם בשלבי החידון הפומבי.

בחלק א - 30 שאלות רבות-ברירה; לכל שאלה - נקודה אחת.

בחלק ב - 20 שאלות פתוחות; לכל שאלה - נקודה אחת.

בחלק ג - 10 שאלות מילואים ("שובר שווין"); לכל שאלה - נקודה אחת.

זמן הבחינה - 60 דקות.

הערה: לעתים השאלות מנוסחות בלשון זכר אבל עשויות לרקז לזכר או לנקבה.

בהצלחה!

חלק א': שאלות רבות-ברירה

לפניכם 30 שאלות רבות-ברירה. בכל שאלה, הקיפו במעגל את התשובה הנכונה ביותר.

1. בימי מי נאמר: "לְיִהוּדִים הָיְתָה אוֹרָה וְשִׁמְחָה וְשֵׁשׁן וְיִקָּר?"
 - א. דוד
 - ב. שלמה
 - ג. כורש
 - ד. אחשוורוש
2. סיפור משפחתו של מי נפתח במילים: "וְיִהי בְיָמֵי שְׁפָט הַשְּׁפָטִים?"
 - א. אבימלך
 - ב. אלימלך
 - ג. מנוח
 - ד. גדעון
3. איזה מלך נתבקש: "שֶׁלַח אֶת-עַמּוּי?"
 - א. מלך הממלכה שכונתה "מְשֻׁעָנֶת קָנָה רְצוּאִי"
 - ב. מלך הממלכה שתושביה כונו "הַגּוֹי הַכָּר וְהַנְּמָרִי"
 - ג. מלך שכונה "מְשֻׁיִם הַ"
 - ד. מלך הממלכה שתושביה נענשו "עַל-דַּוְשָׁם בְּחִרְצוֹת הַבְּרָזָל אֶת-הַגְּלָעָד"
4. מי מהבאים היה אחד משרי הלויים בזמן הפסח שעשה המלך יאשיהו?
 - א. עזראל
 - ב. איתאל
 - ג. יעיאל
 - ד. קדמיאל

5. בהקשר לאיזה דיבר מעשרת הדיברות מופיע הנימוק לקיומו: "למען יארכון ימיה על האדמה אשר-ה' אלהיה נתן לך?"

- א. לא-תענה ברעף עד שקר
- ב. זכור את-יום השבת לקדשו
- ג. כבד את-אביך ואת-אפך
- ד. לא תשא את-שם-ה' אלהיה לשוא

6. על איזה מלך מסופר שלעת זקנתו "נטשו הטו את-לבבו"?

- א. מנשה
- ב. אחאב
- ג. דוד
- ד. שלמה

7. בפתיחת חוזה נהוג לציין את זהות החותמים. בימי מי נחתם החוזה המתואר: "ובכל-זאת אנחנו כרתים אִמְנָה וְכִתְבִים וְעַל הַחֲתוּם שְׂרִינוּ לְיָנוּ כְהִינּוּ?"

- א. יואש
- ב. יהושע
- ג. שלמה
- ד. נחמיה

8. מי מהחותמים על אמנה זו לא היה כהן?

- א. מיכא
- ב. משולם
- ג. חנוך
- ד. מימין

9. על איזה מקום נאמר: "שָׁפוּהָ לֹא תַעֲבֹר?"

א. הר סיני

ב. ארץ ישראל

ג. הדביר בבית המקדש

ד. יריחו

10. "הֵיטֵב חָרָה-לִי עַד-קֹטֶת". על אובדן מה קונן אדם במילים אלו?

א. בן משפחה

ב. צאן ומקנה

ג. צמח

ד. חלקת אדמה

11. על מה נאמר: "גַּם-לִי גַם-לָךְ לֹא יִהְיֶה?"

א. שדה

ב. תינוק

ג. בית

ד. מזון

12. מה היה תפקידו של מְתָרְדָת?

א. גזבר פרס

ב. סריס בארמון המלך

ג. שומר הבגדים

ד. שר צבא ארם

13. מי הוכיח את העם במילים: "מדוע נבגד איש באחיו לחלל ברית אבותינו?"

- א. עמוס
- ב. שאול
- ג. מלאכי
- ד. פנחס

14. על מי נאמר: "ראו {...} את-האלהים?"

- א. המיילדות העבריות
- ב. חרטומי פרעה
- ג. השוטרים העבריים
- ד. משה ואהרן

15. מי ניצלה ממוות בזכות החתמות והפתילים והפטה של אדם אחר?

- א. יעל
- ב. תמר
- ג. מרים
- ד. אסתר

16. על מי נאמר: "וה' היה עמו ולא הפיל מכל דבריו ארצה?"

- א. ירמיה
- ב. שמואל
- ג. גד
- ד. נתן

17. איזה אירוע **לא** הזכיר יהושע בנאומו לעם בסוף חייו?

- א. ברכות בלעם
- ב. קריעת ים סוף
- ג. הגעת אברהם לארץ כנען
- ד. מעמד הר סיני

18. מי הייתה אמו של יותם מלך יהודה?

- א. חפצי-בה
- ב. ירושא בת צדוק
- ג. משולמת בת חרוץ מן יטבה
- ד. יכליהו מירושלים

19. מי נצטווה לאכול עוגת שעורים?

- א. אליהו
- ב. יחזקאל
- ג. אלישע
- ד. ירמיה

20. לפי נבואת זכריה, מה שמו של הכהן הגדול שעמד לפני מלאך ה'?

- א. יהוידע
- ב. צפניה
- ג. יהושע
- ד. חלקיה

21. על מי מסופר: "וַיִּגְדַּל הַנַּעַר וַיְבָרְכֵהוּ"?

- א. שמשון
- ב. שמואל
- ג. יצחק
- ד. שלמה

22. למי נאמר: "בְּרוּכָה אַתְּ לַה' בְּתִי"?

- א. אביגיל
- ב. רות
- ג. רבקה
- ד. רחל

23. כיצד תיארו **שליחי אחזיה** את אליהו הנביא?

- א. איש גדול מאד
- ב. איש בעל שער
- ג. איש חכם מאד
- ד. איש-אלהים

24. על מי ניבא יחזקאל: "עַל-הָרִי יִשְׂרָאֵל תִּפּוֹל אֶתָּה וְכָל-אֲנָפֶיךָ"?

- א. סנחריב
- ב. נבוכדנצר
- ג. גוג
- ד. פרעה נכה

25. מי נרדפו עד "בְקַעַת מִצְפָּה מְזֻרְחָה"?

- א. ארבעת מלכי הצפון
- ב. חמשת מלכי הדרום
- ג. אנשי העי
- ד. אנשי גבע בנימין

26. מהיכן היו שלושים האנשים שהוכו ע"י שמשון לאחר גילוי חידתו ע"י הפלישתים?

- א. אשדוד
- ב. אשקלון
- ג. עזה
- ד. גת

27. מיהו הנביא שניבא לעם: "וְהָיִיתֶם לִי לְעַם וְאֲנֹכִי אֶהְיֶה לָכֶם לְאֱלֹהִים"?

- א. משה
- ב. ישעיה
- ג. ירמיה
- ד. יחזקאל

28. למי נאמר: "כְּתוּב חֲזוֹן וּבְאֵר עַל הַלְחוֹת לְמַעַן יְרוּץ קוֹרֵא בּוֹ"?

- א. ישעיה
- ב. מיכה
- ג. משה
- ד. חבקוק

29. מי אמר ללוויים: "בְּכֶם בָּחַר ה' לְעַמּוֹד לְפָנָיו לְשִׁרְתוֹ"?

- א. משה
- ב. חזקיה
- ג. מלאכי
- ד. נחמיה

30. מי מהבאים אינו משבעת "רֵאֵי פָנַי הַסֹּלֶךְ הַיְשָׁבִים רֵאשֶׁנָּה בַּמִּלְכּוֹת"?

- א. שתר
- ב. זתר
- ג. מרס
- ד. תרשיש

חלק ב': שאלות פתוחות

לפניכם עשרה צמדי שאלות פתוחות, המורכבים כל אחד משני סעיפים שיש ביניהם קשר. ענו על השאלות בקצרה במקומות המיועדים לכך.

שאלות 31-32

31. חורבן אילו ערים מתואר במילים: "וַיִּהְיֶה אֶת הָעָרִים הָאֵל וְאֶת כָּל יִשְׁבֵי הָעָרִים וְצִמַח הָאֲדָמָה?"

32. מה הייתה הסיבה להפיכת הערים?

שאלות 33-34

33. מסופר על אדם שחיפש הכוונה וייעוץ, אך לאחר שה' לא נענה לו פנה אל בעלת מקצוע שעל העיסוק בו אסר. מי האיש?

34. לפי איזה פריט לבוש זוהתה הדמות לאחר שהופיעה?

שאלות 35-36: "וְכִי-תָבֹאוּ אֶל-הָאָרֶץ וְנִטְעַתֶּם כָּל-עֵץ מֵאֲכָל"

35. כמה שנים לאחר שניטע עץ אסור לאכול מפירותיו?

36. מה יהיה ייעודם של הפירות בשנה שלאחר פרק זמן זה?

שאלות 37-38

37. מי ציוותה טרם פגישתה עם אדם אחר: "צומו עלי וְאֶל תֹּאכְלוּ וְאֶל תִּשְׁתּוּ שְׁלֹשֶׁת יָמִים"?

38. מה היה הסימן שניתן לה, אשר בישר על כך שהיא רשאית להיפגש עמו?

שאלות 39-40: "נשיא" הוא תואר כבוד הניתן לאדם רם-מעלה.

39. מי כינו אדם מסוים: "אֲדַנִּי נְשִׂיא אֱלֹהִים אֶתָּה בְּתוֹכְנוּ?"

40. מה רכש האיש מבן אותו העם במעמד זה?

שאלות 41-42

41. העם התלונן באזני אחד ממנהיגי ישראל: "הֲיֵה אֶתָּה זְקֵנֶת וּבְנֶיךָ לֹא הִלְכוּ בְּדַרְכֶיךָ". ציין את שמות שני בניו של המנהיג.

42. מה הייתה בקשת העם מהמנהיג בעקבות תלונתם זו?

שאלות 43-44

43. על אחד מגיבורי דוד נאמר שהיה "רַב פְּעֻלִים". מיהו?

44. ציין מעשה גבורה שעשה.

שאלות 45-46

45. על עיר מסוימת מסופר שהיה בה מגדל עז. באיזו עיר מדובר?

46. כיצד הומת האדם שרצה לפגוע באותו מגדל?

שאלות 47-48

47. הכתוב מספר על שני אנשים שבני ישראל רצו לרגום באבנים: "וַיֹּאמְרוּ כָּל הָעֵדָה לְרִגּוֹם אֹתָם בְּאֲבָנִים". מהם שני האנשים?

48. מדוע רצה העם לעשות זאת?

שאלות 49-50: אנשים עבריים

49. מי העיד על עצמו: "עֲבָרִי אָנֹכִי"?

50. כיצד נחלץ מצרתו האיש שהעיד על עצמו: "גִּבּוֹ גִּבְתִּי מֵאֶרֶץ הָעֲבָרִים"?

חלק ה': שאלות חילואים בנושא ערי ישראל

לפניכם עשר שאלות פתוחות קצרות. ענו עליהן בקצרה במקומות המיועדים לכך. הניקוד שתצברו בשאלות אלה ישמש אך ורק במצב של שוויון במהלך החידון. הערים במדינת ישראל נושאות שמות ערים שנתקיימו בארץ ישראל המקראית.

51. מי אמר: "וְאֶהְיֶה שֹׁבֵר בְּחוֹמוֹת יְרוּשָׁלַם"?

52. סמוך לאיזה נהר שכנה תל אביב המקראית: "וְאָבּוֹא אֶל הַגּוֹלָה תֵּל אָבִיב"?

53. לכבוד איזה מאורע העבירו "קול בְּכָל יִשְׂרָאֵל מִבָּאָר שֶׁבַע וְעַד דָּן"?

54. מיהו המלך ששחרר את אילת הקדומה משלטון זר: "הוּא בָּנָה אֶת אֵילַת וַיִּשְׁבֶּה לַיהוּדָה"?

55. איזה שבט "לֹא הוֹרִישׁ אֶת-יִשְׁבֵי עֲכוּ"?

56. מהיכן נלקח ארון הברית כשהובא לאשדוד?

57. מדוע נתבקש עם ישראל: "אַל-תִּבְשְׂרוּ בְּחוּצוֹת אֲשַׁקְלוֹן"?

58. איזה מעשה ביצע השליט עליו נאמר: "וַיִּלְכֹּד אֶת-הָעִיר (שכם) וְאֶת-הָעָם אֲשֶׁר-בָּהּ הָרַג", על מנת להדגיש את חורבן העיר?

59. באיזו ארץ נמצאת העיר שנבנתה שבע שנים אחרי העיר חברון?

60. על מי נאמר: "וְאֵת אֲמֻצְיָהוּ מֶלֶךְ-יְהוּדָה בֶן-יְהוֹאָשׁ בֶּן-אֲחִזְיָהוּ תִפֹּשׁ... בְּבֵית שְׁמֹשׁ"?

בהצלחה!

הַיְהוָה לִי וְשָׁמַע אֶת הוֹעֵצוֹתַי עַד-קִצְתָּ הַיָּמִים
וְלֹא צָמְאוּ בְּחַרְבוֹת הוֹלִיכֶם מִיָּם
שָׁמַע אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וַיִּזְכֹּר מִיָּם
אֵינְךָ אֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל וְהַקְשִׁיבוּ לְאַמֵּי
הָאָרֶץ וְיִשְׁמְעוּ אֵלֶיךָ וְיִשְׁמְעוּ
לִי עַבְדֵי-אַתָּה יִשְׂרָאֵל אֲשֶׁר-בְּךָ יִשְׁמְעוּ

